

HIZKUNTZA ESKUBIDEEN EGOERA 2025

Izenburua

HIZKUNTZA ESKUBIDEEN EGOERA 2025

Mota

Urteko txostena

Argitaratze data

2026ko martxo

Argitalpen digitala

www.behatokia.eus webgunean eskuragarri

Oharra

Argitalpen honetako eduki guzitik Creative Commons erakundearen Aitortu-PartekatuBerdin 4.0 Nazioartekoa (CC BY-SA) lizentziaren menpekoak dira.

AURKIBIDEA

1. HITZAURREA	4
2. SARRERA	5
3. URTEKO BERRI NAGUSIAK	8
4. LORPENAK, ETA ALDAKETAK ERAGITEA	12
5. ZORIONTZEAK	16
6. DATUAK	
6.1. DATU OROKORRAK	20
6.2. DATUAK ARLOKA	21
7. ARLOKAKO AZTERKETA	
7.1. ADMINISTRAZIO JARDUERA OROKORRAK	22
7.2. ESTATUETAKO ADMINISTRAZIOAK	32
7.3. OSASUNGINTZA	39
7.4. SEGURTASUNA ETA HERRIZAINGOA	51
7.5. HEZKUNTZA	60
7.6. HERRIKO ETXEAK ETA UDALAK	67
7.7. AISIA, KULTURA ETA KIROLA	80
7.8. EREMU SOZIOEKONOMIKOA	90
8. ONDORIOAK	106
9. ERANSKINAK	111

JABETU, AHALDUNDU, ANTOLATU... JABETU!

Zoritxarrez, esku artean duzun Hizkuntz Eskubideen Behatokiaren 2025eko txostenak ez dakar berritasun handirik: XXI. mendearen laurdena gainditu dugun honetan euskaldunon hizkuntz eskubideen urraketak eguneroko ogi izaten segitzen dute. Nafarroako zati handiengan eta Ipar Euskal Herrian euskara ofiziala ez izatea bera da urraketa horietako askoren oinarritzko eragile, baina ofizialtasun aitortza duen Araba, Bizkaia eta Gipuzkoan ere, maiz eta bizimoduko eremu askotan zapuzten dira euskaldunon eskubideak. Sarritan, herriar, eta, batik bat, pertsona gisa zaurgarrien garen egoeretan.

Esaterako, Behatokiaren txostenak agerian uzten du zenbat zailtasun dauden osasun arreta euskaraz jasotzeko; are, ondorioetako bat da zaildu egin dela osasun arreta euskaraz jasotzeko aukera, batetik, sistema publikoa bera ahulduko delako, eta, aldi berean, lan-deialdi eta egonkortze prozesuetan euskararen bermeari ez zaiolako behar besteko pisurik ematen. Osasungintza pribatua, berriz, lege betebeharrak sendoen faltan erdaraz ardazten da. Hau guztia, euskaldunen hizkuntz eskubideen aurkakoa ez ezik, osasun arreta egoikiaren kontrakoa da.

Herrizaingo eta segurtasunaren eremuko arta ere larri sentitzen diren uneetan behar izaten dituzte, ohikotan, herritarrek. Hau da, guztiz ahultasunetik bizi diren egoeretan, eta, ondorioz, norberaren hizkuntzak garrantzia berezia hartzen duen momentuetan. Zoritxarrez, arlo horretan euskaraz aritu nahi dutela adierazten eta azpimarratzen ibili behar izan dute behin eta berriz herritarrek. Are,

txosten honen ondorioetan jasotzen denez, euskaraz artatuak izan nahi dutela agertzeak albo kalteak ekarri dizkie hainbatetan, euskara erabiltzea bera agenteen kontrako jarreratzat hartzeraino.

Baina, tamalez, askoz ere zabalagoa da euskaldunon hizkuntz eskubideen urraketen hedadura. Sarritan aitzinamendu handiak gertatu direla uste dugun arloetan ere nabarmenak dira hutsuneak, hezkuntzan kasu. Ipar Euskal Herrian unibertsitate bitarteko ibilbide akademiko guztia euskaraz egin duten ikasleek beren etorkizunerako erabakigarria zaien Baxoa azterketa frantsesegiterra derrigortuta egoten segitzen dute. Nafarroan, berriz, D ereduak zabaltzeak trabaz beteriko bidea izaten jarraitzen du. Eta Euskal Herri osoan Lanbide Heziketa euskaraz egin ahal izateko aukerak oso murrizak dira, eta unibertsitate eskaintzan asko dira gabeziak. Hau guztia, edozein pertsonaren bizi ibilbidean hainbesteko lekua duen hezkuntzan, eta, halaber, hizkuntza baten normalizazio eta biziberritzerako erabat estrategikoa den eremuan.

Azken batean, abiaburuan esan bezala, txosten honek erakusten duena da euskaldunon hizkuntz eskubideak behin eta berriz urratzen direla. Edo, beste era batera esanda: euskaraz bizitzea, kasurik onenetan, haize kontra eta temati egiten den ariketa dela. Oraindik gehiago: gehienetan ezinezkoa. Beraz, euskararen normalizazioa urrun dago oraindik, biziberritze prozesuaren kaltetan.

Hain justu, Euskalgintzaren Kontseilutik hainbatetan ohartarazi dugun bezala euskararen normalizazio eta biziberritze prozesua motelduta dago,

eta atzeraldiaren arriskua handia da. Laburbilduz, euskararen etorkizuna jokoan dago, eta pizkunde berri bat eragitea ezinbestekoa da aurrera egingo badugu. Eta pizkundera eragiteko garrantzitsua da ohartzea hizkuntz eskubideen garrantziaz: oinarritzko eskubideak direla eta ezin ditugula normalizatu behin eta berriz gertatzen diren urraketak. Ezin dugula normalizatu behin eta berriz Behatokiaren txostenak emaitza berdintsuak jasotzea. Urraketaz jabetzea da lehen urratsa; Euskararen Telefonora deituz ahaldundutzea bigarrena; halakoak ingurukoekin partekatu eta antolatzea hurrengoa... Hartara, ekinaren ekinez, hizkuntz eskubideez egiaz jabetzera iristeko. Badakigu, beraz: jabetu, ahaldundu eta antolatu gaitezen, euskaltzale aktibo izateko, hizkuntz eskubideez jabetzeko, eta euskarak etorkizuna izan dezan behar den pizkunde berria eragiteko.

IDURRE ESKISABEL LARRAÑAGA
HIZKUNTZ ESKUBIDEEN BEHATOKIKO LEHENDAKARIA

HIZKUNTZA ESKUBIDEEN BEHATOKIA

Behatokia Euskal Herriko herritarren hizkuntza eskubideez arduratzen da eta eskubide horiek Euskal Herri osoan, arlo publikoan zein pribatuan, babestera zuzentzen du bere jarduera.

Euskaraz bizitzeko eskubidea jendarteko alor guztietan babestu eta defendatzea da Behatokiaren helburu nagusia. Izan ere, bi egoera nagusirekin aurkitzen gara Euskal Herrian: alde batetik, ukazio sistematikoa eta aitortza eza, eta, bestetik, nolabaiteko aitortza izan arren, berme eza.

Zein dira Behatokiaren lan-ildo nagusiak?

- Herritarrek nozitzen dituzten hizkuntza eskubideen urraketei konponbidea emateko lan egiten du erakunde publiko zein pribatuen aurrean, eta, beharrezkoa denean, bide judizialera ere jotzen du.
- Horretarako Euskararen Telefonoa izeneko zerbitzua eskaintzen die herritarrei, gertatu zaizkien eskubide urraketen berri Behatokiari jakinarazteko edo hizkuntza eskubideak ongi zaintzen dituzten entitateen jokabide eredugarria zoriontzeko.
- Hizkuntza eskubideen betetze egoeraren azterketak eta txostenak egiten ditu, eta horiek euskal jendarteari eta Euskal Herriko administrazio-erakundeei aurkezten dizkie.
- Hizkuntza eskubideen edukiak zabaltzen ditu, eta bertako hizkuntza erabili eta arlo guztietan garatzeko Euskal Herriko jendarteak duen eskubide gisa defendatzen ditu.
- Hizkuntza eskubideekiko kontzientziaztea eta sentiberatzea lantzen ditu.

- Aldez aurreko lana egiten du eragin handiko tokietan euskararen presentzia soziala bermatzeko.

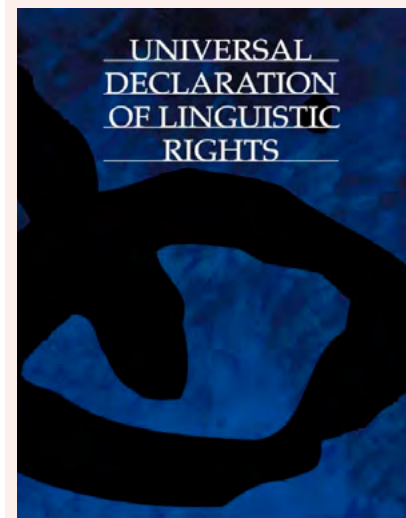
Euskal hizkuntza komunitatea estatus juridiko ezberdinen menpe dago, eta euskaldunari bizi den tokiaren arabera aitortzen zaizkio hizkuntza eskubideak. Horrela, euskaldunon hizkuntza eskubideei buruzko diagnosia egun indarrean dauden ordenamendu juridikoen arabera eginez gero, hainbat kasutan eskubideak sistematikoki ukatzen direla ondoriozta daiteke. Beste hainbatetan, egun ditugun mekanismo eta araudiek euskarari nolabaiteko aitortza egin diezaioketen kasuetan ere, berme falta zein interpretazio murriztaileek hizkuntza eskubideekiko oztopo, ezintasun eta baldintzatzeetara daramate herritarra. Nola ez, horrek guztiak erabileran eragina du eta kasu askotan arlo batzuetan erdarak erabiltzeko ohiturak bultzatu ditu.

Hizkuntza eskubideen diagnosi egokia egiteko, beraz, Behatokiak ondorengo erreferentzia edo oinarria erabiltzen du:

1996an Bartzelonan PEN Club International eta CIEMEN (Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i les Nacions) erakundeak sustatu eta UNESCO erakundeak babestutako Hizkuntza Eskubideei buruzko Mundu Mailako Biltzarrean Hizkuntza Eskubideen Deklarazio Unibertsala onartu zen. Bertan 66 Gobernuz Kanpoko Erakunde, PEN International erakundeko 41 zentro eta hizkuntza eskubideen inguruko 41 aditu bildu ziren eta Hizkuntza Eskubideen Deklarazio Unibertsala onartu zuten.

Deklarazio honek abiapuntutzat du hizkuntza eskubideak indibidualak eta kolektiboak direla. Horrela, hizkuntza eskubideen betetasunaren erreferentetzat hizkuntza komunitate historiko bat bere lurralde-eremuan hartzen du, beti ere, eremu hori ulerturik komunitate hori bizi den eremu geografikoa ez ezik, bai eta hizkuntzaren garapen osorako ezinbestekoa den espazio sozial eta funtzional gisa ere.

“
**Diagnosirako,
Hizkuntza
Eskubideen
Deklarazio
Unibertsala du
oinarri Behatokiak.**

**Hizkuntza Eskubideen
Deklarazio Unibertsala osorik
irakurri daiteke
Behatokiaren webgunean:
behatokia.eus**

HIZKUNTZA ESKUBIDEEN BEHATOKIAREN TXOSTENA

Dokumentu honetan egiten den azterketa xumea, 2025ean zehar herritarrek Behatokia helarazitako gertaeretan oinarritzen da. Euskararen Telefonoaren bidez jasotako egoerak deskribatzen ditu, administrazio publikoen eremuan zein sektore sozioekonomikoan euskaraz jardun edo informazioa euskaraz jasotzerakoan gertatu direnak. Era berean, lege betebeharrak ez duten entitateak zoriontzeko edo kontsultak egiteko ere erabili izan dute herritarrek Euskararen Telefonoa. Horiek horrela, azterlan honen iturria herritarren beraien bizipenak dira, euskal hiztunek edo euskaraz ikasi nahi zutenek euren egunerokoan bizi izan dituzten egoerak, ezintasunak eta oztopoak. Era berean, herritarren determinazioak aldaketak eragitea ere lortzen duela erakutsi nahi da txosten honen bidez.

Behatokiak ez du kexa anonimorik onartzen, baina, konfidentzialtasun osoz jokatzeko du; alegia, ez du herritarren daturik zabaltzen, ez eta erakundeak edo administrazioak berariaz eskatuta ere.

Behatokian kexa jartzeak merezi duela konbentziturik gaude. Kasu batzuetan, urraketa egoera gainditzeko neurriak hartzea bultzatzen delako; beste batzuetan, egoera hobetzeko indar egiten delako; eta, azkenik, eskubide horien bermean eta euskararen normalizazioaren bidean hutsuneak identifikatzen dituelako. Urraketen gainditzeko askotan ez da berehalakoa izaten, eta beharrezkoa izaten da nolabaiteko presio jarraitua, horretarako herritar edo bezero bezala dagoen indarra balaituz. Baina foko berezia jarri nahiko genuke lege betebeharrak faltak eragindako egoeretan. Izan ere, azken urteetan araudietan lege betebeharrak falta edo lege betebeharrak lausoa izateak ziurgabetasuna eragin du, eta, askotan, borondateen arabekoa izaten da hizkuntza eskubideekiko jarduna. Horren adierazgarri da Euskararen Telefonoan jasotako hainbat urraketa erantzunik ere eman ez izana eta 25 urte haue-

tan eremu batzuetan aurrerapauso nabarmenik eman ez izana, herritarrek salatutako egoerak behin eta berriz errepikatuz.

Txosten honetan azaltzen direnak lagin bat baino ez dira: zuzenean salatzen ez diren egoera asko daude, eta salaketa bakoitzaren atzean ere, egoera bera bizi duen hainbat herritar izaten dira. Bestalde, urteen, araudien edo ohituren ondorioz, zuzenean erdarak erabiltzen dituzte herritarrek espazio batzuetan, hori egitera bultzatu dituen arrazoi sozial, araudiak zein berme ezak medio.

**Era berean, txosten honetan Euskararen Telefonoan jasotako intzidentziarik batzuk soilik agertzen dira. Jasotako guztiak biltzen dituen dokumentua www.behatokia.eus webgunean dago eskuragarri, *‘2025eko dossierren sinopsiak’* izenburupean.*

Euskararen Telefonoan jasotakoez harago, Behatokia eragile, behatzaile eta Euskal Herriko jendartearen parte ere badelarik, besteak beste, ondorengo ekimenetan parte hartzen du, eta, beraz, txosten honen irakurketaren parte dira:

- Herritar eta eragileekin egindako irakurketa, agerraldi zein eragite ekimen bereziak, hizkuntza eskubideen arloan babes mediatikoa eta soziala eskainiz.
- Hizkuntza eskubideen egoeraren berri eman nazioartean.
- Hizkuntza eskubideen edukiak zabaldu jendartearen, norbanako zein eragileen kontzientziazioan sakontzeko.
- Aldez aurreko prebentzio jarduna garatu eremu batzuetan euskararen presentzia soziala indartzeko.
- Egoeren salaketa eta eragiteko ekimen xeheak aurrera eramane.

Euskararen
telefonoa.eus

Azterketa hau Euskararen Telefonoaren bidez jasotakoan oinarritzen da, eta azaltzen direnak errealitatean gertatzen diren urraketen lagin bat baino ez dira.

2. SARRERA

- Erakunde publiko edo entitate eta enpresa pribatuekin harremanak garatu hizkuntza eskubideen egoeraz hausnartu eta aldaketak eragiteko.
- Hizkuntza eskubideak zeharkatzen dituzten araudi, plan zein bestelakoekiko ekarpenak egin edo iritzia eman.
- Oldarraldi judiziala zein hizkuntza politikarekiko erabakiek herritarrengan dituzten ondorioak azaleratu eta horiez hausnartu.

Txosten honetan, beraz, adibide garrantzitsuenen bidez, arloz arloko irakurketa orokor bat egiten da, ondorengo atalak nabarmenduz:

- Administrazio jarduera orokorrak.
- Estatuko administrazioak.
- Osasungintza.
- Segurtasuna eta herrizaingoa.
- Hezkuntza.
- Herriko etxeak eta udalak.
- Aisia, kultura eta kirola.
- Eremu sozioekonomikoa.

HIZKUNTZA ESKUBIDEEN EGOERA 2025

1

URTARRILA

Kontsumobiden salaketa aurkeztea, Decathlonek araudia bera ere urratzen jarraitzen duelako.

2

OTSAILA

Notaritzek herritarrei euskarazko arreta eskaintzea bermatzeko, EAEko eta Nafarroako Notario Elkargoetako arduradunei neurriak eskatzea.

3

MARTXOA

Pantailak Euskaraz-ekin batera egindako zinemetako egoeraren irakurketaren aurkezpena.

4

APIRILA

Urteko (2024) Txostenaren aurkezpena eta herritarrei hizkuntza eskubideekiko egoera bidegabe oro salatzen deia.

5

MAIATZA

Baionako epaitegietan frantsesez eta gaztelaniaz deklaratzera behartu nahi izan zituzten herritarrekin bat.

6

EKAINA

EAEko Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzari hizkuntza eskubideen gabezia eta beharren berri ematea.

7

UZTAILA

EAEko Osasun Itunarekiko irakurketa.

8

ABUZTUA

Herritarrak aktibatu eta hizkuntza eskubideak defendatu ditzaten ahalduntzeko hainbat kanpaina martxan, tartean, *Udan adi!*.

9

IRAILA

Euskararen Telefonoan jasotako kasuen zabalpena, Donostiako mugikortasun agenteen lanpostu guztietarako euskara eskakizuna eskatzea atzera bota zuen sententziaren aurrean.

10

URRIA

Nafarroako Foruzaingoko komunikazio taldearen euskaldunen aurkako tratua iraingarriaren salaketa.

11

AZAROA

EHU euskaldun baterantz pausoak emateko, hautazkoak euskaraz bermatzeko eskatzea.
Argazkia: Ireki Lei(h)oa Euskarari.

12

ABENDUA

Behatokiak Eusko Legebiltzarrean Enplegu Publikoko Legearen errotiko aldaketa eskatu zuen administrazioak hizkuntza eskubideak bermatzeari begira.

URTARRILA

- Oldarraldiak dagoeneko 500etik gora lanpostu publikori eragin diola salatu zuen Euskalgintzaren Kontseiluak.
- Nafarroako Gobernuak aurrera egingo zuela iragarri zuen Foru Administrazioan hizkuntza eskakizuna duten lanpostuak egituratzeko euskara planekin.
- Iruñeko Udal Gobernuak euskara sustatzeko plan bat garatu nahi duela iragarri zuen.
- Nafarroako Eskola Mapa aldatu ostean Oibarren eta Irunberrin euskarazko lerro berriak irekiko zirela iragarri zen.
- ELAk eta Steilasek helegitea jarri zioten Nafarroako Gobernuaren merezimenduen dekretuari.
- Arabako Foru Aldundiak 1.650 euro gutxiago eman zizkien Gasteizko ironmanaren antolatzaileei, kartelak gaztelera hutsean egiteagatik.
- Jaurilaritzak kendu egin zizkien isunak ertzainekin euskaraz hitz egiteagatik Donostian zigortutako bi lagunei.
- EITBko Euskara Batzordeak euskaraz jakiteko eskakizuna gutxietsi zela salatu zuen zuzendaritza lanpostu batetan.

OTSAILA

- “Clan” kateko edukiak euskaraz emateko lanean hasi dela iragarri zuen RTVEk.
- Usurbilgo eta Astigarragako Udalei helegiteak jarri dizkiete udaltzainei euskaraz C1 maila eskatzeagatik.
- “PAI-D” ereduak ingeles orduak euskararen kaltetan gehituko zirela salatu zuen Euskalgintzak Nafarroan.
- Hendaia, Urruña, Ziburu eta Donibane Lohizuneko herriko etxean euskara sustatzeko elkartu zirela iragarri zen.
- Nafarroako Museoan Irulegiko Eskua euskaraz bisitatu ahal izateko aukera iragarri zen.

MARTXOA

- EHEk euskaraz mintzatzeko eskatzeagatik bere kide bati eraso egin ziotela salatu zuen.
- Arartekoak hala gomendatu arren, Nafarroako Gobernuak uko egin zion zenbait errepide seinale ele bitan jartzeari.
- Bizkaiko Diputazioak hizkuntza eskakizunak apaltzeko asmoa azaldu zuen lanpostuen erdiei bakarrik ezartzeko.
- Haur eskoletako euskarazko ehun plaza gehiago eskainiko ditu Iruñeko Udalak hurrengo ikasturtean.
- EAko Justizia Auzitegi Gorenak bitarteko idazkari izateko lan-poltsetako hizkuntza eskakizunak baliogabetu zituen.
- Kutxabank-eko presidenteak, atzerriko talentua erakartzeko euskarazko hezkuntza oztopo dela azaltzen zuen adierazpenak egin zituen.
- Nafarroako ikasle berrien erdiei baino gehiagok ez dutela euskararekin kontakturik iragarri zen.

APIRILA

- 1.500 lagun inguru bildu ziren Baionan euskararentzat justizia eskatzeko.
- Jaurilaritzak ETB2 katean ETB1en baino 3,4 aldiz publizitate gehiago jartzen duela azaleratu zen.
- EAEko udalek espresuki euskaraz jardutea baliogabetu zuen Auzitegi Gorenak.
- Bilboko Udalak euskara eskakizuna duten postuen kopurua gutxituko zuen 35 lan eskaintzatan.
- Frantsesez eta gaztelaniaz deklaratzeari uko eginik, Baionako Auzitegitik kanporatu zituzten EHEko bi kide.
- Brebetaren zientzietako proba sare pribatu zein publikoan euskaraz egin ahal izango zela iragarri zen.

3. URTEKO BERRI NAGUSIAK

- RTVEko kazetarietzat euskaraz jakitea meritutzat hartuko zela iragarri zen.
- Espainiako Estatuko hizkuntza politiken inboluzioa salatu zuten Kontseiluak Nazio Batuen Erakundean.

MAIATZA

- Behatokiak uko egin zion “Observatorio Global del Español”-ek bere jardunaldietan parte hartzeko egindako gonbidapenari.
- Beste kolpe bat euskara eskakizunei: Kabiaren inguruko epaia berretsi zuten (M-6).
- Tuterako NUPen euskara ez dela meritutzat joko ebatzi zen epaitegietatik.
- Kontseiluak helduen euskalduntzearen doakotasunerako urrats eraginkorrak eskatu zituen Eusko Legebiltzarrean.
- Euskara larrialdi egoeratik ateratzeko jauziak eskatu zizkion EHEk Euskal Hirigune Elkargoari.
- EAEko Auzitegi Nagusiak berretsi zuen “diskriminatzailea” dela Gipuzkoako aterpetxeetan lan egiteko euskaraz jakitea eskatzea.
- Europar Batasunak euskarari ofizialtasuna ukatzea erabaki duela salatu zuten Kontseiluak.

EKAINA

- Osasungintza publiko eta erabat euskalduna aldarrikatu zen, 500 langileren babesarekin.
- EAEko euskaltegietan A2 mailan matrikulatzea oraingoaren laurdena kostako dela iragarri zen.
- Ipar Euskal Herrian traben gaineratik Baxoa azterketako ahozkoan euskaraz aritzeko aukera bermatuko zutela iragarri zuten irakasle batzuek.

UZTAILA

- “Euskarari trufarik ez!” lelopean agerraldi baterako deia zabaldu zuen Euskal Konfederazioak.
- Euskararen galera aldi berri baten hasiera islatzen zuen 2036rako proiektzio demolinguistikoak.
- Euskara, katalana eta galiziera Europar Batasunean momentuz ez zirela hizkuntza ofizialak izango erabaki zen.
- Berrehundik gora alkate eta udal ordezkari batu ziren Bilbon, EAEko udal legearen kontrako epaiak salatzeke.
- Erakunde bakoitzak bere hizkuntza eskakizuna ezartzea hobetsi zuen Jaurilaritzak.

ABUZTUA

- Iruñeko Udalaren postu batek euskara eskakizunari eutsiko zion, auzitegiak errekurtsioa atzera botata.
- Osakidetza itzultzaile neuronal bat jarri zuen martxan, historia klinikoak euskaratik gaztelaniara itzultzeko.
- Ipar Euskal Herriko biztanleen %71k euskararen koofizialtasuna nahi duela adierazi zuten.
- Frantziako Estatuaren laguntza murrizketa salatzeke mobilizazioa deitu zuten Euskararen Kultur Erakundeko eragileek.

IRAILA

- HABEk hizkuntza eskakizun asimetrikoak eta partzialak ere egiaztatuko dituela iragarri zen.
- Nafarroako hezkuntza kontseilariak adierazi zuen Corellako eskolan D eredua jartzeko eskaera ez zela garaiz egin.

HIZKUNTZA ESKUBIDEEN EGOERA 2025

3. URTEKO BERRI NAGUSIAK

- AEK-k urrats gehiago eskatu zituen euskalduntzea «doakoa eta irisgarria» izan dadin guztientzat.
- EAEko Justizia Auzitegi Nagusiak Gipuzkoako Foru Aldundiko zaintzaleek ez dutela euskara jakin beharrik ebatzi zuen.
- On.eus euskalgintza osoaren erakusleioa estreinatu zen.
- Langile publiko guztiek euskaraz jakitea ekarriko duen «arkitektura juridiko bat» eskatu zuen euskalgintzak Euskal Autonomia Erkidegoan.

URRIA

- Madrilera berretsi zuen euskara ez dela meritua izango mediku egoiliar aritzeko azterketetan.
- Bezeroen arreta zerbitzuetan euskara txertatu dadin proposamenak egin ziren estatu espainoleko araudian.
- Pantailak Euskarazek ikus-entzunezko kontseilu baten beharra azpimarratu zuen.
- Bizkaiko Aldundiak suhiltzaile izateko lan-eskaintza publikoan hizkuntza eskakizunak «epailetara egokitu» zirela iragarri zen, euskara eskakizunak apalduz.

AZAROA

- Hizkuntza Ofizialen Kontseilua berritzeko bilera egin zen Donostian.
- Epai batek berretsi zuen gehiegizkoa zela gizarte integratzaileen deialdi batean euskarazko C1 maila eskatzea.
- Kontseiluak lanpostu publikoetarako euskarari «gutxienez gaztelerak duen estatusa» aitortzeko eskatu zuen.
- Euskal Konfederazioak EEPri euskarak behar duen adinako politika bultzatzea dezan eskatu zion.

HIZKUNTZA ESKUBIDEEN EGOERA 2025

- Epai batek alor publikoan jarduteko enpresei jarritako hizkuntza klausulak kimatu zituen.

ABENDUA

- Euskararen pizkunderako, ofizialtasuna Nafarroa osora zabaltzea ezinbestekotzat jo zuen Kontseiluak.
- Auzitegian euskaraz mintzatu ahal izatea eskatu zuten EHEko kideek.
- EAEko hizkuntza eskakizunen derrigortasuna Espainiako Auzitegi Konstituzionalera eraman zuten.
- Aldatu Gidoiak-ek euskarak «bigarren mailako tokia» duela ETB On plataforman salatu zuen.

Behatokiak bideratutako hizkuntza eskubideen urraketek aldaketak eragitea dute helburu. Batzuetan, aldaketak urtean bertan lortzen dira, baina, beste askotan, beharrezkoa izaten da epe luzeko presioa eta hainbat kexa bideratzea. Hala ere, hainbat erakunde, entitate zein enpresak hizkuntza eskubideen urraketan aurrean erantzunik eman gabe jarraitzen du.

Eremu pribatuan, hainbat entitate edo enpresak Euskal Herriko lurraldearen arabera ezberdin jokatzeko jarraitzen du. Izan ere, lege betebeharrak ez dagoen eremuetan nekez bermatzen dituzte euskaldunen hizkuntza eskubideak. Honen adibide argia dira kate komertzial edo enpresa handiak. Beraz, herritarren determinazioa eta euskara erabiltzeko asmoa hankamotz geratzen da enpresei betebeharrak eta ez-betetzeen aurrean neurriak ezartzen dizkieten araudiak ez badira onartzen.

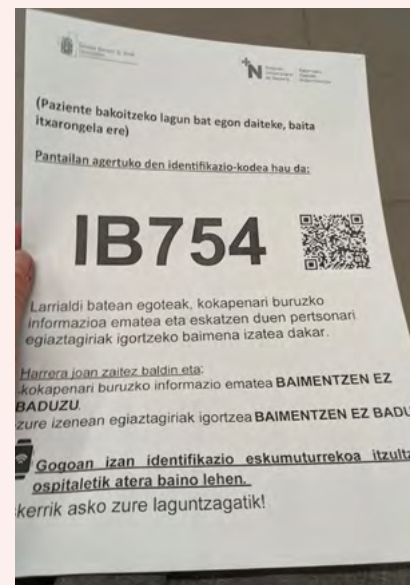
Izan esparru publikoan zein pribatuan (euskara ofizial den eremuetan bertan ere), ez-betetzeen aurrean neurriak eta betebeharrak sendagoak behar dira herritarrek behar bezala babesteko eta euskararen normalizazioa gauzagarri egin dadin. Nola ez, sektore publikoan euskararen ezagutzarik ez duten lanpostuek bermeekiko aldaketetan oztopo nagusi izaten jarraitzen dute.

Hala ere, 2025ean ere herritarrek **Euskararen Telefonoa** erabiltzeko izan duten determinazioari esker, hainbat aldaqueta lortu ziren. Hauek izan ziren 2025ean bideratutako kasuen bidez eragindako aldaketetako batzuk (kontuan izan behar da beheko erakunde eta entitate batzuek lege betebeharrak dituztela eta horiekiko urraketak ere egin zituztela):

- Nafarroako Gobernuaren “Parte Hartu” plataforman euskaraz izena emateko aukera gaitu zen.
- Gipuzkoako Aldundiak EHUrekin batera adimen-gaitasun handiak dituzten ikasleak identifikatzeko probak euskaratu zituen.
- Lege betebeharrak dituzten udal ezberdinek seinaleetika euskaraz ere ezartzeko aldaketak egin zituzten.

- Osakidetza Otorrinolaringologiako audiometriak euskaraz egin ahal izateko neurriak hartu zituen.
- EHU Kirolak-ek hizkuntza klausulak zorrozteko neurriak hartu zituen euskarazko eskaintza bermatze aldera.
- Donostia Ospitaleko arreta telefonoko ahots-postontzia konfiguratu zen euskarazko arreta behar bezala bermatzeko.
- Eusko Jaurlaritzaren Ongizate eta Gazteria Sailaren inkestetarako enpresa esleipendunak neurri zuzentzailean hartu zituen inkestak euskaraz erantzun ahal izateko.
- Gasteizko Udalak Aldabe Gizarte Etxean igeriketa ikastaroak euskaraz bermatzeko neurriak iragarri zituen.
- Galdakaoko Ospitaleko kafetegi zerbitzuaren esleipena duen enpresak neurriak hartu zituen euskarazko arreta eta informazioa bermatzeko.
- Bilboko aireportuko VIP aretoetan euskarazko prentsa jarri zuten eskuragarri.
- Donostiko Ertzain-etxeko mezuen erantzun automatikoetan euskara ere txertatu da.
- Gasteizko aireportuaren Promoziorako Erakundeak (VIA S.A.) aurrerantzean lizitazioetako baldintzak euskaraz ere argitaratuko ditu, eta hizkuntza irizpideetan eskaintzak euskaraz ere aurkeztea baimenduko da.
- Donostiako SADE zinemek webgunea euskaraz ere ezarri dute.
- Iruñeko Hizkuntza Eskolak probetako azterketa-gida euskaraz ere jarri du eskuragarri.
- Galdakaoko Udalak neurriak hartu zituen Euskadiko Feria-saltzaile Autonomoen Elkarteak euskararen presentzia bermatu zezan.
- Bilboko DGTren egoitzako paneletan euskarazko mezuak txertatu zituzten.

“
2025ean ere
herritarrek
Euskararen
Telefonoa
erabiltzeko izan
duten
determinazioari
esker, hainbat
aldaketa lortu
ziren.”

4. LORPENAK, ETA ALDAKETAK ERAGITEA

Bestalde, Behatokiak euskararen estatusari lotutako urraketek harago corpusari dagozkionak ere bideratzen ditu, eta, beraz, batik bat erakunde publikoetan euskaraz trakets ezarritako hainbat ohar, mezu eta kartel zuzendu ziren.

LEHEN

ORAIN

Lurvalde Lidal Arlos

E!
Erandia
LIBALA
AYUNTAMIENTO

Area Municipal de Territorio

ERREFERENTZIA / REFERENCIA: 784/2025

EGUNA / FECHA: 2025/06/03

HARTZAILEA / DESTINATARIO: FUNDACION OBSERVATORIO DE DERECHOS LINGÜÍSTICOS- HIZKUNTZ ESKUBI
Martxelo zelaia, 75.
31013 PAMPLONA/IRUÑA

Meso y Abutegi kalean "ANBULANTZIAK" adierazten dituzten seinaleak zuzentzeko 2025eko maiatzaren 16ko udalaren erregistro orokorrean sartu zen zure eskariari erantzunez, jakinarazten dizugu 2025eko maiatzaren 23an zuzendu zirela.

HIZKUNTZA ESKUBIDEEN EGOERA 2025

LEHEN

ORAIN

Buenos días:

Nos ponemos en contacto con ustedes para invitarles a un Encuentro que hemos organizado con **Sira Rego, Ministra de Juventud e Infancia del Gobierno de España**. Este acto es abierto al público, pero interesante y necesario que las entidades sociales del ámbito de la infancia y la juventud navarra estén presentes; no sólo por el posterior debate que se pueda producir, sino también por los contactos y que se puedan producir en este encuentro.

El objetivo de esta charla es exponer las líneas generales de trabajo y los retos de este ministerio para esta legislatura.

Tendrá lugar en la **Sala Pinaquy**, sita en la Calle San Francisco, 5, de Pamplona (Antiguo convento de las Salesas), a las **19,30 horas** del jueves.

Un cordial saludo.

M^{te} Eugenia San Martín Jáuregui

Gaia: RECTIFICACION IUN-NEB
Nork: Organización IU Navarra <organizacion@iun-neb.org>
Data: 02/04/2025, 11:27
Nori: <telefonoa@behatokia.eus>

Buenos días, lo primero pediros disculpas por el error y también daros las gracias por el mensaje. Podría decirnos muchas razones por las que nos pasan estas cosas pero realmente no hay excusa que valga. Gracias por el toque de atención. Hemos rediseñado este cartel para que sea bilingüe (adjunto) y nos grabaremos a fuego que futuros carteles y publicidades sean bilingües.

Os doy nuevamente las gracias por la observación porque es la manera de mejorar.

Un saludo

LEHEN

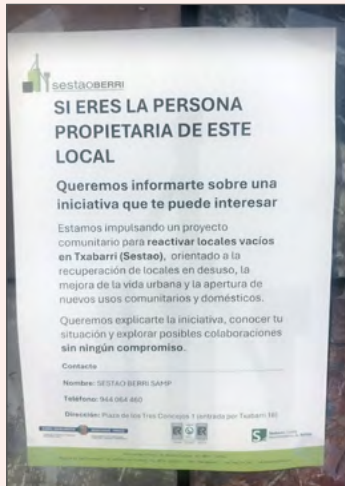
ORAIN

Donostialdea ES!ak, erakunde unibertsitario izateagatik, onartzen ditu bere zentroetan pertsonak graduatu aurreko eta ondoko prestakuntzan. Hori dela eta, aurki dezakezu, profesionalaren ondoan, prestakuntzan dagoen pertsonaren bat. Arazoren bat baduzu, eskatzen dizugu aldeztetik profesionalak jakinaraztea.

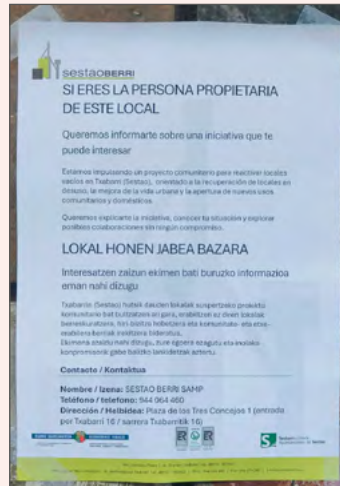
La OSI Donostialdea, por su carácter de organización universitaria, admite persona formación pregrado y postgrado dentro de sus centros. Por motivo, puede encontrar que al profesional sanitario que atiende, se encuentre alguna de estas personas en formación. Si tiene algún inconveniente, rogamos lo ponga en conocimiento de nuestros profesionales.

Donostialdeko ES!ak, unibertsitate-izaerako erakunde bat denez, graduauurreko zela graduondoko prestakuntzako egoiliarak hartzen ditu bere zentroetan. Beraz, baliteke zu artatuko zaituen osasun-langilearekin batera egoiliarren bat egotea. Horrek eragozpenik sortzen badizu, jakinarazi, mesedez, gure langileei.

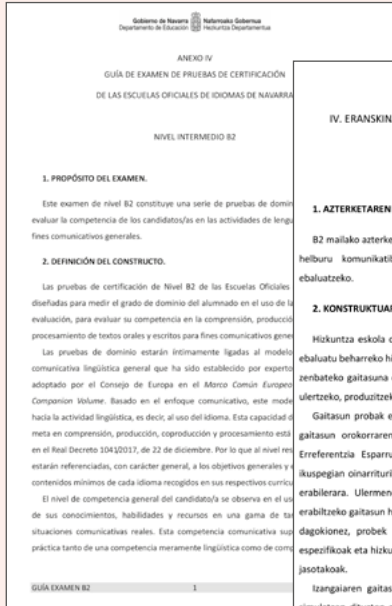
La OSI Donostialdea, por su carácter de organización universitaria, acoge a personas residentes en formación pregrado y postgrado en sus centros. Por este motivo, puede encontrar que junto a la persona profesional sanitaria que le atiende se encuentre alguna de estas personas en formación. Si tiene algún inconveniente, le rogamos lo ponga en conocimiento de nuestro personal.

LEHEN

ORAIN

LEHEN

ORAIN

LEHEN

ORAIN

Gaia: AQS-25-3935.
Nork: "calidadyevaluacion@bilbao.eus" <calidadyevaluacion@bilbao.eus>
Data: 02/04/2025, 11:31
Nori: telefonoa@behatokia.eus

Hiritarren Kexen eta Iradokizunen Sistema/Quejas y Sugerencias de la Ciudadanía

Erreferentzia-zenbakia: AQS-25-3935

Jauna/andrea:

Mugikortasunaren eta Jasangarritasunaren Sailera bidali diguzun jakinarazpenari dagokionez, honako hau jakinarazten dizugu:

TAOri buruzko guztia udalaren webgunean euskaraz zegoen. Desorekaren egon omen da, eta web orrialdearen arduradunei jakinarazi bezain laster, zuzendu egin da.

Informazio guztia euskaraz duzu berriro.

Aldez aurretik, eskerrik asko gure zerbitzua hobetzeko eman diguzun laguntzagatik.

Hartu agur bero bat.

Herritarrentzako Arreta Zerbitzua. Mugikortasun eta Jasangarritasun Saila

LEHEN

ORAIN

LEHEN

Sistema de Avisos por Meteorología Adversa

90% Personas

AVISO AMARILLO

No existe riesgo meteorológico para la población en general, aunque sí para alguna actividad concreta.

Fenómenos meteorológicos habituales pero potencialmente peligrosos.

10% Personas

ALERTA NARANJA

Existe un riesgo meteorológico importante.

Situaciones que se dan con una frecuencia de muy pocas veces al año.

Los daños, especialmente en algunos sectores, comienzan a ser importantes y peligrosos para la integridad física de las personas.

Menos de 10% Personas

ALARMA ROJA

El riesgo meteorológico es extremo.

Fenómenos meteorológicos no habituales de intensidad excepcional.

Situaciones que se dan con una frecuencia de una vez cada veinte años o implican un riesgo crítico para la población. Los daños materiales pueden ser muy elevados, e incluso, peligrar la integridad física de un sector de la población.

ORAIN

Muturreko Meteorologiari loturiko Abisu-Sistema

90% Urteko Abisu-Horien portzentzia

ABISU HORIA

Urtetik gertatzen diren fenomeno meteorologikoen bidez, baina aurreratu eragileko ahalmenarekin.

Maiz erabiten diren fenomeno meteorologikoen bidez baina aurreratu eragileko ahalmenarekin.

10% Urteko Abisu-Laranja portzentzia

ALERTA LARANJA

Aurreratu meteorologikoa garrantzitsua da.

Erabakia sartzen ematen, urtean behin, baina gutxienez sektore batzuetan kalteak eragin ditzake eta pertsonen segurtasuna eragin ditzake.

Urteko 1 baino gutxiago

ALARMA GORRIA

Aurreratu meteorologikoa garrantzitsua da.

Erabakia sartzen ematen, urtean behin, baina gutxienez sektore batzuetan kalteak eragin ditzake eta pertsonen segurtasuna eragin ditzake.

LEHEN

¿Qué es pueblos VIVID herriak?

Una red de municipios de Navarra comprometidos con un futuro ilusionante.

Generamos proyectos de desarrollo rural que den respuesta a los retos estratégicos de cada territorio.

Innovación y participación para construir de abajo hacia arriba.

Impulsado por Fundación Empleo y apoyado por la Dirección General de Administración Local y Despoblación del Gobierno de Navarra

ORAIN

Zer da Pueblos VIVID herriak?

Nafarroako etorkizun zirrargarri batekin konprometitu dauden udalerrien sarea.

Lurralde bakoitzaren erronka estrategikoak erantzuten dituen lantza-garapenerako proiektuak sortzen ditugu.

Behetik gorako eraikuntzarako berrikuntza eta parte-hartzea.

Fundación Empleak bultzatuta eta Nafarroako Gobernuko Toki Administrazioaren eta Despopulazioaren Zuzendaritza Nagusiaren babesarekin.

LEHEN

Gobierno de Navarra Nafarroako Gobernua

RESOLUCIÓN 447/2024, de 15 de mayo, del Director General de Participación Ciudadana, por la que se aprueba el "Subvenciones a Entidades Locales" para fomentar y promover la participación ciudadana en la Comunidad Foral de Navarra.

REFERENCIA: UNIDAD GESTORA: Departamento de Presidencia e Igualdad Social y Participación Ciudadana

EXPEDIENTE: Subvenciones a Entidades Locales para fomentar y promover la participación ciudadana en la Comunidad Foral de Navarra.

Por Resolución 986/2024, de 16 de diciembre del Gobierno de Navarra, se aprueba el "Subvenciones a Entidades Locales" para fomentar y promover la participación ciudadana en la Comunidad Foral de Navarra.

RESOLUCIÓN: 1. Se aprueba el "Subvenciones a Entidades Locales" para fomentar y promover la participación ciudadana en la Comunidad Foral de Navarra.

ORAIN

Gobierno de Navarra Nafarroako Gobernua

RESOLUCIÓN 447/2024, de 15 de mayo, del Director General de Participación Ciudadana, por la que se aprueba el "Subvenciones a Entidades Locales" para fomentar y promover la participación ciudadana en la Comunidad Foral de Navarra.

REFERENCIA: UNIDAD GESTORA: Departamento de Presidencia e Igualdad Social y Participación Ciudadana

EXPEDIENTE: Subvenciones a Entidades Locales para fomentar y promover la participación ciudadana en la Comunidad Foral de Navarra.

Por Resolución 986/2024, de 16 de diciembre del Gobierno de Navarra, se aprueba el "Subvenciones a Entidades Locales" para fomentar y promover la participación ciudadana en la Comunidad Foral de Navarra.

RESOLUCIÓN: 1. Se aprueba el "Subvenciones a Entidades Locales" para fomentar y promover la participación ciudadana en la Comunidad Foral de Navarra.

LEHEN

PELIGRO! PELIGRO! PELIGRO!

PROHIBIDO EL PASO

ORAIN

PELIGRO! PELIGRO! PELIGRO!

PROHIBIDO EL PASO

LEHEN

Querida familia:

Es un placer, en nombre del Ayuntamiento de Estella-Lizarrar, dar a vuestro hijo/a la bienvenida a nuestra ciudad en estas semanas previas a las fiestas en honor a nuestros patronos, la Virgen del Pur y San Andrés.

Un año más celebraremos el acto de entrega del pañuelo rojo a todos los niños y niñas que nacieron el año anterior, "en 2024", un pañuelo que simboliza y es parte fundamental de nuestras fiestas.

El acto de entrega de los pañuelos será el **domingo 27 de julio, a las 12.00 horas**, en el salón Alfonso Ugarte de la Escuela de Música (Espacio Cultural Los Llanos).

Se ruega, por favor, **confirmación de asistencia** al acto enviando un correo electrónico antes del día 21 de julio a comunicacion@estella-lizarrar.com indicando **nombre y dos apellidos del menor o la menor**.

Un abrazo cordial, nos vemos pronto.

La alcaldesa
Marta Ruiz de Alda Parla

ORAIN

Familia agurarrak:

Plazera da, Estella-Lizarrarako Udalaren izenez, **zuen semea/alabari ongietorria ematea gure hirira**, gure Puyko Ama Birjinaren eta San Andresen omenez ospatzen ditugun festa aurreko aste hauetan.

Aurten ere, **aurreko urtean -2024an- jaio zireen haur gutxiel zapi gorria** emateko ekitaldia ospatuko dugu. Zapi hori gure jaien ikur eta funtsezko osagaia da.

Zapiak emateko ekitaldia, **uztailaren 27an, igandea, 12:00etan**, Musika Eskolako Alfonso Ugarte aretoan izanen da (Los Llanos Kulturagunea).

Mesedez, jakinarazi ekitaldira etortzekoa zaren, uztailaren 21a baino lehen mezu elektronikoki bat bidaliz helbide honetara: comunicacion@estella-lizarrar.com **adingsakeoen izena eta bi deitura adieraziz**.

Besarkada bat, eta laster ikusiko dugu elkar

Alkatea
Marta Ruiz de Alda Parla

ZORIONTZEAK, BEZEROEN AITORTZA ETA ZERBITZUEN KALITATEAREN SEINALE

Behatokiak, Euskararen Telefonoaren bidez kexak bideratzeaz gain, kontsultak egin edo lege betebeharrak ez duten entitate eta enpresak zoriontzeko aukera ere eskaintzen du.

2025ean batik bat merkataritza eta ostalaritza txikiarekiko zoriontzeak jaso zituen.

Ipar Euskal Herriko eremu pribatuko entitate eta enpresek ez dute inongo lege betebeharrak bezero eta erabiltzaileen hizkuntza eskubideekiko, baina, hala ere, herritarrek zerbitzu nahiz produktuetan euskararen presentzia izatea eskertu eta kalitatearekin lotzen dute.

EAEEn, Kontsumitzaile eta Erabiltzaileen Legean ez dago hizkuntza eskubideekiko betebeharrak zehatzik enpresa eta entitate txikiekiko (euskara sustatzeko diru-laguntzak jaso dituztenen kasuetarako soilik). Betebeharrak dituztenak erakunde publikoak, zabalera handiko zentroak edo oinarritzko zerbitzuak eskaintzen dituzten enpresak soilik dira. Bestalde, lege-betebeharrak urratzeagatik EAEko araudian ez da zigor edo ondorioz ezartzen, beraz, urtero hizkuntza eskubideak sistematikoki urratzen dituzten enpresak ere detektatu izan dira.

Nafarroako Foru Erkidegoan, euskara ofiziala den eremuetan ere enpresa eta entitate pribatuak ez dute inongo lege betebeharrak bezeroen hizkuntza eskubideak bermatzeko. Beraz, herri horietan ere bezeroek euskarazko arreta, zerbitzuak eta informazioa jasotzea zoriondu nahi izan dituzte.

Zenbait enpresari, euskarazko arreta emateagatik zoriondu arren, webguneak, karta zein bestelako euskarriak euskaratzea falta zaiela ohartarazi zuten herritarrek, eta beste kasu batzuetan, kanpoko enpresek gure hizkuntza beraien produktuetan txertatzeko izan duten borondatea nabarmendu zuten.

Ondorengo enpresen aitortza eta langile batzuen determinazioarekiko esker ona adierazi nahi izan zuten herritarrek:

981-2025 dosierra

“Eskerrak eman nahi dizkiot bazkaltzen genuen bitartean Barakaldoko Donibane erretegiaren artatu gintuen mutil gazteari. Ez zekien euskaraz baina ahalegin handiak egin zituen euskara ulertzeko eta hitz batzuk ikasteko. Mila esker, primerako zerbitzaria zara!”

965-2025 dosierra

“Donostiako Botanika jatetxean euskaraz artatu gintuzten eta horregatik zoriondu nahi ditugu. Dena den, webean informazio osoa espainolez dute eta euskaraz jartzera animatu nahi ditugu, euskaldunok informazioa euskaraz jaso dezagun.”

961-2025 dosierra

“Lermako (Burgos) Noel bizkotxoaren etiketetan informazioa euskaraz dago.”

920-2025 dosierra

“Bilboko Jazminos jatetxeak webgunea euskaraz ere badu: <https://jazminos.com/eu/> Eskertzekoa eta txalotzekoa keinu hori egin izana.”

911-2025 dosierra

“Iruñeko Karlos III. etorbideko Krack zapata-dendan egon nintzen eta euskaraz artatu ninduten.”

899-2025 dosierra

“Iruñeko Mendillorri auzoko Juanarena estankotan euskaraz artatu naute.”

883-2025 dosierra

“Barakaldon ‘La vinoteca de Loren’ denda zabaldutik zutenetik: arreta bikaina, euskaraz ere bai! Jabea eta langilea, atseginak eta adituak. Kanpoko erakusleihoetan, posible zaienean, euskara ere ikusgarri.”

961-2025 dosierra

Noel bizkotxoaren etiketan,
euskaraz.

920-2025 dosierra

Jazminos jatetxearen,
webgunea, euskaraz.

880-2025 dosierra

“CGT sindikatua zoriondu nahi dut Iruñean azaroaren 25aren harira jarritako kartel hau euskara hutsean jartzeagatik. Eskerrik asko euskararen alde ekitatez jarduteagatik.”

877-2025 dosierra

“Estepako (Sevilla) El Patriarca etxea (J.L. Robles Borrego, S.L.). Izan ere, lankide bati erosi dizkiot polboroiak (gaztetxoek ikasbidaia baterako edo) eta kutxak euskaldunok hartzen gaitu kontuan, idatziak euskaraz baitakartza.”

861-2025 dosierra

“Berriobeitiko Kizkurra tabernan euskaraz artatu naute.”

826-2025 dosierra

“Garai garagardo eta kontserba ekoizleak zoriondu nahi ditut, etiketak guztiz euskaraz jartzeagatik.”

796-2025 dosierra

“Iruñeko Santa Luzia paseoko La Tahonan, euskaraz eskatu dut. Langileak ez daki euskaraz baina erran dit ulertzen duela.”

793-2025 dosierra

“Iruñeko Payvi tabernan euskaraz artatu naute. Hamaiketako karta euskaraz dago ere.”

757-2025 dosierra

“Donostiako Astelena Jatetxean bazkaldu genuen uztailaren 17an. Sarreran guk euskaraz agurtu eta harrera halaxe egin ziguten, euskaraz. Ondoren, jada mahaian, oso profesionala eta atsegina izan zen zerbitzariarekin harreman osoa euskaraz egin ahal izan genuen, lasaitasun eta naturaltasun osoz. Eta horrek asko balio du, tarte atsegin bat igaro asmoz halako jatetxe batera bazkaltzera zoazenean euskaldun izateagatik estres linguistikoa jasan behar ez izatea eta lasai gozatuz bazkaldu ahal izatea, asko balio du! Alde horretatik zoriontzekoa da Astelena jatetxea, espero dugu bide beretik

jarraitzea! Eta, horrekin batera, web-orria euskaraz irakurtzeko moduan jarriko balu, borobila!”

714-2025 dosierra

“Altzako La Tahona gozotegian langileak euskaraz artatzeko ahalegina egin du, ikasten ari dela adierazita”.

676-2025 dosierra

“Donostiako Narrika kalean dagoen Ikatz okindegian euskaldunok behar bezela artatzen gaituzte. Bertako jabea, belarriprest da eta euskaraz egiten saiatzen da. Gainera, produktuen izenak elebitan edo euskara hutsez daude. Auzoa eta hizkuntza zaintzen jarraitzera animatu nahi dugu. Eskerrik asko!”

635-2025 dosierra

“Bibe.me sarreraren salerosketarako atariari eta Akting Ingeniaritza enpresari, webgunea eta arreta euskaraz eskaintzeagatik”.

632-2025 dosierra

“Orioko Boba boga tabernan euskaraz artatu gaituzte. Karta ere euskaraz dago”.

627-2025 dosierra

“Kitxo pizzerian euskaraz artatu naute”.

618-2025 dosierra

“Iruñeko Adara ileapaindegian euskaraz artatu gaitu ilea pantzaileak”.

613-2025 dosierra

Euskaldunon esker ona helarazi nahi diot Kneecap talde irlandarrari. Agertu berri zait taldearen iragarki euskara hutsezkoa Facebooken: <https://www.facebook.com/share/v/1B1d1N9qvC/> Bejondeiela!”

880-2025 dosierra

CGT sindikatuaren,

A25eko kartela, euskaraz.

877-2025 dosierra

Estepako polboroiak, euskaraz.

5. ZORIONTZEAK

595-2025 dosierra

“Lepanto tabernan, Bilbon, Egilior plazan, kamarero guztiak euskaldunak, arreta euskaraz ziurtatzen dute. Eskerrik asko”.

577-2025 dosierra

“Oso zaila da Barakaldo bezalako herrietan zerbitzua euskaraz (ere) ematen duten enpresa edo erakunde pribatuak topatzea. Esan beharrik ez, geuk euskaldunok ere saiatu behar dugu konplexurik gabe eskatzen! Eredu bat nabarmenduko dut oraingoan alor horretan: -Aspalditik zerbitzu bikaina euskaraz ere ematen duen FISYOS GARNACHO FISIOTERAPIA KLINIKA (webgunea bera euskaraz dute!) Horrelako enpresek jende gehiago zoriontsuago bizitzen laguntzen dute. Nire esker ona helaraztea nahi diet!!!”

397-2025 dosierra

“Gasteizko VIVA GYM gimnasioko paisaia linguistikoa euskararen mesedetan, asko zaindu dute. Zoriontzeko da euskararen alde egindako ahalegina. Bezero naizen neurrian, asko poztu nau euskararen trataerak”.

354-2025 dosierra

“Bilboko Indautxu auzoko Alameda tabernara joan naiz. Langile bakarra dutela uste dut, eta euskalduna da. Eskertu egiten da euskararen oasi bat egotea gaztelaniaren basamortuan. Hemendik aurrerako kafeak, hor”.

323-2025 dosierra

“Añorbeko Kasino tabernan egon naiz eta euskaraz artatu naute”.

293-2025 dosierra

“Tolosako Asteasuarrak tabernak lehendabizikoz afaltzeko menua euskaraz jarri du”.

278-2025 dosierra

“Hendaiako Intermarché-n, erosketen ordainketa euskaraz egiteko aukera izan dut kutxazain euskaldun batekin”.

253-2025 dosierra

“Gaur Iruñeko Maira kafetegian egon naiz eta euskaraz artatu naute”.

246-2025 dosierra

“Zorionak Zornotzako Zure Ziur tailerrari, langile guztiek euskaraz erantzuteagatik”.

200-2025 dosierra

“Ciclos Olabarrietako bi langileak euskaldunak dira. Zoriondu nahi ditut horrek euren lan bikainari balio erantsia ematen diolako”.

174-2025 dosierra

“Elizondoko Mendi taberna zoriondu nahi dut euskaraz artatu gaituztelako. Karta ere euskaraz kontsultatzeko moduan paratzeko eskatzen diet”.

115-2025 dosierra

“Zestoako Fati tabernan egon gara eta Euskaraz artatu gaituzte. Karta euskaraz ere badago”.

172-2025 dosierra

“Euskaraz artatu gaituzte Amaiurko Jauregi Borda Hoteleko tabernan”.

169-2025 dosierra

“Honako mezu honen bitartez Transgourmet etxea zoriontzeko eskatzen dizuet; izan ere, Durangoko taberna batean darabiltzaten azukre-zorroetan euskaldun herritarrok kontuan hartzen gaituztelako atsegina sentitu dut. Zorrotxoak Transgourmet Ibéricarenak dira eta idatzi guztiak ageri ditu gaztelaniaz, katalanez eta euskaraz. Milesker!”

118-2025 dosierra

“Zestoako Mañeko okindegian egon gara eta euskaraz artatu gaituzte”.

HIZKUNTZA ESKUBIDEEN EGOERA 2025

826-2025 dosierra

Garai garagardoak, euskaraz.

613-2025 dosierra

Talde irlandarraren iragarkia.

169-2025 dosierra

Transgourmet etxeko azukre

poltsetan, euskaraz.

5. ZORIONTZEAK

52-2025 dosierra

“Gure etxe berria janzteko lanetan ibili gara eta Aizarnazabalgo Muebles Lufera deitu dugu behin baino gehiagotan. Guztietan izan dugu euskaraz jarduteko aukera, nahiz eta hasiera batean arreta eskaini digun langilea euskalduna ez izan berehala eskaini digu euskaraz artatuko gaituen kidea-rekin harremanetan jartzea. Eskerrak eman nahi dizkiogu beren jarreragatik. Horrekin batera, baina, web orria gaztelaniaz baino ez dute <https://muebleslufera.com/>. Bertan informazioa euskaraz jasotzeko aukera eskaintzea eskatu nahi diet”.

47-2025 dosierra

“ADONA Nafarroako Odol Emaileen elkartearen zoriendu nahi dut. Eskerrak eman nahi dizkiot publizitatea euskaraz (ere) egiteagatik”.

46-2025 dosierra

“Usurbilgo Aialde Berri sagardotegian egon gara eta euskaraz artatu gaituzte”.

23-2025 dosierra

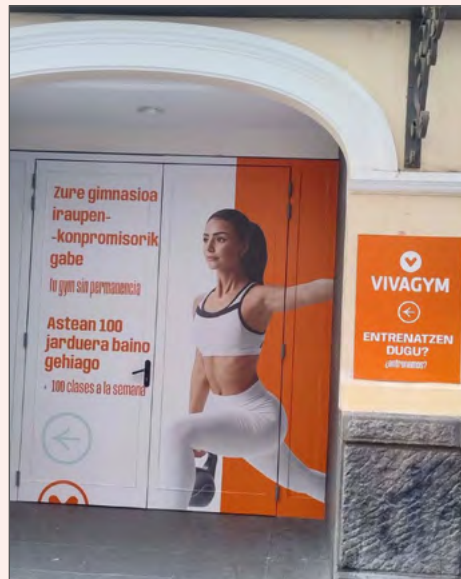
“Xixtroak etxaldearen kolektiboa zoriendu nahi nuke haien webgunea (www.xixtroak.com) euskaraz ere ukaiteagatik eta bezeroekiko harreata ere euskaraz eskaintzeagatik”.

16-2025 dosierra

“Iruñeko Zortzi fruta-dendan egon naiz gaur eta euskaraz artatu naute”.

11-2025 dosierra

“Hobea arrautzak enpresak produktua erosteagatik, euskaraz zoriontzen zaitu”.

397-2025 dosierra

Viva Gym gimnasioko paisaia

linguistikoa, euskaraz.

11-2025 dosierra

Hobea arrautzen produktuak,

euskaraz etiketatuta.

HIZKUNTZA ESKUBIDEEN EGOERA 2025

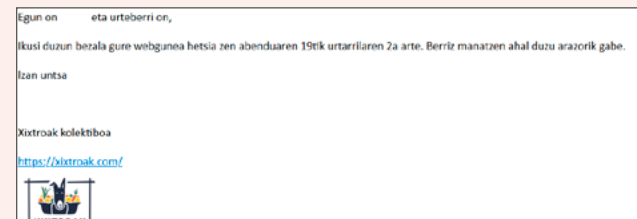
293-2025 dosierra

Asteasuarra tabernan, menua euskaraz.

47-2025 dosierra

Nafarroako Odol Emaileen publizitatea, euskaraz.

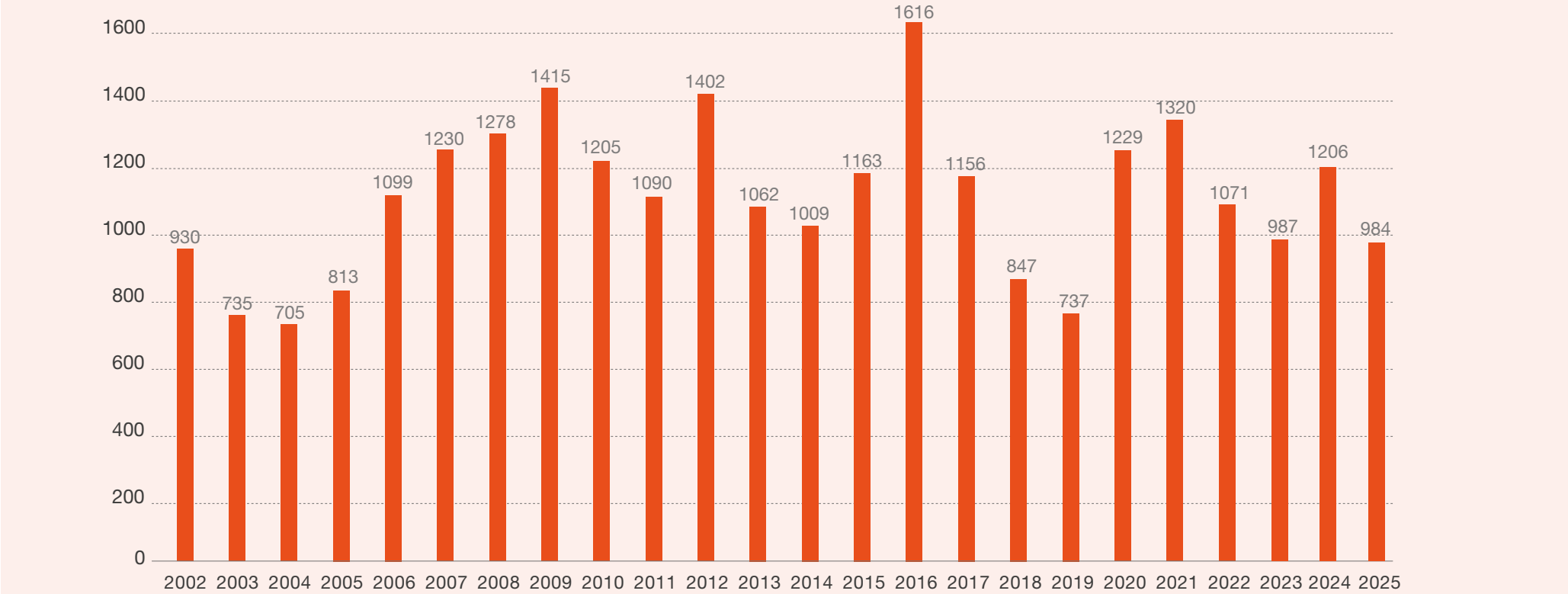
23-2025 dosierra

Xixtroak kolektiboaren bezeroekiko arreta.

2025eko DATUAK

ERREGISTRO MOTA	KOPURUA
Kexak	883
Zoriontzeak/Esker onak	69
Iradokizunak/Ohartarazpenak	20
Kontsultak	11
Izaera gabeko kexak	1
Guztira	984

KASU KOPURUAREN BILAKAERA (2002-2025)

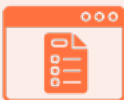

SEKTORE PUBLIKOKO DATUAK (KEXAK)

ERAKUNDEA	KOPURUA
Espainiako Estatuko Administrazioa	40
Frantziako Estatuko Administrazioa	2
Eusko Jaurlaritza	168
Nafarroako Gobernua	92
Euskal Hirigune Elkargoa	1
Arabako Foru Aldundia	9
Bizkaiko Foru Aldundia	24
Gipuzkoako Foru Aldundia	6
Baionako Herriko Etxea	2
Bilboko Udala	21
Donostiako Udala	19
Gasteizko Udala	23
Iruñeko Udala	31
Arabako udalak	3
Bizkaiko udalak	59
Gipuzkoako udalak	18
Nafarroa Garaiko udalak	31
Lapurdikoko udalak	1
Mankomunitateak/Herri elkargoak	13
Nafarroako Parlamentua	3
Bizkaiko Garraio Partzuergoa	2
Bizkaiko Ur Partzuergoa	3
Besterik	12
Guztira	583

SEKTORE SOZIOEKONOMIKOKO DATUAK (KEXAK)

EREMUA	KOPURUA
Telekomunikazio enpresak	14
Aisialdia/Kirola/Kultura	49
Alderdi politikoak/Sindikatuak	7
Elikadura/Ostalaritza/Merkataritza txikia	47
Enplegua/Ekonomia/Lan mundua	4
Energia hornitzaileak	12
Eragileak/Mundu asoziatiboa	6
Finantzak/Aseguru etxeak	19
Garraio zerbitzuak	9
Hedabideak	14
Hezkuntza	5
Merkataritzagune handiak/kateak	66
Osasun zerbitzuak	13
Profesionalak eta zerbitzuak	26
Besterik	9
Guztira	300

01

**ADMINISTRAZIO
JARDUERA
OROKORRAK**

AKITANIA-EUSKADI-NAFARROA EUROESKUALDEA

Hiru administrazioek 2025ean egindako lan eskaintzak ez zituen hizkuntza eskubideak kontuan hartu, ez eskaintzaren argitalpenari berari dagokionean (gaztelaniazko komunikabideetan ere euskara txertatu beharra), ez eta herritarrek eskaintzara aurkezterakoan euskara erabiltzeko aukera ahalbidetzean. Aliantza hauek, besteak beste, hizkuntza eta kulturaren alorrean elkarrekin proiektuak bideratzeko helburua izanik, larria da horrelakoak gertatzea.

Dosierra: 350-2025

“Akitania Berria - Araba, Bizkai eta Gipuzkoako autonomia erkidegoa - Nafarroa Euroeskualdeak gaztelania hutsean argitaratu du lan-eskaintza domekako Correion. Curriculum frantsesez eta gaztelaniaz bidaltzeko eskatzen dute. Euskaldunoi begirunerik batere ez”.

LAPURDI, NAFARROA BEHEREA ETA ZUBEROA

Euskal Hirigune Elkargoak, besteak beste, ondorengoak kudeatzen ditu: garapen ekonomikoa, udalerrien kudeaketa, etxebizitzaren oreka soziala, hirigintza eta hondakinen kudeaketa. Horiek horrela, herritarrekin harreman zuzena ere izaten du, eta informazio zen herritarren egunerokoen kudeaketa dokumentuak sortzen ditu. Herritarrek informazioa euskaraz eskaini beharko luketela eskatzen dute.

294-2025 dosierra

“Jada urte bat edo bi, argazkian agertzen diren hondakin sailkatzeak, frantses hutsean direla. Hondakindegiko langile batek bere kabuz eginik. Eta egun ikusi ditut beste seinale-tikak herri elkargoaren logoarekin osoki frantsesez”.

NAFARROAKO FORU ERKIDEGOA

Nafarroako Gobernuaren administrazio zerbitzu ezberdinetan 2025ean ere hutsune berberak detektatu zituzten herritarrek. Oinarrizkoak beharko luketen informazio eta baliabi-

deak euskaraz jaso ezina erakusten duten kasuak izan ziren. Nafarroako webgune, aplikazio zein bestelako baliabide telematikoak euskaraz erabiltzeko ezintasunak bere horretan jarraitzen du, 2023-2027 epealdirako martxan jarritako Departamentu bakoitzeko euskara planetan aldaketak egi-tea helburu jarri zen arren. Kasu batzuetan webgune horien azaleko edukietan euskara hautatu daitekeen arren, barruko eduki edo tramiteak oraindik euskaratu gabe daude.

261-2025 dosierra

“Nafarroako toki-administrazioaren webgunea hobetu dezatela eskatzen dut. <https://administracionlocal.navarra.es/Paginas/default.aspx> Dirudienez, nabigatzailearen hizkuntzaren arabera hautematen du hizkuntza, eta hori erabilgarria zait, baina gauza batzuk ez daude euskaraz. Bestetik, uste dut aukera izan beharko nukeela web arakatzailaren hizkuntza-ezarpena aldatu gabe hizkuntza batetik bestera webgunetik bertatik pasatzeko. Azkenik, albisteetan klikatuta, gaztelaniazko bertsioetara eramaten zaitu zuzenean. Hauetan hizkuntza aldatuz gero, euskaraz azaltzen da, baina soil-soilik laburpen txiki bat. Nola da posible?”

101-2025 dosierra

“Nafarroako Ogasunaren lizitazio eta kontratuen web orria ezin daiteke euskaraz kontsultatu. (https://boletines.sociedad-lagunak.com/c/e49ln7/od-2zqd-/5_5dkzleaym)”

251-2025 dosierra

“Nafarroako Gobernuak gaztelania hutsez dauka bere webgune euskarazko bertsioan kexak eta iradokizunak helarazteko formularioa: <https://www.navarra.es/eu/web/formularioalertas/consultas-y-sugerencias> Berehala euskaraz jar dezaten eskatzen dut”.

Oraindik administrazio egoitza ezberdinetako seinale-tika eta informazio panelak ere euskaraz ezarri gabe daude araudi eta onartutako planetan konpromisoak hartu arren. Kontuan izan behar da askotan presa edo aldi baterako

294-2025 dosierra

informazioa izanik, itzulpengintza zerbitzuetara bideratu izana izaten dutela aitzakia.

459-2025 dosierra

“Nafarroako Foru Ogasuneko Eskirotz kaleko egoitzan mutualistei bideratutako informazioa gaztelera hutsean jarri dute”.

Jakinarazpen, mezu, gutun zein bestelakoak euskara ofiziala den eremuetako herritarrek eta administrazioek ere gaztelaniaz jasotzen dituzte hainbatetan. Kontuan izan behar da administrazio publikoen jakinarazpen eta mezu ugari zerbitzu zentraletatik kudeatzen direla, eta zerbitzu hauek ez daudela erantzunak euskaraz ere emateko behar bezala gaituak. Itzulpengintza zerbitzuek soilik ezin dute bermatu informazioa garaiz eta baldintza berberetan heldzea, eta, beraz, kasu askotan komunikazioak zuzenean gaztelania hutsean egiten dira araudiak gutxienez ele bitan egin behar liratekeela ezartzen duen arren.

247-2025 dosierra

“Nafarroako Gobernuko Etxebizitza sailetik jaso dudana mezu eta ebazpena, gaztelania hutsez. Nasubinsako langileen bidez izapidetu dut eskaera. Nik beraiekin hitz egin nuen, euskaraz jakina, eta beraiek eskatu zidaten beharrezko dokumentazioa eta gaia Etxebizitza sailera bideratu zuten. Ondotik nik jaso dut Etxebizitza sailaren bizigarritasun-zedularen erantzuna gaztelania hutsean. Ez zait zuzena iruditu eta Nafarroako Gobernuko Etxebizitza saileko goi funtzionario zenbaitzuk euskararekiko duten begirune eskasa agertzen du, bertze behin. Uste dut egiteko molde nahiko ohikoa dela, herritarra hasieran administrari euskaldunarekin harremana euskaraz hasi arren, funtzionarioen artean gaztelania denez lan hizkuntza, erantzunak gero gaztelania hutsez bidaltzeko. Inor ez da kexatuko gainera, etxebizitza sailen izapideekin (eta epeekin), nahiko lan izaten baita bestela ere”.

27-2025 dosierra

“Pasa den azaroaren idatzi bat erregistratu nuen euskaraz Nafarroako Funtzio Publikoko Departamenduan. Erantzuna gaztelania hutsean heldu zait”.

Euskara sustatzeko diru-laguntzen ebazpen mezuak ere gaztelaniaz heldu zitzaizkien talde eta eragile ezberdinei. Beraz, Euskararen Telefonoan jasotako kexa hauek sisteman euskaraz aritzeko dauden akatsak detektatu eta aldaketak eskatzeko balio dute.

684-2025 dosierra

“Euskarabideak euskara sustatzeko dirulaguntzak justifikatzeko epea irekita dagoela jakinarazteko bidali digun eposta mezu, eta bertan azaltzen den lotura gaztelania hutsean daude: “Novedades en trámites del Gobierno de Navarra”. Euskara sustatzen etxetik hasi beharko luke Nafarroako Gobernuak”.

Erantzuna:

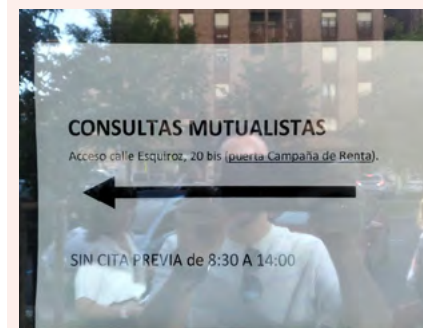
Euskara Administrazio Publikoetan Garatzeko Zerbitzua:

“Navarra.es Atariaren Atalari dagokio kexaren gaia eta honakoa helarazi dute: 1. Lanean ari dira euskarazko tramiteetara harpidetzen direnei mezuak euskaraz bidaltzeko. 2. Garapena amaituta dagoenean jakinaraziko dizute. 3. Navarra.es Atariaren Atalak eskerrak eman nahi dizkio Behatokiari, izan ere, kexari esker sistema behar bezala ez dabilela ohartu dira”.

Antzeko egoerak izaten dira eremu euskalduneko administrazioei heltzen zaizkien ebazpenetan ere.

489-2025 dosierra

“Bortzirietako Euskara Mankomunitateak udaleku irekiak antolatzeke dirulaguntza eskaera aurkeztu zuen Nafarroako Gobernuko Eskubide Sozialetako, Ekonomia Sozialeko eta Enpleguko Departamentuak bizitza pertsonala, familia eta lana bateragarri egitea sustatzen duten proiektuak garatzeko deialdian. Mankomunitateak dokumentazio guzua euskaraz aurkeztu zuen, deialdiarekin batera zetozen euskarazko

459-2025 dosierra

ereduak eta inprimakiak erabilita. Berriki dirulaguntza horri buruzko ebazpena jaso dugu, gaztelania hutsez. Deialdia kudeatzen duen Pertsonen Autonomiarako eta Garapenerako Nafarroako Agentziari eta Euskarabideari mankomunitatearen kexa helarazi diogu (erantsita doa)”.

Ekitaldi publiko zein bestelakoetan azaleko euskarriak ele bitan ezartzen saiatzen diren arren (araudiak hala ezartzen duelako), Departamentu edo Sailaren arabera euskararen presentzia eza ia erabatekoa izaten da kasu honek erakusten duen bezala.

707-2025 dosierra

“Joan den irailaren 23an, Nafarroako Oinarrizko Gizarte Zerbitzuen 40. urteurrena ospatu zen Baluartean, “Pertsona lagunduz, aurrera goaz” lelopean. Jardunaldian, Nafarroako Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak osatzen duten profesionalei aitortza egin zitzaion. Ekitaldia Nafar Gobernuak antolatu zuen. Bertan egoteko gonbidapena gaztelania hutsean jaso genuen, baita euskara ofiziala den herrietan ere. Ekitaldi honetan, Nafarroako Gobernuak bigarren mailako herritartzat hartu gintuen euskal hiztunak. Izan ere, aipatutako ekitaldian, euskara ez baitzen erabili. Ekitaldia iragartzen zuen kartela eta leloa gaztelera hutsez idatzia zegoen baita banatutako oroigarria ere. Aurkezpene gaztelera hutsean izan zen. Ez zen euskara erabili, nahiz eta gure Foru Komunitatean gaztelaniarekin batera hizkuntza ofiziala izan”.

Lanpostu publikoak eta deialdi publikoetako azterketak Departamentu ezberdinetan euskararen ezagutza duten lanpostuek % 3 ingurukoa izaten jarraitzen dute (irakasleak kanpo). Ekainean euskara betekizuna eskatzen duten plazak 769 izango zirela iragarri zen arren, errealitatea oso bestelakoa da, eta kopuru horietara heltzeko urteak behar izango direla kalkulatu da.

Nafarroako Gobernuak euskara merezimendu bezala izanen duten administrazio publikoko 8.078 plaza eza-

rri zituen, eremu euskaldunekoak barne (lanpostuen ia % 45etan, irakasleak eta burutza kanpo); ingelesa 9.068 lanpostutan baloratuko da; frantsesa, 567 lanpostutan; eta alemana, 352tan. Legeak ezarritako eremu ez-euskalduneko lanpostuetan ez da euskara baloratzen atzerriko hizkuntzak baloratzeko aukera dagoen bitartean.

Beraz, 1.459 plazatan euskararen ezagutza ez da merezimendu izango, atzerriko hizkuntzak (alemana, frantsesa edo ingelesa) kontuan hartuko diren bitartean. 459tan soilik izanen da euskara merezimendu (% 4,8).

2025ean egin diren deialdi ugarietan euskararen ezagutza merezimendu ere ez zen izan eta herritarrek horiekiko beraien kexak aurkeztu zituzten:

56-2025 dosierra

“2024ko abenduaren 13an eta 30ean Nafarroako Gobernuak turismoaren alorreko lan-deialdi hauek argitaratu zituen: <https://bon.navarra.es/eu/iragarkia/-/texto/2024/252/25> (Turismo jardueretako ofizial) <https://bon.navarra.es/eu/iragarkia/-/texto/2024/263/2> (Turismo enpresa eta jardueretako teknikari) Turismoaren alorreko profesional bezala, ez dut ulertzen nolatan ez den euskararen ezagutzarik eskatzen ez ofizialen lanpostuetan ezta teknikarientan. Teknikarien lanpostuetako batean frantsesa eta ingelesaren ezagutza nahitaezkoa izan arren, euskararena ezagutzarik ez da kontuan hartzen. Nafarroako zerbitzu publiko horietan lan egiteko euskararen ezagutza nahitaezkoa izan beharko litzateke”.

Deialdi publikoetako azterketa edo probei dagokienean, gehienak ezin dira euskaraz egin, ezta euskararen nahitaezko ezagutza eskatzen duten lanpostuetakoak ere. Administrazio ezberdinen deialdiekiko kexak jaso genituen 2025ean, eta, beraz, Behatokiak Arartekoari eskatu dio azterketak euskaraz egin ahal izatea bermatzeko Nafarroako administrazio publikoei eta bereziki Funtzio Pu-

blikoko Sailari beharrezko baliabide eta irizpideak ezarri ditzan (prozedimendua oraindik irekia dago).

794-2025 dosierra

“Nafarroako Gobernuak Funtzio Publikoko zuzendari nagusiak 2024ko ekainaren 24an 2478/2024 ebazpena eman zuen Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren eta haren erakunde autonomoen zerbitzuko erdi-mailako teknikarien (berdintasuna) 10 lanpostu oposizio bidez betetzeko deialdia onesteko, eta 2024ko uztailaren 29an argitaratu zen Nafarroako Aldizkari Ofizialean 153. zenbakian. 10 plaza horietatik bakarrak euskararen C1 hizkuntza-eskakizuna du. Deialdiaren aurka gora jotzeko errekurtsua aurkeztu genuen hainbat berdintasun-teknikarik, genero-berdintasuneko ezagutza espezifiko edukitzea eskatzeko eta epaimahaian euskara ezagutzen duen norbait egotea bermatzeko. Errekurtso horiek ez ziren aintzat hartu. Pasa den irailaren 20an azterketa teorikoa egin genuen, eta probaren behin-behineko emaitzak argitaratu ziren. Orduan alegazio bat aurkeztu nuen eskatuz ea posible izanzen litzatekeen azterketa praktikoa euskaraz egitea, eta urriaren 22an erantzun didate esanez ezin dudala azterketa praktikoa euskaraz egin”.

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOA

Euskal Sektore Publikoan euskararen erabilera normalizatzeko dekretua indarrean dagoen arren, gaztelaniaz ez bezala, euskarazko albiste, mezu, aplikazio zein bestelako tresnetan 2025ean ere akatsak izan ziren (administratibotik hala aitortuta beraien erantzunetan). Hizkuntza hautuaren sistemarekiko, herritarrek uneoro euskaraz nahi dutela hautatzen ibili behar dutela aipatzen dute.

394-2025 dosierra

“Bizitza Beterako Laguntzen zuzendaria Jakinarazpenak espainieraz, 2025eko Euskaraldiaren amaieran, Eusko Jaurlaritzako bi alderdiek Euskaraldiaren aldeko jarrerak eta argazkiak argitaratu dituztenean eta European euskara ofi-

zuala izateko eskaera bideratu duten egunetan. Hau mesprezu baztertzaila handiena da euskaldunontzat. Portaera hau dutenek ez dute 1982ko Euskararen Legerik betetzen, trufa egiten digute aurrez aurre eta geure lurrean, hizkuntza ofiziala omen dugun lekuan bertan, iritsi berri diren etorkin asko baino baztertuago jartzen gaituzte bertako euskaldunok. Atxikita doaz gutunak”.

Erantzunak:

“Lehen, gure ebazpenak bi hizkuntz ofizialetan bidaltzen genituen, baina orain aplikazio berri bat daukagu eta honetan aukeratzen dugu hizkuntza, herritarrek eskaeran aukeratu duen arabera. Herritar honek zerbitzua euskaraz jasotzea aukeratu zuen, eta horrela jaso dugu, baina badaukagu beste atal bat aukeratzeko jakinarazpenen hizkuntza, eta hor okertu ginen eta gaztelera utzi genuen. Horregatik ebazpena gaztelera heldu zaio. Barkamena eskatzen diogu eta bermatuko diogu zerbitzua euskaraz emango diogula”.

76-2025 dosierra

“Eusko Jaurlaritzaren Irekia webgunearen euskarazko bertsioan albiste gaztelaniaz argitaratu dute”.

559-2025 dosierra

“Informazio Publikoaren Sarbiderako Euskal Batzordeak ebazpen bat (32/2025) bidali zigun Aulestiko Udalera gaztelera hutsez. Administrazio Publikoa da eta bere betebeharrak da euskaraz jardutea; are gehiago gure herria euskararen arnasmunea izanda”.

Administrazioak azpikontratatuak zerbitzu batzuetan ere ohiko hutsuneetarako behar bezalako kontrol mekanismoak ezarri gabe jarraitzen da. Honen adibide argia dugu Eusko Jaurlaritzatik azpikontratzen diren inkestena. Euskaraz hautatzeko aukera eskaintzen duten arren, enprestatoko plantillak euskararen ezagutzarik ez izateak inkestak euskaraz erantzun ahal izatea baldintzatzen du (gehienetan euskaraz dakiten langile gutxiago ezartzen dira eta horrek ez du uneoro inkesta euskaraz egin ahal izatea bermatzen).

269-2025 dosierra

“Eusko Jaurlaritzaren Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren sailaren inkesta bat egiteko gutuna bidali didate etxera. Inkesta egiteko arduraren Demometrika enpresari eman diote eta galdetegia telefonoz egiteko jarritako telefonora deitzean ez naute euskaraz artatu. Telefonoz 1 tekla sakatuz euskaraz artatua izateko aukera eskaintzen dute berez, baina euskaraz zekien inor ez zegoenez momentuan gatzeleraz egin behar izan dut”.

Erantzunak:

“Sentitzen dugu gertatutakoa, eta barkamena eskatzen dugu egoera honek eragin ahal izan dituen eragozpenengatik. Telefono sistemak, operadore batek dei bati erantzun ezin diola detektatzean, erabilgarri dagoen hurrengo operadoreara automatikoki bideratzeko protokolo bat aktibatzen du. Mekanismo horrek, lehenik eta behin, euskarazko arreta-postu guztiak zeharkatzen ditu; hala ere, lehen, lanpostu guztiak beteta egonez gero, deia gaztelaniazko operadore hitzun bati bideratzeko aukera zegoen. Funtzionamendu hori zuzendu egin da. Gaur egun, euskaraz komunikatzea aukeratzen dutenei langile euskaldunek bakarrik emanto diete arreta”.

19-2025 dosierra

“Eusko Jaurlaritzaren gutun bat jaso nuen etxebizitza eta lan-baldintzei buruzko inkesta ofizial bat erantzun behar nuela adieraziz. Horretarako Ikertalde enpresaren telefono batetara deitu behar nuela adierazten zidaten. Bada, gaur urtarrilak 9a 10:30 aldera deitu dut, telefonoaren bestaldean zegoenak gaztelaniaz agurtu nau, inkesta euskaraz erantzun nahi nuela adierazi diot eta berak “hablame en castellano” erantzun dit, une horretan ez zegoela euskaraz dakien langilerik esanez. Nik tinko jarraitu dut inkesta euskaraz erantzuteko eskubidea nuela adieraziz eta erantzun dit ez dudala eskubiderik enpresa pribatu bati euskaraz egitea eskatzeko. Bapatean itxoi-teko eskatu dit eta euskaraz zekien langile batekin pasatu nau. Hala ere, nire kexa adierazi nahi diot Eusko Jaurlaritza eta Ikertalde enpresari lege betebeharrak eta nire hizkuntza eskubideak behar bezala ez bermatzeagatik eta euskara erabiltzeagatik langilearekin eztabaidan sartu behar izan nai-

zelako. Gainera, horrelako inkestak euskaraz erantzun eta ulertzen direla bermatzeak emaitzen kalitatean eta fidagarritasunean ere eragina du., Beraz Eusko Jaurlaritzak zerbitzua behar bezala eskaintzen dela bermatu beharko luke”.

836-2025 dosierra

“Eusko Jaurlaritzako Ekonomia, Lan eta Enplegu sailaren gutun bat iritsi zait etxera, esanez inkesta bat bete behar nuela derrigorrez, “Lan Merkatuaren Erroldaren Inkesta”. Webgunean sartu naiz, eta inkestaren euskara maila oso txarra zen, batzuetan galderak eta erantzunak ezin ulertzeraino. Susmoa pizten du itzulgailu automatiko batekin euskaratuta zegoela dena, eta gero testua ezein gizakik zuzendu gabe. Ikertalde izeneko talde baten webgunean izan da inkesta. Kontuan izanik euskara hizkuntza ofiziala dela, inkesta erakunde publiko batek enkargatua dela eta gainera inkesta hori legez bete beharrekoa dela, errespetu falta handia eta hizkuntz eskubideen urraketa da.”

Eusko Jaurlaritzaren eraikin ezberdinetan harrera egiten duten langileekin (gehienetan azpikontrataturako segurtasun langileekin) euskaraz aritu ezinak ere aurreko urteetako antzeko kasuak erakusten dizkigu.

706-2025 dosierra

“Gaur goizean 10:40 aldera Donostiako Andia kaleko Eusko Jaurlaritzaren Zuzenean zerbitzura bertaratu naiz. Sarrean harrera egiten dagoen pertsona egun on esan ostean gaztelaniaz hitz egiten hasi zait, euskaraz egin diot baina ez ninduen ulertzen eta berak gaztelaniaz jarraitzen zuen. Horrelako lanpostu baten euskara ulertu eta behar bezala euskarazko arreta eskaintzeko gaitasuna izan beharko luke. Eusko Jaurlaritzari neurriak har ditzan eskatu nahiko nioke”.

Urte honetan ere aipatzekoak dira Lanbide edo Lan, Ekonomia eta Enplegu Sailarekiko izandako kexak. Dei zein bestelako harremanetan hizkuntza irizpideak ongi ez jarraitzea, euskarazko baliabideak herritarren eskura ez iza-

tea edo eskaintzen dituzten ikastaro gehienak gaztelaniaz izatea 2025ean herritarren kexen arrazoiak izan dira.

Bestalde, arduradun publiko batzuek ekitaldi zein beste-lako hitzartzeetan euskara gutxi edo batere ez erabili izana nabarmendu dute herritarrek, eta arduradun publiko bezala duten erantzukizuna azpimarratzen dute.

348-2025 dosierra (Merkataritza zuzendaritzari)

“Maiatzaren 10ean, sari batzuk banatu zenituen Donostiako San Telmo museoa, eta ez zenuen euskara erabili, nahiz eta EAEko erakunde publiko gorenaren departamentu bat ordezkatzuz banatu zenituen sari horiek. Ez zenuen esan “Arratsalde on”+ esalditxo pare bat; ez zenuen esan “Eusko Jaurlaritza”, ez zenuen behin bakarrik ere esan “Donostia”... Ez zuk eta ezta zure ingurukoek ere. Ez zinen arduratu euskarak ere presentzia izan zezan. Azkeneko segundoan, “zorionak+eskerrik asko” korrika batean bota zenituen, zerbait konponduko balu bezala. Diru publikoz ordaindutako kargu bat duzu, bertako hizkuntza bat daukan eta gainera ofiziala den lurralde batean. Pertsonalki, euskara maitatzea edo estimatzea nahiko nuke, baina, hizkuntza hau gutako edozein baino askoz ere lehenago dagoenez lurralde honetan, dagokion tokia ematea besterik ez dugu espero. Halaber, zerga-ordaintzaile bezala eskatzen dizudana da, zaren instituzioaren ordezkari zaren heinean, guk ordaindutako kargu publikoa baliatzen duzun bitartean, hizkuntza-legedia betetzea edota zure erakundearen eta zoazen tokiaren hizkuntza-irizpideak betetzea. Ezagutzen ez badituzu, galdetu. Lan egiten duzun erakunde publikoaren hizkuntza politikako sailburuordetzako edozein langilek azalduko dizkizu”.

Eusko Jaurlaritzak arlo batzuetan eskumenak jaso ostean, Estatutik subrogatutako langileei euskararen ezagutza nahitaezkoa ezarri ez izanak arlo batzuetako zerbitzuak edo arreta euskaraz eskaini ahal izatea baldintzatu dezake. Horrelakoetan edozein arazo edo une kointural ezberdinak medio, herritarrarekiko arreta ere baldintzatzen da (une horretan euskaraz dakien langilerik ez egoteagatik).

495-2025 dosierra

“Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Departamentura deia egin dut kostaren inguruko baimen baten inguruan galdera egiteko. Telefonoz gaztelaniaz erantzun didate, eta euskaraz dakien norbaitekin jartzeko eskatu diodanean, une horretan euskaraz dakien inor ez dagoela erantzun didate. Segidan, departamentuko arduraduna jarri da telefonoan, eta azaldu dit kostako eskumena eskuratu duela Jaurlaritzak, baina haiek langile subrogatuak direla eta 45 urtetik gora dituzte-nez, ez dutela euskaraz ikasteko edo jakiteko betebeharririk”.

Erantzunak:

Itsasertzaren Garapenaren, Portuen eta Itsas Gaietako Zuzendaria: “Lehenik eta behin, barkamena eskatu nahi dugu gure Zuzendaritzaren izenean, jasotako arreta ez delako izan herritar guztiek, eta bereziki euskaraz artatu nahi dutenek, merezi dutenaren parekoa. Egia da aipatutako egunean deia jaso zuen langilea Estatutik subrogatutako langilea zela eta, tamalez, ez dakiela euskaraz. Hala ere, argitu nahi dugu gure Zuzendaritzan euskaraz dakiten beste teknikari eta administrari batzuk ere baditugula, eta, beraz, ahalmena dugula herritarrak euskaraz artatzeko. Horrenbestez, egoera horren aurrean gure barne-prozedurak berrikusi ditugu eta dagoeneko argibide zehatzak eman dizkiegu subrogatutako langileei: hemendik aurrera, herritar batek arreta euskaraz eskatzen badu eta beraiek ez badakite euskaraz, deia euskarazko arreta eman dezakeen teknikari batera bideratuko dutela bermatuko da”.

Azkenik, Eusko Jaurlaritzako zerbitzu eta enpresa publiko ezberdinetan derrigortasun-datak ezarrita ez dituzten hainbat lanpostu izateak, lanpostu hauetarako lan-deialdietan euskararen ezagutza nahitaezkoa ez izatea eragiten du. Kontuan izan behar da lanpostu hauetan herritarrekin izan dezaketen zuzeneko harremanaz gain, barne-mailako harremanak izaten direla, eta, honek bete-betean egiten du talka euskaraz lan egiteko eskubidearekin zein 19/2024 Dekretuan aipatzen den euskara lan-hizkuntza izatearekin.

718-2025 dosierra

“Irailaren 26an Finantzen Euskal Institutuak Finantza Estrategia Teknikari Analista lanpostuan Bilboko egoitzan lan egiteko deialdia zabaldu zuen. <https://www.campo-ochandiano.com/ofertas/detail/135241> Beste batzuen artean langilearen zereginak ondorengoak izango dira: -Kapital eta finantza merkatuei buruzko ikerketa eta azterketa orokorra egitea; bai eta enpresa sareari zuzendutako eskualdeko, estatuko eta/edo Europako finantza ekimen, dinamiken eta tresnen esparruari eta joerari buruzkoa ere. -FEIren erakunde harremanak garatzea, Zuzendaritza Nagusiari lagunduta. -Eusko Jaurlaritzak onartutako laguntza plan sektorialak koordinatzeko edo kudeatzeko organoetan parte hartzea. Institutua ordezkatzea, partaidetzapeko sozietateen gobernu organoetan, agintzen zaizkion kasuetan. -FEIren komunikazio eta informazio kanal publikoak kudeatzea. Ingelesaren ezagutza nahitaezkoa ezarri dute baina ez euskararena (euskara baloragarria baino ez da). Horiek horrela penagarria iruditzen zait Eusko Jaurlaritzaren mendeko Erakunde Publiko baten ordezkaritzan jardun dezakeen pertsona batek gure lurraldeko hizkuntza ofiziala den euskararen ezagutza izan behar ez izatea”.

663-2025 dosierra

“Eusko Jaurlaritzaren Informatika Elkartek “analisi teknikari” lanpostuan kontratu mugagabe bat betetzeko deialdia argitaratu du, euskaraz jakitea baldintza baloragarria da baina ez nahitaezkoa. Erakunde eta elkarte publikoek egindako kontratazioetan euskararen ezagutza nahitaezkoa beharko luke, are gehiago sektore publikoaren digitalizazioan lan egingo badu. https://www.ivap.euskadi.eus/webivap00-a3lanesk/eu/contenidos/empleo_publico/tec_analisis_012025/eu_def/index.shtml”

Erantzunak:

Ejje: “01-2025 hautaketa prozesuaren xede den analisi-teknikariaren lanpostuak ikuspegi tekniko eta barne-izaera ditu nagusiki, eta bere eginkizunen artean ez dago herritarrei arreta ematea”.

767-2025 dosierra

“Eusko Jaurlaritzaren Informatika Elkartek beste deialdi bat ere egin du hilabete honetan, oraingoan Sistemen Kontsultore lanposturako. Aurrekoan salatu nuen Sistemetako Teknikarirako lanpostuaren kasuan bezala, hemen ere ez da lanpostuaren hizkuntza eskakizuna ezartzen eta euskara baloragarria dela bakarrik aipatzen da ingelesarekin batera. Kasu honetan laguntza tekniko eskaintzea ere badago bere zereginen artean eta, beraz, beste langile edo erabiltzaile batzuekin harremana izan dezake. Euskal Sektore Publikoan euskararen erabilera erregulatzen duen dekretua ez dira behar bezala betetzen ari”.

Erantzunak:

Ejje: “03-2025 hautaketa-prozesuaren xede den sistema-aholkulariaren lanpostuak ikuspegi tekniko eta barne-izaera du nagusiki, eta bere eginkizunen artean ez dago herritarrei arreta ematea”.

Foru Aldundiak

Euskararen Erabilera Normalizatzeko 19/2024 Dekretuaren eraginpean egon arren, Foru Aldundiek edo hauen menpeko enpresa publikoek eskaintzen dituzten zerbitzu ezberdinetan hizkuntza irizpideak behar bezala betetzen ez dituztela adierazi zuten herritarrek.

Kartel, seinale zein oharretan euskararen presentziarik eza salatu zuten zenbait kasutan:

518-2025 dosierra

“Getxotik Gasteizera doan autobuseko linearen erabiltzailea naiz eta idatzi honen bidez nire kexa helarazi nahi diet Bizkaiko eta Arabako Foru Aldundiei zerbitzu horretan autobuseko geltokiak iragartzeko mezuak erdara hutsean ematen baitira. Zerbitzua ematen duen enpresa La Unión da. Autobus linea horren kontzesioa Bizkaiko eta Arabako Foru Aldundiek elkarrekin kudeatzen dute eta bi hiriak eta haien inguruko eremuak lotzen dituzten linea guztiak integratzen ditu, Forondako eta Loiuko aireportuetara doazen lineak barne. Ez dakit

563-2025 dosierra

linea guztietan gertatzen ote den baina Getxotik Gasteizera doan linean geltokiak erdara hutsean iragartzen dira”.

745-2025 dosierra

“Urriaren 6an, Gobernu Irekiaren Aliantzaren Goi Bilera Globala hasi da Gasteizen, Estatuko Gobernuaren, Arabako Aldundiaren eta Gasteizko Udalaren lankidetzaren emaitza. Bilera iragartzen duten kartelak espainolez eta ingelesez daude, hitz bakar bat ere ez euskaraz”.

Helarazten diren mezu elektronikoetan oraindik gaztelania hutsean bidaltzen diren mezuak ere aurkitzen dituzte herritarrek.

291-2025 dosierra

“Bizkaiko Diputazioak, etxeTIC zerbitzuaren aurkezpeneko e-mail mezuak gaztelera hutsean bidali ditu”.

Eta zuzeneko arretan (batik bat azpikontratatuak zerbitzuetan) oraindik euskara erabili nahi duten pertsonen hizkuntza eskubideekiko ez da behar bezalako bermerik. Urtero enpresa emakidunari neurriak hartzeko eskatuko zaiola aipatu arren, kasu askotan egoera berdinak errepikatzen dira.

685-2025 dosierra

“Gaur goizeko 9:00ak aldera Bizkaibuseko Bilboko Intermoleko leihatilara gerturatu naiz, euskaraz egin eta ez da gai izan euskarazko arreta emateko. Beste erabiltzaile batzuek ingelesez artatu dituela konturatu naiz eta ingelesez hitz egiten duen galdetu diot. Baietz esan dit baina euskaraz ez dakiela. Lotsagarria iruditzen zait zerbitzu publiko baten leihatilan atzerriko hizkuntzaren ezagutza izatea baina bertan ofiziala den hizkuntza ez menperatzea. Ohiko erabiltzailea naiz eta euskaraz dakien langile bakarra dago. Egoera honen ondorioz nire hizkuntza eskubideak urratu dira eta gaztelania erabiltzera behartzen naute EAEko legeak aitortzen dizkidan eskubideak eta zerbitzu horrek dituen betebeharrak kontuan hartu gabe”.

Erantzunak:

Bizkaibus: “Erreklamazio hori aztertu eta gero, Vectalia Txorierri enpresa emakidunari bidali zaio, zeinek honakoa komunikatzen digun: “Enpresaren langileek eta, batez ere, jendaurrean lan egiten dutenek lanean hizkuntza biak erabiltzeko gaitasuna izateko ahaleginean gabiltza”.

839-2025 dosierra

“Bizkaiko Foru Aldundiaren “Bizkaia repara” kanpainaren email ofizialak euskeraz bidelduten deuek, baie gugaz kontaktuan ipinteko egokitu dakun pertsona, beti beti-beti gaztelaraz zuzentzen daku bai telefonoz eta bai bidaltzen dituen mezuetan. Aurten, zerbitzua emoteko telefono alkarrizketak elebitan direz, ni euskeraz eta bestearen erantzunak erderaz”.

Erantzunak:

Herritarrentzako Arreta Zerbitzua: “«Bizkaia Repara» kanpainako laguntza Bizkaiko Foru Aldunditik kanpoko zerbitzu batek ematen du. Idatzitako komunikazioak eta telefonoz bidezko arreta bi hizkuntza ofizialetan bermatzeko jarraibide zehatzak emango diegu”.

912-2025 dosierra

“Oiarzungo sarrera-irteerako Bidegiko langileak gaztelan hitz egin digu guk euskaraz egin arren. BIDEGLi, Bidelani eta Gipuzkoako Foru Aldundiari eskatzen diegu euskaldunon hizkuntza eskubideak urratu ez ditzaten!”

Erantzunak:

“Honen bidez jakinarazten dizugu Bidelan enpresari aipatutako gaiaren azterketa egiteko eskatu diogula, eta zuk helarazitako egoeraren antzekorik berriz ez gertatzea espero dugula. BIDEGLIK, gure ustez, bere jardunean eta bere izenean ematen diren zerbitzuetan — bereziki bide-sariak kudeatzeko zerbitzuetan eta arreta-kanaletan — euskararen erabilera bermatzeko neurriak txertatzen eta aplikatzen ditu, dagokion araudia eta indarrean dauden hizkuntza-irizpideak betez...”

745-2025 dosierra

Herritarrei ematen zaizkien zerbitzu eta arretatik harago, langileek beraiek jasotzen dituzten barne-zerbitzuetan ere euskaraz aritzeko ez da behar bezalako bermerik.

429-2025 dosierra

“BFAko langilea naiz. Atzo laneko kontu bat izapidetzeko nire saileko zerbitzu orokorretara joan nintzen eta artatu ninduenak (bertan ohikotasunez artatze lanak egiten dituenak) euskeraz ulertzen ez zuela esan eta erderaz egin behar izan nuen. Ez dut zein Saitetan lan egiten dudana adierazi nahi ze, era horretan, langilea bera seinalatzen egongo nintzateke eta ez dut hori nahi, oso jatorra delako eta gainera nire ustez zerbitzu hori euskeraz ematearen ardura Aldundiarena delako, ez berea”.

Erantzunak:

Euskara Zerbitzua: “Bizkaiko Foru Aldundiak lan egiten du zerbitzua euskaraz ematen dela bermatzeko; beti ez da lortzen...”

Aldundietan ere, derrigortasun-data gabeko hainbat lanpostu daude plantilla organikoetan, eta, beraz, 2025eko hainbat lan-deialditan lanpostu publikoak eskuratzeko ez zen beharrezkoa izan euskararen ezagutza, herritarrek aurkeztutako kexa hauetan adierazten den bezalaxe:

910-2025 dosierra

“Arabako Foru Aldundiak hainbat lan-deialdi atera zituen atzo. Deialdi horien artetik ondorengoetan euskararen eza-gutzarik izan gabe lortu daiteke plaza: -Arkitekto 2 plaza. Derrigorrezko hizkuntza-eskakizunik gabe. -Informatika Teknikari plaza bat derrigorrezko hizkuntza-eskakizunik gabe. -Mendeko 3 plaza derrigortasun datadun hizkuntza eskakizunik ez dutenak. -Arte Grafikokoko 3 lanpostu, derrigorrezko hizkuntza-eskakizunik gabe. -Moldiztegi 2 plaza, derrigorrezko hizkuntza-eskakizunik gabe. -Herrilaretako kontrolatzaile 6 plaza derrigorrezko hizkuntza-eskakizunik gabe. Euskararen derrigorrezko ezagutzarik gabe ez da zerbitzuak euskaraz eman ahal izatea bermatzen eta administrazioaren euskalduntzea oztopatzen dute. Plantilla organikoan neurriak hartzea eskatzen diot Arabako Foru Aldundiari”.

889-2025 dosierra

“Bizkaiko Foru Aldundiak Suhiltzaile gidari eta suhiltzaile zerbitzuko kaboen deialdiak argitaratu ditu gaur, 50 plaza. https://www.bizkaia.eus/lehendakaritza/Bao_bob/2025/11/17/I-1220_eus.pdf?hash=172cee93c17c8609f4e004f799a46c26 11 plazatan ez da nahitaezkoa euskararen ezagutza izatea. Horrek eskaintzen den zerbitzuaren kalitatea eta herritar eta langileen euskaraz aritzeko eskubidea eta segurtasuna baldintzatu ditzake”.

977-2025 dosierra

“Abenduaren 22ko BAOn Bizkaiko Foru Aldundiaren 3. lan eskaintza argitaratu zen: bertan, goi mailako zaharberritze teknikarien bi plazak argitaratu zituzten, biak hizkuntz eskakizunaren derrigortasun data-rik gabe”.

Euskararen Telefonoan jasotako kasu baten harira, sozieta-te edo enpresa publikoetako administrazio-baldintzen klausu-letan arreta jartzea beharrezkoa dela erreparatu zen.

Arabako Foru Aldundiaren menpekoa den VIA Gasteizko Aireportua Sustatzeko Elkarteak bere baldintza-pleguen artean zuen eskaintzak lehenetsunez gaztelaniaz aurkeztu beharra, eta onartutako hizkuntza alternatibo bakarra ingelese izango zela ezartzen zuen. Honez gain, baldintza administratibo eta tekniko guztiak gaztelania hutsean argitaratzen zituen. Honek bete-betean urratzen zuen enpresa publiko honekin euskara erabiltzeko eskubidea eta Euskal Autonomia Erkidegoko araudian ezarritakoa. Euskararen Telefonoaren bidez kasua bideratu ostean, VIA S.A.-k argitalpenak bi hizkuntza ofizialetan egin behar dituzte, eta hizkuntza irizpideetan ezingo du eskaintzak euskaraz aurkeztea ukatu.

02

ESTATUETAKO ADMINISTRAZIOAK

FRANTZIAKO ESTATUA

Frantziako Estatuak euskararen aitortza ezarekiko jarrera berdinarekin jarraitzen du. Lapurdi, Nafarroa Beherea eta Zuberoako ikerketek gizartearen % 80 inguru euskara ofiziala izatearen alde legokeela erakusten duten arren, ez da aldaketarik planteatu eta aitortza eta balioa duen hizkuntza bakarra frantsesak izaten jarraitzen du.

Horrek ondorioak ditu herritarren hizkuntza eskubideetan, baina, baita bestelako oinarritzko eskubideetan, hala nola, osasunerako eskubidean edo babes judizial eraginkorra izatekoan.

Dosierra: 22-2025

“Pazienteen osasun arloko informazioa trukatzeko baliatzen den eta Gizarte Segurantzari lotua den www.monespace-sante.fr webgunea osoki frantsesez da. Horrez gain, handik igorri mezuak ere osoki frantsesez idatziak dira. Horrek euskaldunon eta gaskoinen hizkuntza eskubideak urratzen ditu”.

Justiziaren eremuan, 2025eko apirilean bi herritar epaitu zituzten Baionako auzitegian euskararen aldeko pintaketa batzuegatik. Auzitegira aurretiaz euskaraz deklaratzeko eskaera egin arren, ukatu egin zieten euskaraz deklaratzeari bi argudio nagusirekin: Ipar Euskal Herriko herritarrak frantsesez deklaratzeko betebeharra zuela eta hegoaldeko herritarrari eskaintzeko gaztelaniazko interpretazio zerbitzua baino ez zutela.

Gogoratu behar da, EAEko herritarrek bertako auzitegie-tako prozedura zibil, penal eta administratiboetan euskara erabiltzeko eskubidea dutela, baina, Espainiako naziotasuna duten pertsonen gaztelania ezagutzeko duten konstituzioak ezarritako betebeharrari jarraiki (euskara ezagutzea ez da betebeharra), Frantziako Estatu-ko auzitegiek Baionako auzitegie- tan gaztelaniazko interpretea soilik eskaini zioten herritarrari.

2025eko apirilean,

Baionako auzitegian.

Ipar Euskal Herriko herritarrari dagokionean, Frantziako naziotasuna izategatik, euskara erabili edo euskarazko interpretea izatea sistematikoki ukatu zioten, frantsesa ezagutzen zuenez Baionako epaitegian hizkuntza hori soilik erabili zezakeela gogoraraziz.

Behatokiak herritar hauen euskaraz deklaratzeko eskubidea aldarrikatu zuen, hizkuntza eskubideak ez ezik, justiziarako eta babes judizial eraginkorrerako eskubidea urratzen zirela gogoratuaz.

ESPAINIAKO ESTATUA

Espainiako Estatu-ko administrazioari dagokionean, webgune edo baliabide telematiko ezberdinetan erro- ti-ko aldaketarik gabe jarraitzen da: hainbatetan euskara hautatzeko aukera dagoen arren, barruko edukiak zein in- formazioa euskaratu gabe jarraitzen dute edo beste kasu batzuetan euskarazko mezu traketsak edo sistemaren erroreak aurkitzen dira.

Dosierra: 612-2025

“webgunean ezin dira isunak euskaraz ordaindu, sistemak berak akats bat duelako. Isunaren ordainketa sisteman kopuruak xxx,yy moduan eman behar da derrigor, hau da, dezimalak komarekin bereizi behar dira. Baina sistemak hori automatizatuta du eta euskaraz egiten baduzu, puntu bat jartzen du xxx.yy moduan. Horrela, euskaraz jarraitzea ezinezkoa da, sistemak berak bi akats egiten dituelako: euskaraz puntu bat jarri (ez dena zuzena) eta berak jarritako kopurua ez balidatu”.

Dosierra: 69-2025

“Espainiako Estatuko herritarren defendatzailearen webgunean euskara hautatzeko aukera dagoen arren, ez daude eduki guztiak behar bezala euskaratuak eta ez da informazio berdina agertzen euskaraz. Gainera, euskara hautatzekoan kexa jartzeko edo kontsultatzeko gunea desagertu egiten da eta gaztelaniazko formularioa soilik agertzen da (irudiak txertatzen ditut)”.

Dosierra: 682-2025

“Eraginkortasun energetikoaren ziurtagiria lortzeko erabili behar den CE3X programa informatikoa, ez dago erabilgarri euskaraz”.

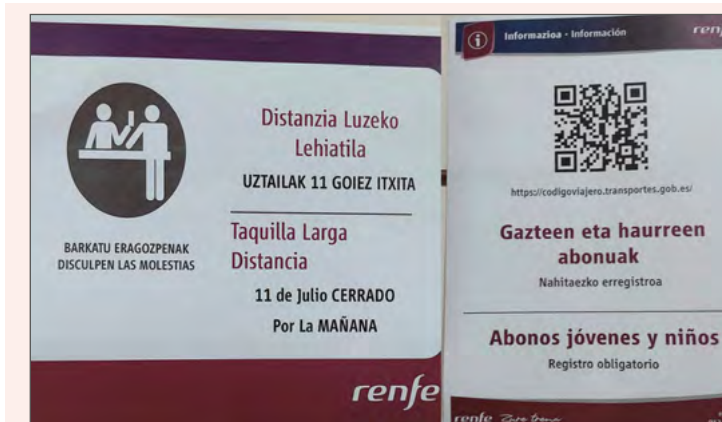
Gutun, mezu, kartel zein iragarkietan ere ez da euskararen presentziarik behar bezala bermatzen eta toki batzuetan lege betebeharririk ez dagoen arren, euskarazko mezuak zabaltzeko debekurik ere ez dago, baina gaztelania baino ez da erabiltzen.

Dosierra: 623-2025

“Tafallako tren geltokiko bozgorailuetatik gaztelaniaz baino ez da informazioa zabaltzen”.

Dosierra: 662-2025

“Jakinarazpen elektronikoa baten berri emanez eposta bidali dit Espainiako Gobernuak, mezua gaztelaniaz baino ez dago”.

565 dosierra**569 dosierra****Dosierra: 569-2025**

“Gaurko Corroen Adif-ek eta Garraio ministerio espainolak erdara hutsean argitaratu dute iragarkia. Erantsita doakizue argazkia”.

Espainiako administrazioek ematen dituzten ziurtagiriak ere euskaraz jasotzeko ezintasunak nabarmentzen dituzte herritarrek.

30 dosierra

Dosierra: 170-2025

“Sexu-izaerako deliturik ez izatearen ziurtagiria eskatu behar izan dut lan-poltsa batean parte hartu ahal izateko. Ziurtagiri hori Espainiako Gobernuak egin behar du baina ez du ziurtagiria euskaraz jasotzeko aukerarik eskaintzen”.

Azken urteetan Nortasun Agiria tramitatzeke bulego batzuetan neurriak hartu diren arren, oraindik orain garairen arabera arazoak sortzen dira euskarazko agiriak eskatzerakoan edo euskarazko arreta bermatzeko.

Dosierra: 190-2025

“Nire alabaren pasaporte ateratzera joan naiz Eibarko bulegora. Umearen jaiotze-agiri literala euskaraz eraman dut eta ez didate onartu, gaztelaniaz edo elebitan behar duela Madrilera bidali behar dutelako. Agiria euskaraz onartzea nahi baldin badut Donostiara joan behar dudala, hain itzulpen zerbitzua daukatelako”.

Aurreko urtean gertatu bezala, Euskal Autonomia Erkidegoan Nortasun Agiria egiten duten bulegoetan euskaraz hutsean idatzitako dokumentuak jasotzeko eta tramitatzeke legezko betebeharrak duten arren, herritarrei gutxienez ele bitan aurkezteko eskaera egin izan zaio. Funtzionarioen betebeharrak horrekiko ezagutza eza edo itzulpengintza zerbitzuen oporraldia izan da gertakari hauen aurrean administrazio honek emandako erantzuna.

Nafarroako Foru Erkidegoari dagokionean, Nortasun Agiria elebitan ateratzeko ezintasunekin jarraitzen da, eta herritarrek euskaraz jarri nahi izatekotan, Euskal Autonomia Erkidegoko bulegoetara bideratzen jarraitzen da.

Dosierra: 297-2025

“Gaur Espainiako nortasun agiria berri behar izan dut, eta ezin izan dut egin ez euskaraz, ezta ele bitan ere. Esan didate Euskal Autonomia Erkidegoan bakarrik egin daitekeela hori. “Nafarroa” ere ezin izan dut jarri. Soilik “Iruña” jarri

ahal izan dut. Gobernuaren kolorea gorabehera, arlo honetan, dena beti bezala”.

Dosierra: 87-2025

“Lagun bat eta biok Gasteizera joan ginen bere NANa elebitz berri behar izateko. Izan ere Nafarroan ez dugu aukera hori eta ez dugu funtsezkoa den agiri ofizial hori gaztelania hutsez izan nahi”.

Bestalde, Espainiako Estatuko administrazio eta enpresa publikoek euskararen lurraldean eskaintzen dituzten zerbitzuetan edo dituzten egoitzetan lan egiteko ez da nahitaezkoa euskararen ezagutza, eta, kasu batzuetan, merezimendu ere ez da (AENAn adibidez).

Dosierra: 519-2025

“AENAK Programazio eta eragiketarako teknikaria eta Mugimendu Arloko eragiketarako teknikari lanpostuetarako lan-poltsen deialdia ireki du. Deialdian euskararen ezagutza ez da nahitaezkoa ez eta merezimendua”.

Horrek arreta eta zerbitzuak euskaraz jasotzeko ezintasun nabariak eragiten dizkie herritarrei kasu honetan ikusi daitekeen bezala. Renfek adibidez, erantzun izan du, nazio mailako mugikortasuna dela eta, bertako langile guztiak ez daudela behartuta hizkuntza koofizial guztiak ezagutzera, baina aitortzen du Katalunian lan egiteko derri- gorrezkoa dela katalana ezagutzea.

Dosierra: 214-2025

“Martxoaren 14an Bilboko Renferen geltokiko txarteldegira hurbildu nintzen txartela erostera. Bi txarteldegira daude eta ez batean eta ez bestean ez zegoen arreta euskaraz eskainiko zuen inor”.

Correos enpresa publikoaren zerbitzuarekiko kexatu diren herritarrek egoera batzuk konpondu gabe jarraitzen dutela adierazten dute, eta, ondorioz, urtero errepikatzen

dira antzeko egoera eta kexak. Euskarazko mezuak ez jasotzea, herritarren erabilerarako dauden gailuak euskaraz erabili ezina (Citypack izeneko kutxatila adibidez)...

Dosierra: 130-2025

“Posta elektroniko bat jaso dut Correos zerbitzutik eta gaztelania hutsean dago. Baina ez dakit aukerarik eskaintzen ote duten euskarazko komunikazioak lehenesteko”.

Dosierra: 526-2025

“Correos Expressek bidaltzen dituen mezuak gaztelaniaz baino ez daude. Asko gara euskaraz bizi nahi dugunok eta asko eskertuko genuke zuen enpresaren zerbitzuak euskaraz ere erabili ahal izatea, adibidez, zuen mezuak euskaraz irakurri ahal izatea. Gainera, Correos sozietate publikoaren mendekoa izanik, hizkuntz arloko betebeharrak dituzue, hala nola, euskaldunoi euskarazko informazioa eskaintzea eta euskarazko arreta bermatzea”.

Dosierra: 575-2025

“Ondarroako Correosen lokalaren barruan dagoen CityPak kutxatiletan, testu guztiak gaztelania hutsean daude”.

Dosierra: 918-2025

“Posta-bulegotik bi sms jaso nituen, gaztelania hutsean”.

Correosek egindako kontratazioetan euskararen ezagutza baloratzen hasi den arren, ez da nahitaezkoa eta horrek ondorioak ditu herritarrei eskaintzen zaien zerbitzuan, banaketa zerbitzua bera aurrera ongi eramateko ere eragozpenak sortuz (853 dosierra).

Dosierra: 778-2025

“Aurreko asteazkenean urriaren 15an Mazarredo kalean dagoen Correos bulegora hurbildu nintzen. Bulego horretan ez zegoen inor arreta emateko euskaraz. Bulegoan agertzen diren iragarriak ez daude euskaraz, gehienak bakarrik gaztelaniaz. Ez da legea betetzen. Formulario eskatu nuen kexa

bat jartzeko eta ezta formulario hori ere zegoen euskaraz. Hau ezin da onartu zerbitzu publiko batean, euskaldunok zergak ordaintzen ditugu zerbitzu gure hizkuntzan ere jasotzeko”.

Dosierra: 853-2025

“Gaur Correos Expresseko banatzaile batek pakete bat ekarri digu etxeraino (Donostia). Nahiz eta zerbitzua beti oso ona izan, gaur gertaera oso deserosoa sortu du banatzaileak. Honako hau esan digu paketea eman eta gero: “Para la siguiente ocasión, escribe la dirección en castellano porque yo no entiendo euskera y, de los repartidores, casi nadie lo entiende. He pensado que “eskuina” era izquierda y, por eso, primero le he llamado a tu vecino”. Mutu utzi gaitu. Uste dugu ez dela onargarria Gipuzkoako hizkuntza ofiziale-tako batean (kasu honetan, euskaraz) ez idazteko eskatzea nork eta erakunde publiko bateko langileak. Nahiz eta guk helbidea osorik euskaraz jarri, gaur egun edonork kontsultatu dezake itzulpena momentuan, online, itzultzaile neuro-nalean. Ez dugu eskatzen banatzaileak elebidunak izatea, baizik eta gutxienez guk aukera edukitzea helbidea gure hizkuntza ofiziale-tako batean idazteko, hau da, euskaraz”.

Justiziaren alorrari dagokionean, gaztelaniak jarraitzen du prozeduretarako hizkuntza izaten eta, ondorioz, EAEn eskumenak eskuratuak izan arren, hainbat puntutan estatuko erabakiek eta mugatzeek justiziaren eremu osoa baldintzatzen dute (epaile, magistratu eta fiskalek euskararen ezagutzarik eduki behar ez izateak adibidez). Beraz, euskara ofiziala den eremuetan ere gehienetan gaztelania soilik erabiltzen da herritarrekin harremanak izan edo prozedurak aurrera eramaterakoan.

Dosierra: 35-2025

“Etxarri Aranazko bake epaitegitik deitu zidaten zitazio bat jasotzeko, Iruñeko 5. zenbakiko Zigor Epaitegitik zitazio hori gaztelania hutsean jaso dut euskara ofiziala den eremuko herritarra izan arren”.

Euskal Autonomia Erkidegoan justiziaren alorra eta esku-menak Eusko Jaurlaritzara pasatu ziren, eta justizian eus-kara plana ere martxan jarri zen aurreko urtean. Hala ere, 2025ean ere herritarrek hainbat hutsune detektatu zituzten (kasu batzuetan, kexak bideratu ostean zuzendu ziren, bai-na, behin eta berriz antzeko egoerak errepikatzen dira).

Dosierra: 62-2025

“Basauriko Bake Epaitegiko sarreran jarritako bi afixa erda-ra hutsean daude: arretari nori emango zaion azaltzen due-na eta ziurtagiriak eskuratzearena”.

Dosierra: 98-2025

“Barroeta Aldamar kaleko Justizia Jauregiko 7. solairuan dagoen Epaitegi Dekanoko erregistroko kartel gehienak gaztelania hutsean daude. Berdina gertatzen da eraikineko beste epaitegietako eta zerbitzuetako zenbait karteletan”.

Dosierra: 351-2025

“Bilboko VII epaitegira deitu dut. Gaztelaniaz egin behar izan dut telefonoa hartu duenak euskaraz ez dakielako. Ez dit euskaldun batekin jarduteko aukerarik eman”.

Dosierra: 717-2025

“Donostiako Zigor Arloko 1 zenbakiko epaitegitik zitazio bat jaso nuen, lekuko moduan epaiketa batera joateko. Esku-titza gaztelera hutsean jaso nuen”.

Aurreko urteetan errepikatutako kasuen eta 2025eko urta-rrilean jasotako 68-2025 kasuaren harira, Behatokia EAE-ko eta Nafarroako Notarioen Elkarteekin harremanetan ja-rri zen elkarte hauetako notaritza eta notarioei eginbideak eta erregistroak euskaraz egitearen inguruan ohartarazi eta gomendioak eman ditzaten.

Dosierra: 68-2025

“Zarauzko “Félix María González de Echávarri” notarioaren bulegoarekin jarri nintzen harremanetan dokumentazio bat

formalizatzeko asmoz. Gestioa bera eta dokumentazioa euskaraz egin nahi nituela aipatu nion eta beraiek ez dute-la euskaraz lan egiten erantzun zidan. Notaritzan bertoko hizkuntza eta ofiziala dena erabiltzeko aukera genuela uste nuen, are gehiago zerbitzu publiko bat izanik”.

Ondorengo terminoetan egin zen eskaera:

Euskara ofiziala den herri edo hirietako notaritzak derri-gortuta daude zerbitzua euskaraz ematera. Betebehar horren oinarri juridikoa Erregelamendu Notarialeko 149. araua litzateke (1944ko ekainaren 2ko Dekretuaren 149. Artikulua).

Beraz, euskara ofiziala den tokietan, agiri publikoak eus-karaz egiteko ez litzateke inolako oztopo juridikorik egon beharko. Gainera, notarioa herritarrek aukeratu duen hiz-kuntza ofizialean dokumentua egitera behartua dago.

Bestalde, notarioa fede emailea denez, ulertzen ez duen hizkuntza batean esaten denaren inguruan fede emateko ezintasuna izan dezake, azken finean, ezin dezakeelako ziurtatu zer esaten den. Honen aurrean, notarioak soilik 145. artikulua zehaztutako inguruabarrak ziurtatu behar ditu (gaitasuna, legitimitatea, borondatez eta askatasu-nez jarduten dela eta eginikoa indarrean dagoen arau-dira egokitzen dela). Beraz, euskaraz ez baleki eta fede emateko itzulpena egin beharko balitz, horren kostua ezin da herritarraren bizkar jarri. Kasu honetan, dena delako dokumentua bi hizkuntzetan erregistratuko litzateke, bai-na, herritarrek berak aukeratutako hizkuntzan jasotzeko eskubidea izango du.

Horiek horrela, EAE zein Nafarroako Notarioen Elkargoek Behatokiak aipatutakoak kontuan izan eta beraien kideei gogoraraziko zietela erantzun zuten.

2025eko azaroan Espainiako Estatuko lege aldaketen proposamenarekin hainbat alderdik aldaketak egitea pro-

posatu zuten Madrilgo senatuan.

Besteak beste ondorengo araudiak eta puntuak aldatzea proposatu zen:

1- 6/1985 Botere Judizialaren Lege Organikoan:

- Estatuko Epaille, Magistratu, Fiskal eta Letratuen lanpostuetan hizkuntza ofizialen nahitaezko ezagutza ezartzeko aldaketak.
- Herritar batek euskaraz hasitako prozedimendua euskaraz lantzeko edo ebazteko aukera izatea.
- Estatuko jurisdikzio organoekin euskara erabili eta komunikazioak euskaraz jaso ahal izatea (horrek prozedimenduan atzerapenik suposatu gabe). Par-teek, prokuradoreek, abokatuek, lekukoek edo pe-rituek ere (horretarako Prozedura Zibilaren Legea aldatzea ere proposatzen zen).
- Euskaraz aurkeztutako dokumentu zein bestelakoek gaztelaniazko itzulpenik gabe baliozkotasun osoa izatea.
- ...

2- Administrazio Publikoen Prozedura Erkidearen 39/2025 Legean:

- Estatuko administrazio organo zentralekin euska-ra erabili ahal izatea, horrela euskara prozedura hizkuntza ere izan zitekeen.
- Itzulpenik ez eskatzea. Administrazio instrukzio egi-leak egin beharko ditu itzulpenak.

3- Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutuaren Le-gean:

- Enplegatu publikoek Erkidego autonomoetako lanpostuetan lan egiteko hizkuntza ofizialen ezagu-tza izatea.

4- 9/2017 Sektore Publikoko Kontratuen Legean:

- Kontratazio publikoetan hizkuntza irizpideak eta klausulak txertatzeko.

5- Estatuko Segurtasun indarren 2/1986 Legean:

- Oinarrizko printzipioen artean hizkuntza eskubidee-kiko errespetua txertatzea proposatu zen.

6- Kontsumitzaile eta Erabiltzaileen Defentsarako Lege Orokorrean:

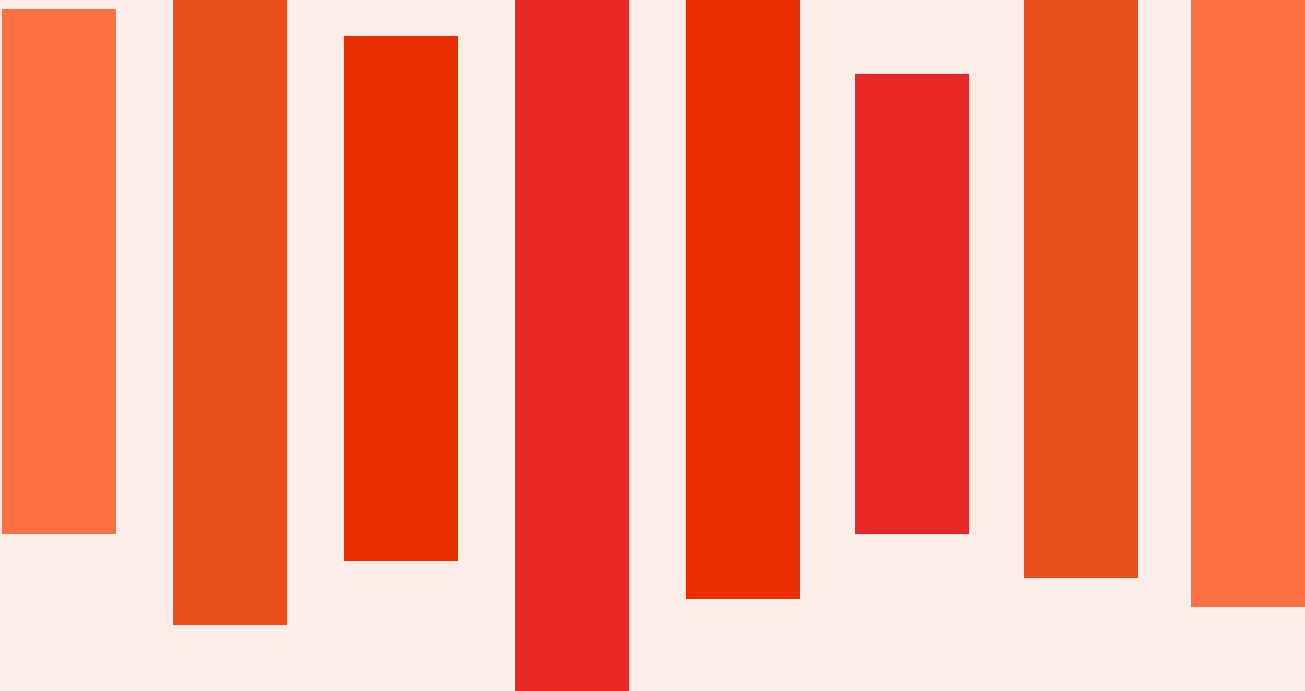
- Enpresariak kontsumitzaile eta erabiltzaileen hiz-kuntza hautua errespetatzea, zaintzea.
- Aldaketak planteatu ziren etiketatzean eta kontra-tu aurreko informazioetan euskararen erabilera ere bermatzeko.

Espainiako Estatuko beste lege batzuk ere aldatzea pro-posatu zen, hala nola, Kirolaren Legea (kirol lizentziak euskaraz ere izateko), Trafikoko Legea (seinalizazioan hizkuntza ofizialak txertatzeko), Ikus-entzunezko komu-nikazioen Legean, Zinemaren Legean, Estatuko Irrati eta Telebista Publikoko Legean edota Estatuko Hezkuntza Legean.

03

OSASUNGINTZA

NAFARROAKO OSASUNGINTZA PUBLIKOA

2023-2027 epealdirako Osasun Departamentuko Hizkuntza Planak seinaleketik eta hizkuntza paisaia elebiduna bermatzeko helburuak izan arren, 2025ean ere hainbat izan dira osasun etxe, ospitale zein bestelako osasun zerbitzuetan jarritako kartel, ohar eta informazio euskarrietan euskararen presentzia eza salatu dutenak.

Dosierra: 149-2025

“Vianako Printzean eta zehazki odol analisien eta radiologia gunean afitxa eta ohar ugari gaztelania hutsez daude. Ele biz jar ditzaten eskatu nahi dut, 103/2017 dekretuan xedapen gehigarrietan azaltzen den moduan”.

Dosierra: 150-2025

“Buztintxuriko osasun etxean afitxa eta ohar ugari gaztelania hutsez daude”.

Webgunean jarritako euskarri, gida zein bestelako materialak ere herritarrek ez dituzte euskaraz aurkitzen. Osasun jarraibideak ere gaztelania hutsean idatzita egoten dira hainbatetan.

Dosierra: 173-2025

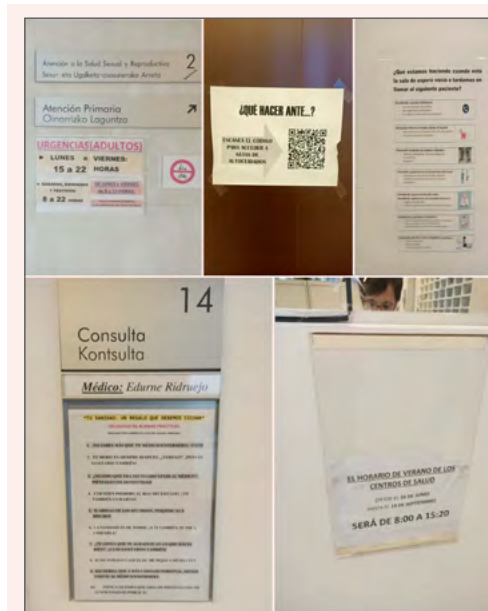
“Salatu nahi dut Nafarroako Osasun Publikoaren eta Lan Osasunaren Institutuak ez duela eskaintzen institutuko webgunea euskaraz bisitatzeko aukerarik eta bere gida eta bestelakoak ere gaztelania hutsez daudela eskura”.

Dosierra: 863-2025

“Osasunbidearekin harremanak euskaraz izan nahi ditudala eskatua dut eta eremu euskalduneko herritarra naiz. Osasun proba bat egiteko hitzordua heldu zait, hitzordua bera euskaraz dagoen arren, endoskopia egiteko jarraibideak gaztelaniaz bidali dizkirate. Pentsatzen dut dokumentu hori (eta beste hainbat) euskarara itzuli gabe dituela Osasunbideak, beraz dokumentu hori euskaraz ere ezartzeko eta gainerako dokumentuak ere gainbegiratzeko eskatu nahiko nioke Osasunbideari”.

486 dosierra

592 dosierra

938 dosierra

821 dosierra

841 dosierra

Herritarrek Osasunbidean komunikazioak euskaraz nahi dituztela adierazteko aukera duten arren, ez da horrekin kanpainarik egiten, eta herritar askok ez dakite aukera dagoenik ere. Hala ere, euskara hautatua dutenei ere ez zaizkie komunikazio guztiak euskaraz bermatzen.

Dosierra: 287-2025

“Hematologiako espezialistarekin hitzordua konfirmatzeko eskatuz SMSa jaso dut Osasunbideatik. Mezua gaztelaniaz baino ez dago. Osasunbidearekin hartu-eman guztiak euskaraz izateko eskaera egina dut. Pazientearen hizkuntza hautua errespetatzea eskatzen dut”.

Dosierra: 624-2025

“Erresonantzia egiteko hitzorduaren gogorazpena bidali dit Osasunbideak SMS bidez. Harreman guztiak euskaraz izateko eskaera egina dudana arren, mezua gaztelania hutsean dago. Arreta eskasa, alde horretatik”.

Prebentzio eta formakuntza programen barruan zabaldu-tako mezuak edo eskainitako formazioa ere gaztelaniaz jaso dituztela salatu izan da.

Dosierra: 70-2025

“Osasunbideko bularreko minbiziako prebentzio programara deitu dut hitzordua eskatzeko. Telefonotik deitu dut 848423498 zenbakira. Langileak erdaraz erantzun du eta ni euskaraz hitz egiten hasi naizenean euskaraz esan dit erderaz bakarrik zekiela. Euskaraz artatua izan nahi nuela esan diot eta galdetu diot mesedez langile euskaldun batekin hitz egin nahi nuela. Esan dit ez dagoela eta erderaz egitera behartua egon naiz. Beste aldetik, Osasunbideako bularreko minbiziaren programako web orrialdea espanyolez bakarrik dago. Ez dago euskaraz jartzeko aukerarik”.

Dosierra: 126-2025

“Nafarroako Gobernuak Osasun Departamentuak “Osasun Eskolak” iragarri ditu gaur, ikastaro guztiak gaztelania hutsean izango dira kartelean bertan iragartzen den bezala”.

Dosierra: 171-2025

“Nafarroako Osasun Publikoaren eta Lan Osasunaren Institutuak umetoki-lepoko minbizia garaiz detektatzeko programaren berri bidali digu gutun bidez Nafarroako 30 eta 65 urte ar-

teko emakumeei. Bidali duten eskuorria ele biz dagoen arren, gutuna bera, programaren aurkezpena egiteko balio duena, gaztelania hutsez igorri dute. Nafarroako emakumeon hizkuntza eskubideak urratzeari utzi eta programaren berri euskaraz ere eman dezaten eskatu nahi diot Nafarroako Gobernuari”.

Dosierra: 318-2025

“Utero-lepoko minbiziaren prebentzio kanpainaren barruan Nafarroako Osasun sailak etxeetara bidalitako eskutitza gaztelania hutsean dago”.

Bestalde, zuzeneko osasun arreta euskaraz jasotzeko ezintasunean dago beste behin fokoa. Izan ere, legeak ezarritako eremu euskaldunean ere ez da bermatzen osasun profesionalak euskararen ezagutza izatea, eta hainbat lanpostutan euskara merezimendu bezala ezarri arren (legeak ezarritako eremu ez-euskaldunean hori ere ez), ez da nahikoa profesionalak hizkuntza eskubideek herritarren osasunean duten garrantziaz kontzientziatzeko. Beraz, egunero herritarrek gaztelania erabili behar izaten dute osasun zerbitzuetara jotzean. Hizkuntza eskubideak ez bermatzeak, arretaz harago, gaixotasunen diagnosian, tratamenduan edo prebentzioan zuzeneko eragina du.

Hainbat herritar ez dira ausartzen medikuen arreta euskaraz eskatzen, eta telefono edo osasun etxeetako harreraren dauden langileekin euskaraz saiatuta ere, ez dute lortzen; profesionalak hautatzen dute hizkuntza, eta gaztelaniara pasatzeko eskatzen zaie herritarrei.

Dosierra: 93-2025

“Antsoingo osasun etxean erizainak artatu nau gaur. Erdaraz artatu nau. Zure medikuarekin hitzordurik ezin duzunean izan, erizainarekin pasatzen zaituzte. Erizaina bera da, berdin du zein den zure medikua”.

Dosierra: 252-2025

“Lesakako Osasun Etxean telefonoa hartzen duenak ez ze-

kien euskaraz. Telefono horretara deitu behar izaten dugu Bortzirietako osasun eremuan gauden herrietako paziente guztiak. Etxalarko medikuarekin hitzordua hartzeko deitu dut goizean eta euskaraz hasi naiz azalpenak ematen. Berehala moztu dit «no te entiendo, háblame en castellano» erantzunez. Nahitaez, azalpenak gaztelaniaz eman dizkiot. Bukaeran, apenas despeditu gabe, moztu dit telefonoa”.

Dosierra: 433-2025

“Maiatzaren 30ean goizeko 11:00ak aldera “Vianako printzea” espezialitate zentroko telefono zentralera deitu nuen. Telefonoaren beste aldean zegoenak ez zekien euskaraz eta gaztelaniaz azaldu behar izan nion. Euskaraz hobe moldatzen naiz eta “eremu euskalduneko” herritarra naiz, ospitaletan euskaraz artatua izateko eskubidea dut”.

Dosierra: 725-2025

“Leitzako osasun zentrora deitu dut eta administrariak edo telefonoa hartu duenak ez dakienez, gaztelaniaz mintzatu behar izan dut. Zergaitik behartzen gaitu administrazio publikoak gaztelaniaz mintzatzeraz, euskara ofiziala den herribaten gainera?”

Dosierra: 936-2025

“Osasunbideara deitu dut analisiak egiteko hitzordua hartzeko. Euskaraz mintzatu natzaio telefonoa hartu duenari. “En euskera no, en español” erantzun dit. Hortik aurrera gaztelaniaz aritu behar izan dut. Hitzordua konfirmatzeko bidali didaten sms-a ere gaztelania hutsean dago”.

Herritarrek jasotzen dituzten zerbitzuetan ez ezik, administrazio publikoko langileek jasotzen dituzten osasun eta prebentzio zerbitzuetan ere ezinezkoa izaten da zerbitzuak euskaraz jasotzea.

Dosierra: 147-2025

“Osasun Publikoaren eta Lan Institutuaren Lan Arriskuen Prebentziorako zerbitzura jotzen dugunean ia ezinezkoa

izaten da zerbitzua euskaraz jasotzea. Euskaraz egin ditzakegu Lan Baldintzen Ebaluazioa egiteko eskaera eta bestelakoak, baina gero bertako langileak/teknikariak euskaldunak ez direnez, ez da posible izaten zerbitzua euskaraz jasotzea. Hezkuntza da langile euskaldun gehien duen departamentua. Bada, bertako langileok zerbitzu horretara jotzen dugunean ezinezkoa zaigu zerbitzua euskaraz jasotzea (langile bakarra da euskalduna). Bien bitartean lekualdatze deialdia egin du Nafarroako Gobernuak, tartean zerbitzu horretakoak, eta postu horietarako ez du euskararen ezagutza eskatu. Egoera hau aintzat hartu eta zerbitzua euskaraz jasotzeko neurriak hartzeko eskatzen diot Nafarroako Gobernuari”.

Aurreko kexa honen aurrean, herritarraren haserrea eraginez, Osasun Publikoaren eta Lan Osasunaren Institutuak atal horretan administrari plaza batek euskarazko C1 ezagutza zuela erantzun zuen. Izan ere, herritarrak administrari lanpostu batek ez zituela hizkuntza eskubideen alorrean zituzten betebeharrak asetzen erantzun zien, mediku, erizain, psikologo, teknikari zein bestelako arduradunek ere zerbitzuak eta erabiltzaileekin harremana eskaintzen zituztela gogoraraziz, eta horiekin guztiekin ezin zutela euskara erabili azpimarratuz.

Osasungintza publikoko lan-deialdiei dagokionean, 2025ean ere lanpostu gehienetan ez zen euskararen nahi-taezko ezagutzarik ezarri (plantila organikoan perfilaturik ez daudelako), baina beste hainbatetan merezimendu ere ez zen izan. Herritar batek salatu zuen kasu honetan, adibidez, osasungintzako 21 burutza plazetan euskararen ezagutza ez zen baloratu ere egin, eta, aldiz, frantsesa, ingelesa eta alemanaren ezagutzagatik bina puntu ematen ziren.

Dosierra: 713-2025

“Osasunbideak behean aipatzen den ataletako burutzen deialdiak egin ditu gaur merezimendu-lehiaketa bidez. Eus-

kararen ezagutza ez da nahitaezkoa ezta merezimendua ere, aldiz frantsesa, ingelesa eta alemanaren ezagutzagatik 2 puntu ematen dira hizkuntza bakoitzeko. Nola liteke Nafarroako Ospitaleguneko burutzetan edo Garcia Orkoien ospitalekoan ere ez puntuatzea?...”

EAE-KO OSASUNGINTZA PUBLIKOA

Osasun zentro, ospitale zein osasun publikoari lotutako bestelako egoitzetan paisaia linguistiko gehiena euskaraz ere agertzen den arren, oraindik orain aldi baterako ohar, kartel zein bestelako euskarriak gaztelaniaz aurkitzen dituzte herritarrek.

Bozgorailuetatik ematen den informazio eta jarraibideetan ere, kasu batzuetan, hizkuntza irizpideak ongi jarraitu gabe jarraitzen da.

Dosierra: 335-2025

“Usansolo-Galdakaoko ospitalean larrialdietako itxarongelan entzuten diren mezuak eta deiak gaztelaniaz ematen dira. Mezu bakarria eman dute euskaraz, eta gainera bigarren lekuan”.

Telefono bidezko arretan ere, ezarritako irizpideak ongi betetzen ez diren kasuak helarazi dizkigute herritarrek. Osasun zerbitzuetatik irizpideak berriro bergogorazaraziko zaizkiela erantzuten zaigun arren, urtero eta zentro ezberdinetan errepikatzen diren egoerak dira.

Dosierra: 72-2025

“Donostia Ospitaleko telefono zentralitara deitu dut gaur goizean, 983 markatuz ospital barruko telefono batetik, eta erantzun didan neskak, “Centralita, dígame” esanez egin dit arreta. Behin baino gehiagotan gertatu zait berdina zentralita horretara deituta. Badakit araudiaren arabera lehen hitza euskaraz egin behar dutela, baina sarritan ez dute errespetatzen. Harrera gazteleraz soilik eginez ulertzeraz ematen

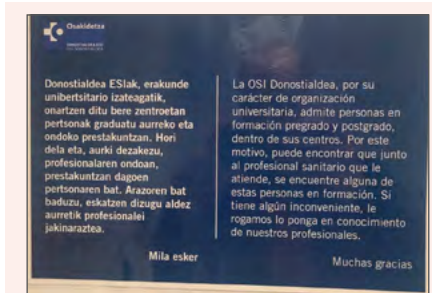

236 dosierra

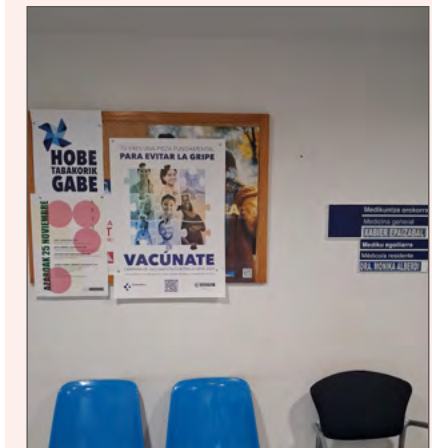
dute gazteleraz soilik ulertzen dutela edota hizketaldia gazteleraz izatea nahi dutela, eta deseroso sentiarazten dute arreta euskaraz jaso nahi dituztenak., ni behintzat horrela sentiarazten naute. Nire hizkuntz eskubideak eta arreta irizpideak betetzea eskatzen dut, eta dagokion arduradunak eskubide hauek betetzen direla zaintzea eta betearaztea”.

Dosierra: 125-2025

“Berririo gertatu zait, gaur otsailak 11, goizean. Donostia Ospitaleko telefono zentralitara deitu dut 983 markatuz ospitale barruko telefono batetik, eta erantzun didan neskak, “Si, Centralita, dígame” esanez egin dit arreta. Behin baino gehiagotan gertatu zait berdina zentralita horretara deituta. Badakit araudiaren arabera lehen hitza euskaraz egin behar dutela, baina sarritan ez dute errespetatzen. Harrera gazteleraz soilik eginez ulertzeraz ematen dute gazteleraz soilik ulertzen dutela edota hizketaldia gazteleraz izatea nahi dutela, eta deseroso sentiarazten dute arreta euskaraz jaso nahi dituztenak., ni behintzat horrela sentiarazten naute”.

65 dosierra

916 dosierra

Dosierra: 273-2025

“Antzuolako (apirilaren 3an, 13:31n eta 23:33an) eta Bergarako anbulatoriora deitu nuen apirilaren 3an (apirilaren 4an, 08:08an), eta erantzungailuak esan zidan: “Ongi etorri Osakidetza. Te damos la bienvenida a Osakidetza. Si desea ser atendido en euskera, pulse 1”. Alde batetik, lotsagarria iruditzen zait euskaldunok ibili behar izatea mugikorrean zenbaki-teklatura ireki eta ez dakit zer zenbaki sakatzen. Eta, gainera, gazteleraz ematen digu azalpena euskaldunoi. Euskarari lehentasuna eman orde, bigarren maila batean jartzen gaitu euskaldunok. Eta hori gutxi balitz, 1 zenbakia sakatu eta zenbaki hori ez dela baliozkoa esaten dizu, gaztelera huts ederrean”.

Dosierra: 415-2025

“Askotan Aguraingo osasun zentroa itxita dago arratsaldetan. Hala bada, eta larrialdi bat izatekotan telefono bat dago atean jarrita (945244444). Atzo arratsaldean deitu behar izan nuen eta erantzun zidan pertsonak erderaz hitz egiteko eskatu zidan. Nola da posible euskaraz ez dakien norbait egotea telefona jasotzen?”

Dosierra: 494-2025

“Osakidetzako Donostialdeko pazientearen arretarako telefonoan off ahotsak “linea guztiak okupatuta daude”, “itxaron zure txanda”, “itxaron zerrendan bigarren lekuan zauden”... eta gainerako esaldi guztiak gaztelania hutsez dira. Ez dago euskaraz jasotzeko aukerarik. Egun batzuetan deika aritu naiz osasun kontu batengatik, eta beti gertatu da hori. Aitzitik, emailaz kasu egitean, erantzuna elebitan jaso dut eta horren ondoriozko deia ere euskaraz egin didate”.

Dosierra: 857-2025

“Azaroaren 11n goizeko 10:15 aldera Algortako Bidezabaleko osasun etxera deitu nuen. Euskaraz nahi baduzu 1 zenbakia sakatzeko adierazten zuen lokuzioak. 1 sakatu eta zer behar nuen azaltzerakoan “te entiendo todo pero mejor en castellano” erantzun dit telefonoaren bestaldeko langileak.

Gaztelaniaz eman behar izan dizkiot azalpenak berak hobe to ulertu zezan. Non dago nire euskaraz egiteko eskubidea? Gero euskaraz egiten ez dugula esango digute eta denbora guztian gaztelaniaz egitera bultzatzen gaituzte. Algortan ere euskaraz bizi gara eta bizi nahi dugu. Osakidetzari eta Eusko Jaurlaritzari neurriak har ditzan eskatu nahi diot”.

Oraindik batzuetan osasun etxeetako harrera zerbitzuetan euskaraz ez dakiten pertsonak aurkitzen dira, batik bat, aldi baterako bajak ordezkatzetakoan edo bestelako egoeretan; horrek ere herritarraren hizkuntza hautua baldintzatzen du.

Dosierra: 283-2025

“Irungo Osakidetzaren Dunboa anbulatorioko arreta leihatilan euskaraz ez dakien langilea jarri dute; beraz, nahiz arreta euskaraz izan nahi dugula eskatuta izan eta hala agertu beren ordenagailuetan, arreta gaztelaniaz eman didate”.

Baina, herritarrak gehien kezkatzen dituen, mediku eta erizainekiko harremanetan euskara erabiltzeko berme falta da. Herritarrek Osakidetzan euskara hautatua izan arren, berme gabe jarraitzen da euskararen ezagutzarik ez duten profesionalak kontratatzen jarraitzen delako. Beraz, arreta ematen ari den pertsonaren hizkuntza hautua gailentzen da, eta ez gaixoarena; horrek, osasun zerbitzuaren kalitatean eta gaixoarekin izan beharreko gertutasunean eragina du.

Herritarren kexek jasotzen dituzten erantzunetan adierazten da hizkuntza hautuaren gainetik osasun arreta bermatzea dela lehentasuna, eta profesional erdaldunak kontratatuta ezean, ezingo litzatekeela arreta bermatu. Horrek guztiak herritarra baldintzatzen du, eta profesional guztiak euskalduntzeko neurri sendoagoak hartu beharrean, zerbitzuaren kalitatea eta diagnosi zein tratamenduen egokitasun maila jaiste onartzen dira.

Dosierra: 15-2025

“Azaroaren 12an, goizeko 10:00etan, zita bat izan nuen San Eloy ospitaleko, Kirurgia Zerbitzuan. Profesionalari euskaraz egiteko nire asmoaren berri emanda, hauexek izan ziren haren erantzunak: “Ui, no, no. Mejor en castellano para que no haya ninguna duda y nos entendamos todos y bien”. Horri ez nion erantzun. Berak jarraitu zuen, ondoren: “Porque tu a mí me entiendes bien en castellano, no?” Egoera hartan, galderari erntzun beharko... !Eta, buruaz, baietz nik”.

Dosierra: 86-2025

“Gabonetan, abenduaren 26an, Azpeitiko anbulatoriora joan nintzen bi aldiz, medikoarengana. Bietan mediku erdalduna tokatu zitzaidan, nahiz eta Osakidetzako nire agirian euskaraz artatzeko jartzen duen. Azpeitia bezalako arnasmune batean hori pasatzen dela jakinda, beste osasun zentroetan auskalo zer eta nolako eskubide urraketak pairatzen dituzten euskaldunek. Noiz arte egoera hau? Justizia euskarentzat!”

Dosierra: 106-2025

“Donostian Gros auzoan kotatuta dagoen anbulatorioan Josebe Aranberri Aresti ORL osagilearekin hitzordua nuen. Kontsultara heldu eta gazteleraz soilik mintzatzen zela esan zidan, nahiz eta nik Osakidetzan argi esana dudana euskaraz soilik artatua izan nahi dudala. Osagilea oso gaztea da, beraz uler ezina da nolatan ez duen euskaraz mintzatzen. Egia esan gazteleraz hitz egitera behartuta izan honek oso deseroso utzi ninduen, zapalduta eta txikituta. Gazteleraz ez dakit ondo egiten, eta honek izugarritzko ezintasun sentazioa sortu dit. Ez dakit nola hau salatu, baina hau berriro gertatzerik nahi ez dudanez, ez niri ezta beste edonori ere ez, zuengana jotzea erabaki dut”.

Dosierra: 248-2025

“Algortako Osakidetzako zentroan hirugarren aldia da mediku eta erizain euskaldunak nahi ditudala eskatzen dudana. Zentroz aldatu nintzenean mediku eta erizain euskalduna

nahi nuela adierazi nuen, 2024ko uztailean aldaketa eskatu nuen nire hizkuntza eskubideak urratzen ari zirelako arreata gaztelaniaz egin zidatelako nire nahiaren kontra. 2025eko martxoan berriz, bai erizainarekin bai medikuarekin kontsulta izan dut eta berriz gaztelaniaz artatua izan naiz, nire nahiaren kontra. 2025eko apirilaren 2an, berriz medikua aldatzeko eskaria egin dut, eta esan didate ezinezkoa dela medikua eta erizaina euskaldunak izatea. Medikua euskaldunak (ez erizainak) 3 direlako, horietatik 2 jubilatzeaz daukelako eta hirugarren mediku batek kupoa beteta duelako. 2025eko apirilaren 2an Osakidetzan erreklamazioa aurkeztu dut. Nire hizkuntza eskubideak bermatzeko ez dut nahi mediku euskaldun bakarria badago bere lan- karga handitzea, mediku eta erizain euskaldun gehiago kontratatzea baizik”.

Dosierra: 536-2025

“Osakidetzako matronarekin kontsulta nuen Andoainen. Matronak ez daki euskaraz eta gaztelaniaz hitz egin behar izan diot”.

Dosierra: 540-2025

“Laudioko anbulategian 11:40an familia medikuarekin kontsulta bat neukan. Kontsultara pasa nintzenean medikuak, hasierako agurra gaztelaniaz egin zuen, baina nik euskaraz egiten jarraitu nuen. Nire arazoa azaltzeari ekin nionean berriz, “erdaraz egingo dugu bai?” esan zidan eta gaztelaniaz jarraitu zuen. Hortik aurrera, dena gaztelaniaz egin behar izan nuen nire arazoa azaldu eta konponbide posible bat eman ziezadan. Aipatu beharra dago, familia medikua esleitzerako garaian esplizituki eskatu nuela mediku euskalduna izan zedila eta familia mediku honek euskara profila baduela, baina argi erakutsi zidan moduan ez daki euskaraz edo ez behintzat kontsulta arrunt bat jarraitzeko moduan. Hau dela eta, erreklamazio orria bete nuen anbulategian bertan eta beste familia mediku bat esleitzeko eskaera egin eta medikuz ere aldatu nintzen. Baina ez da nahikoa. Behi-nola profil linguistikoa atera baina bere lana ondo egiteko gai ez den zenbat mediku daude? Profil horiek berraztertu

eta horren arabera neurriak hartu behar lirateke hainbat urtetatik behin”.

Mediku espezialisten artean, 2025ean euskaraz dakiten pediatria faltarekiko kexak izan ziren hainbat herritan. Izan ere, goian aipatutakoez gain, haurren arretan euskararen ezagutzak garrantzia are handiagoa hartzen du (psikologia edo bestelako espezialitate batzuetan bezala), eta herriarrek ere neurri berezien beharra ikusten dute.

Osakidetzak emandako erantzunetan pediatria faltari egozten diote egoeraren arrazoia, baina, euskaraz ez dakiten pediatriak hartzen dituztela ikusita, lege betebeharrak zorroztu eta formakuntza (unibertsitateekin lanketa) zein pediatriako hizkuntza ezagutzarekiko helburuak zorroztu beharra ere mahai gaineratu beharra egon daiteke.

Dosierra: 975-2025

“Gure ohiko pediatria bajaran zegoela eta, Donostiako Groseko anbulatorioko pediatriarengana bidali gintuzten, eta hango pediatriak bakarrik espainieraz zekien hitz egiten. Gure hiru urteko alaba, aldiz, euskaldun elebakarra da gaur-gaurkoz; beraz, ezin izan ziren zuzenean komunikatu medikua eta pazienteak: gurasook ibili behar izan ginen itzultzaile lanean. Uste dugu Osakidetzak bermatu egin beharko lituzkeela euskaldunen hizkuntza-eskubideak ere, gaztelaniadunen eskubideak beti bermatzen dituen neurri berean; gainera, ikusten dugu horrelako jarrerak kaltetu egiten dutela osasun zerbitzua, bereziki haur euskaldunen kasuan. Espero dugu Osakidetza hastea neurriak hartzen hizkuntza-eskubideen urraketa sistematiko hau aldatzeko”.

Dosierra: 829-2025

“Aurreko ostiralean, urriaren 31n, 10:00etan, nire haurrarekin joan nintzen Basurtuko ospitalera, hitzordua baigeneukan pediatrian. Zehazki San Pelayo eraikina. Pediatriaren barruan espezialitate desberdinak daude eta gu allergien kontsultara joan ginen. Langile bat bera ere ez zen gai izan

euskaraz hitz egiteko (hitz bakar bat bera ere). Ez atezain, ez erizain, ez erizain-laguntzaile, ez pediatarik.... Lotsagarria”.

Dosierra: 264-2025

“Astigarragako osasun zentroko pediatriako sailari dagokionez, kexa hau aurkezten dut, nire hizkuntza eskubideak behin eta berriz urratu direlako. Nire seme-alabekin pediatria joaten naizen bakoitzean, bai medikuak eta baita erizainak ere erdaraz artatzen gaituzte. Nik uneoro euskaraz hitz egiten dudan arren, haiek ez dute saiakerarik egiten euskaraz artatzeko eta gaztelaraz jarraitzen dute etengabe (batez ere erizainak). Azken gertakaria gaur izan da: osasun zentroko pediatria arloko erizain batek telefonoz deitu dit eta nik euskaraz erantzun diodan arren, hark une oro gaztelaraz jarraitu du, euskarazko inolako erantzunik eman gabe. Ez da kasu isolatua; egoera hau sistematikoki gertatzen da pediatriako zerbitzu honetan”.

Dosierra: 842-2025

“Gaur Azkoitiko anbulatorioan egon gara gure umearekin. Pediatria ez da euskalduna eta gaztelaniaz aritu behar izan dugu berarekin”.

Dosierra: 843-2025

“Atzo Donostiako ospitalean egon ginen gure hilabetetako umearekin eta erizaina bai, baina, pediatria ez zen euskalduna. Gaztelaniaz aritu behar izan dugu berarekin”.

Pediatria euskalduna esleitua izan arren, hainbatetan opor-rak, bajak, murrizketak zein bestelako egoerak sortzen direnean, herriarrek euskara ez dakien medikua onartu behar izaten du.

Dosierra: 791-2025

“Aurreko ostiralean, urriaren 17an, umearekin bergarako anbulatorioan pediatriarekin hitzordua eskatu, eta zitara bertaratzean... ordeko pediatria erdalduna zen. Umearen pediatria titularra euskalduna da, baina oraingoan ez zegoen bera eta ordekoa orde erdalduna”.

Dosierra: 221-2025

“Tolosako Gernikako Arbola kalean dagoen anbulatorioan hitzordua izan dugu gaur pediatarrekin, eta bertan zeuden bi pediatrik erdaldunak ziren, ez zuten euskararik ulertzen”.

Erantzunak:

“Momentu honetan, berez, hiru pediatria daude; horietatik bi euskaldunak eta bat erdalduna. Kontua da, euskaldun horietako batek murrizketa eskatuta daukala eta falta den bi egun horietan dagoena erdalduna dela. Beraz, gerta daiteke momentu batzuetan bi pediatria erdaldun batera egotea, baina ez da beti horrela”.

Larrialdi egoeretan hizkuntza eskubideak are baldintzatua go izaten dituzte herritarrek, baina, inoiz baino garrantzitsuagoa izaten da zerbitzua euskaraz bermatzea, gaixoa ongi ulertzeaz gain, pazientearen hizkuntzan artatzeak lasaitzen lagundu dezakeelako. Egoera hauetan profesionalak euskara ulertzeko gai ez izateak denboren luzatzea ere eragin dezake, eta horrek guztiak gaixoarengan beselako ondorioak eragiten ditu.

Dosierra: 511-2025

“Nire neska-laguna operatu zuten eta ondoren etxera bidali baina mina zeukanez, eta gero ta okerrago zegoenez, gauean Arrasateko ospitaleko larrialdi zerbitzuetara joan ginen Artatu ziguten hiru pertsonak, sarrerako langilea edo administraziokoa, erizaina eta medikua hirurak gaztelaraz aritu ziren. Ez zekiten euskaraz. Gainera mina dela eta arreta ere ez zelako behar den bezalakoa izan pixkat kejatu ginen momentuan eta nahiko oldarkor aritu ziren hiru horietatik bi. Gaur (uztailak 11 berriz joan gara errehabilitazioa egitera eta harrerako pertsonak euskaraz egin digu baina medikuak gaztelaraz (ez zekien euskaraz) Horregatik kexa jartzea erabaki dut, ez delako kasu isolatu bat bakarrik”.

Dosierra: 471-2025

“Osakidetza deitu dut nire amaren medikuarekin hitz egiteko. Egoera larria zen. Nire amak 91 urte daukat eta, azkenean,

medikua etxera etorri denean, diagnostikoa iktusa izan da. Kontua da, Osasun Zentro bateko mediku batekin hitz egin nahi duzunean, askotan, deia ez doala Osasun Zentro horretara zuzenean, baizik eta telefonogune batera. Eta han zure deia- ren arrazoiak entzun ondoren, dagokion osasun zentroarekin jartzen zaituzte edo haiek konpontzen dute kontua. Baina, kasu honetan, grabazioan entzun daitekeen bezala, Areetako Osasun Zentrotik hartu dute deia Deitu dut, beraz, 946 00 71 70 telefono zenbakira eta, telefonoa Areetako Osasun Zentrotik gaztelania hutsez hartu ondoren, euskaraz hitz egiten hasi naizenean, telefonoa eskegi dute. Gero, berriro deitu dut eta entzun dut nola telefonoa hartu gabe denbora pasatu ondoren, beste telefono batera desbideratu den nire deia (grabazioan ez da jaso nola salto egin duen deiak) eta, orduan, bai, orduan beste pertsona batek artatu nau eta euskaraz egin du. Kasu honetan, dirudienez, telefonogune bateko langilea zen. Gero, berriro jarri naute Areetako Osasun Zentroarekin eta berriro hartu du lehengo pertsona berak telefona eta berriro gaztelania hutsez. Bigarren honetan, gaztelaniaz hitz egin behar izan diot oso kezkatuta nengoelako nire amaren egoeragatik...”

Osakidetza, osasun zerbitzuen humanizaziorako oinarriak eta neurriak planteatzen diren dokumentu oinarriak dituen arren (ongizate emozionala, alderdi psikologiko eta sozialei arreta integrala eskaintzea...), ez da behar bezala aboratzeko hizkuntza eskubideek humanizazio horretan duten garrantzia. Urrian Euskararen Telefonoan jasotako kexa hau horren adierazgarri izan daiteke:

Dosierra: 838-2025

“Nire neba Galdakaoko ospitalera joan zen urriaren 9an eta urriaren 10ean kantzerra zeukala eta ez zegoela ezer egiteko esan zidan bere medikuak. Larunbatean berari adieraziko ziola hil egingo zela eta ostiralean arratsaldean erizainei adierazi genien euskaraz zekien norbait nahi genuela hori esango zitzaionean, ea posible zen komentatu zuten. Larunbat goizean medikuari adierazi nion euskaraz zekien norbait nahi nuela berari zer gertatuko zitzaion esan behar zionean,

baietz esan zidan mediku lagun bat zuela euskaraz zekiena. Azkenean medikua bakarrik etorri zen eta gaztelera hutsez adierazi zion zer gertatzen zitzaien. Nik esan nion zer esan nahi zuen “cuidados paliativos”, hil egin behar zela. Ondoren ea euskaraz zekien medikua etortzea nahi zuen esan zion baina lan asko zuenez hiru lau ordu behar zituela eta, ulertu zuenez, ez zela beharrezkoa esan zigun. Nire ustez, gezurra esan zidan eta inongo momentuan ez zuen ezer egin norbait euskaraz zekienik gurekin egoteko. Oso minduta nago oraindik ez dut uste hainbeste eskatzea denik. Hil egin behar zarela jakitea euskaraz, hori ere ukatzen zaigu euskaldunei”.

Bestalde, Osakidetza eskaintzen dituen saioak euskaraz jaso nahi dituzten herritarrek askotan baldintzatuta ikusten dute euren burua. Osasun etxe guztietan gaztelaniazko eskaintza bermatzen den bitartean, erditze formakuntzetan, adibidez, sarri osasun etxe bakar batean eskaintzen dira euskaraz, eta herritarrek euskaraz jaso nahi badituzte, beste auzo edo herri batean jaso behar izaten dituzte ikastaroak.

Dosierra: 937-2025

“Emaginarekin zita izan nuen. Erditzeko klaseetarako datak eta lekua emango zizkidan. Bilbo osoan emagin bakar bat dago saio hauek euskaraz egiten dituen. Euskarazko saio batetara joateko aukera eman ere ez zidan egin, ez ninduen horretaz informatu, nahiz eta kontsultan nire bikotea eta biok gure artean euskaraz aritu ere; izan ere niri dagokidan osasun zentroa Txurdinagan dago eta euskeraz egiten diren saioak Alde Zaharreko osasun zentroan egiten dira. Eskaera egin nion saio hauek euskeraz jasotzeko eta onartu zidan. Emakume askok ez dakite saio hauek euskeraz egiteko aukera dagoenik, eta uste duo emagin guztiek eskaini beharko zutela saioak euskeraz egiteko aukera. Osakidetza honen inguruko eskaera bat egitea ondo legokeela uste dut”.

Azkenik, 2025ean ere OSATEKek (Osasun Sailaren menpeko sozietate publikoa) kexa ezberdinak jaso zituen

Euskararen Telefonoan, batik bat, zerbitzu edo unitate batzuetan euskararen ezagutzarik duen langilerik ez izateagatik edo oraindik euskararen nahitaezko ezagutza ez zuten hainbat lanpostu izateagatik (2. Euskara Plana izan arren, helburuak ez dira egoki betetzen).

Dosierra: 29-2025

“Nire kexa adierazi nahi dut Areiltzako anbulatorioko Osateken erresonantzia magnetikoko zerbitzuko unitatean dauden langile finko batek ere ezin duelako euskaraz behar bezalako arreta eman. Unitate horretako langile bakar batek ere ez du Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio publikoetan eskatzen den euskarazko 2. hizkuntza-eskakizuna (plazek eskakizun hau izan arren ez dute derrigortasun data ezarrita) eta horrek, euskaraz zerbitzuak eskaintzeko ezintasunak izatea eragiten du. Berriki postu batzuk egonkortu egin ziren eta ez zen behar bezala kontuan hartu hautagaiek euskarazko gutxieneko titulazioa izatea (merezimendu izan zen baina ez nahitaezko eta beraz euskararen ezagutzarik gabe eskuratu zitezkeen plaza horiek). Deialdiko postu finko birakariak berriak dira, baina Areilza doktorearen anbulatorioko Osatek-eko idazkariaren lanpostua ez da sortu berria; beraz, euskararen derrigortasun-data igarota egon beharko luke...”

Dosierra: 198-2025

“EAEko Aldizkari Ofizialean, 2025-03-10eko datagaz, anuntzioa publikatu da OSATEK gerente barria aukeratzeko. Pertsona horri eskatzen jakozan baldintzen artean ez dago euskeraz jakitea. Osasungintza publikoko entitate baten buruak euskeraz jakin behar dau 2025ean: langileen, pazienteen eta gizartearen eskaerei eta beharrei ganoraz eta legez erantzun ahal izateko”.

Dosierra: 216-2025

“Osatek Osakidetza Zerbitzu Erakunde bat da. 2025ko Martxoaren 10an Erkideko Boletin Ofizilean Gerente lanpostua betetzeko erabakiaren iragarkia argitaratu egin da. Ge-

rentea izateko hainbat betebeharrak oinarrietan aipatuak izaten dira; Unibertsitateko tituluduna izatea, Administrazio eta Kudeaketa arloan eskarmentua izatea eta Publiko arloan Kudeaketa formakuntza izatea hain zuzen ere. Euskararen ezagutzaren gainean ez da aipamen bat ere egiten, ez Derri-gortasun maila izateko beharraz ez da meritu moduan kontutan hartzekoaz ere. Osatek-en Gerentea izateko Euskarari emandako garrantzia 0, hutsa da. Nola da posible Enpresa Publiko Batean Euskarari batere jaramonik ez ematea? Non daude hizkuntza-eskubideak?”

Dosierra: 288-2025

“OSATEKen euskararekiko egoera salatu nahi dut. Hasteko orain dela gutxi izan dugun OPEan plaza gutxi atera dira perfilatuak. Plaza hauek ez dira guztiak perfildun pertsonekin bete. Hau da, gutxi atera eta gainera paperean bakarrik, errealtatean ez dira euskaldunekin bete. Hau horrela, oraingo eta aurretik perfilatuta egon diren plazak ez dira euskaldun pertsonalarekin betetzen, ez plaza bera ezta ordezkape-nak ere. Guzti hau dela eta, Bizkaian eta idazkari postuetan behintzat, Zentro askotan ez dago aukera arreta euskaraz jasotzeko. Hau da egoera gaur egun: Areilza: 2 idazkaritik 1 perfilatua 0 idazkari euskaldun Galdakao: 5 idazkaritik 2 perfilatu 1 euskalduna Urduliz: 3 idazkaritik 1 perfilatuta 1 euskalduna Deustu: 3 idazkaritik 1 perfilatuta 1 euskalduna GUZTIRA 13tik 5 perfildun 3 euskaldun”.

Euskararen Telefonoa erabiliz herritar batek bideratutako kexaren bidez, OSATEKek eskainitako formakuntzetan hizkuntza irizpideak txertatzeko konpromisoa hartu zuen saioak euskaraz ere eskaintzeari begira.

Dosierra: 40-2025

“Osatek-ek, Osakidetza zerbiztu erakundea 2024ko Abenduaren 13an Galdakaoko Unitatean Laneko Arriskuen Prebentziorako formakuntza saio bat antolatu zuen.. Formakuntza saioak erderaz bakarrik egin zen. Euskaraz bat ere ez.. Non daude hizkuntza-eskubideak? Non daude lan-

gileen hizkuntza-eskubideei zor zaien errespetu edo begirunea?”

OSASUNGINTZA PRIBATUA

Osasungintza pribatuko zentro eta zerbitzuetan kartel, mezu eta bestelako paisaia linguistikoan erdarak nagusitzen dira.

Zentro batzuetan, gainera, hizkuntza paisaian erdarak nagusitzeaz gain, ez dago inon euskararen presentziarik, eta zerbitzu guztiak erdaraz eskaintzen dira.

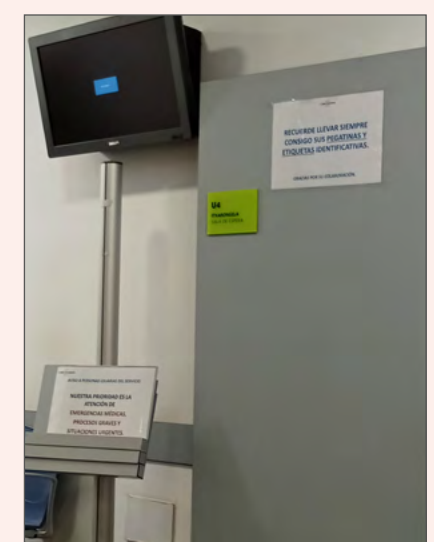
Dosierra: 660-2025

“Maiz ibiltzen naiz toki hortan eta aldi oro gaizki sentitzen naiz ez beldurra gatik baizik Euskarak ez duelako tokirik etxe hortan. Den-dena frantsesez da afixak, ongi etorria, gelak eta abar ematen du nunbaiteko departamendu bat kanpoko aldean etxearen izena frantsesez hutsean. Harreran bixta da frantsesa dela bakarrik. Erizain bat izan liteke euskara dakiena, baina frantsesez mintzatu ginen. Alta, hor ibiltzen diren gehienak euskara dakitenak dira; Saratik, Senperetik edo berdin Azkaindik eta geltokian euskaraz mintzo gira. Arrotz sentitzen gira gure herrian, pentsatzen dut ez naizela bakarra”.

Nola ez, zuzeneko arretan euskaldunen hizkuntza eskubideak kontuan ez hartzea edo irizpide falta nabarmena izaten da profesionalen artean.

Dosierra: 120-2025

“IMQ Zorrotzaurre, gaur senitarteko bat ingresatuta dagoela eta goiza pasatzera joan naiz IMQ Zorrotzaurre ta, Deusto-Bilbo. Euskeraz entzutea zaila oso zaila, egunon esateko ere gaitasunik bez. 13:00 inguruan bertaratze ziurtagiria eskatzera joan naiz eta harreran zegoen mutilari euskeraz galdetu diot eta nola lortu dezakedan ziurtagiria, begietara mespretsuz begiratu eta “en castellano” esan dit, inolako errespeturik barik, lotsabakokeria hutsagaz. Lotsagarria”.

34 dosierra

898 dosierra

Kontuan izan behar da osasungintza pribatuan jasotzen diren zerbitzu batzuk osasungintza publikotik azpikontratatuak edo deribatuak direla, eta, beraz, erantzukizun irmoagoa beharko litzateke enpresa pribatu hauen bete-beharrekiko.

Dosierra: 256-2025

“Osakidetzaren bitartez proba bat egitekoa nintzen, IMQ-tik General Egia kalea 22 Bilbo) jaso nuen dei bat, erderaz. Data eman zidaten proba egiteko, gerturatu eta aukerarik ez euskeraz egiteko, proba egiteko baimena eman behar nuen idatziz, erdera hutsean eta hortik aurrera eta bertatik alde egin arte beste hizkuntzarik ez zegoen”.

Dosierra: 896-2025

“Azaroaren 10ean Gipuzkoako Anbulantzietara euskaraz deitu eta “por favor, en castellano” erantzun zidaten”.

Erakunde publikoek zein enpresa pribatuek gehienetan laneko osasun azterketak egiteko enpresa pribatuak kontratatzen dituzte. Enpresa horietako batzuek zuzenean ez dute osasun azterketak euskaraz egiteko aukerarik eskaintzen, eta, beste askotan, arreta euskaraz jasotzeko beste zentro batera desplazatu beharko lukeela esaten zaio osasun azterketa egin behar duen pertsonari (langile publikoa izan arren).

Dosierra: 305-2025

“Joan den astean, enpresaren azterketa medikua izan nuen IMQren Donostiko prebentzio zentroan. Urtero bezala, mediku azterketa euskaraz izatea eskatzen dut. Txanda tokatu zitzaidanean, medikuak esan zidan berak ulertzen zuela eta saiatuko zela, baino ez zuela ulertzen jarrera hori. Dena erdaraz egin behar izan nuen. Kexa bat jarri nuen IMQn bertan eta ondorengo erantzuna eman zidaten: “2025/04/14an helarazi zenigun kexa zuzen jaso genuen, eta kexa hori aztertu dugu bere arrazoiak argitzeko. Azterketa hori egin ondoren, jakinarazi nahi dizugu sentitzen dugula egoera urtero berdi-

na izatea. Zoritxarrez, oso zaila da osasun-langileak kontratatzea, eta, gure hautaketa-prozesuetan hala eskatu arren, ia ezinezkoa da euskaraz hitz egiten duten langileak aurkitzea”. IMQri profesionalekin hizkuntzarekiko jarrera lantzeaz gaindi, profesionalen euskalduntzea sustatzeko neurriak hartzea eskatu nahi diot eta bitartean euskarazko arreta bermatu ahal izateko langileen artean zirkuitoak ezartzea, zentro bakoitzean nahi duen bezeroak euskarazko arreta jaso dezan bermatzeko”.

Dosierra: 102-2025

“Hezkuntzako prebentziotik dokumentuak gaztelaniaz betetzeko eskaera egiten digute mutualiari bidaltzeko. Mesedez utzi lasai nahi dugun hizkuntzan idazten”.

Erantzuna:

“Mutualiari txosten teknikoa bidali behar diot haurdunaldi-rako arriskuak ebaluatu behar ditudanean. Mutualiari txostenak gazteleraz bidaltzen dizkiogu, eta lan hori errazteko, langileari informazioa gazteleraz eskatu nion. Argi dago nire errua dela eta barkamena eskatzen dut”.

04

**SEGURTASUNA
ETA
HERRIZAINGOA**

ERTZAIN-TZA

Ertzaintzak eskaintzen dituen zerbitzu eta baliabideetan, herritarrek euskaraz aritzen saiatzerakoan aurkitu dituzten hainbat ezintasun eta oztopo helarazi zizkiguten.

2025ean ere arreta zuzenari lotutako hainbat intzidentzia bideratu ziren Segurtasun Sailera, gehienak agenteen euskararen ezagutza ezari lotutakoak, eta, kasu batzuetan, Ertzaintzan indarrean dauden irizpideak ere ez ziren bete, herritarrari gaztelaniaz egiteko eskatu baitzitzaion.

Dosierra: 964-2025

“Beasaingo Ertzaintzaren komisaldegira joan nintzen eta sarreran bi ertzain zeuden. Euskaraz hitz egiten saiatsu nintzen eta esan zidaten gazteleraz egiteko mesedez. Eta gazteleraz jarraitu behar izan nuen”.

Dosierra: 431-2025

“Durangoko ertzain etxean enkartelada bat egiteko baimen bat eskatzerako orduan, “eso mejor en castellano” erantzun dit ertzainak. Bere atzetik etorri den neskak ere ez du hitz bakar bat euskeraz esan”.

Tramiteak euskaraz burutu edo arreta euskaraz jaso nahi bada, oztopo eta baldintzatzeak jartzen zaizkio herritarrari, eta berariaz eskatzen ibili behar izateak ere egoera deserosoetan jartzen ditu herritarrak. Gainera, beti ez da izaten unean bertan euskaraz artatzeko edo salaketa bat euskaraz jartzeko gaitasun egokia duen agenterik, eta horrek Ertzaintzako irizpideen baliogarritasuna ezbaian jartzen du.

Dosierra: 409-2025

“Pasa den asteartean, hilaren 3an goizeko 10ak aldera, Barakaldoko Ertzaintzaren komisaldegira joan nintzen salaketa bat jartzera. Sartu eta egun onak eman ondoren, salaketa bat jarri nahi nuela adierazi nion euskaraz arreta egin zidanari. Honek, gaztelaniaz egiteko eskatu zidan euskaraz. Salaketa euskaraz jarri nahi baldin banuen Sestaoko komi-

saldegira joan beharko nuela adierazi zidan. Erreklamazio bat jarri nahi nuela adierazi nuen eta, azkenean, salaketa euskaraz egin nuen beste agente batekin. Tramitea bukatu ondoren erreklamazioa jartzeko beharrik ez zegoela adierazi zidan honek. Esan nion hasieratik euskaraz eta oztoporik gabe eta berdintasunez jarduteko eskubidea dudala”.

Tolosako ertzain-etxeko kexen kasuan, nabarmentzen dute herritarrari arreta emateko lanpostuak ez duela Ertzaintzaren barruan inolako espezialitaterik aitortuta, eta, beraz, edozein agentek eman diezaioke herritarrari arreta zuzena. Euskararen nahitaezko ezagutza lanpostu guztiei ezartzeak duen garrantzia azaleratzen du horrek.

Dosierra: 239-2025

“Tolosako ertzain-etxera joan naiz gaur, martxoak 28, 17:30ak aldera bigarren aldiz bi astetan. Bietan harrera egin didan ertzainak gazteleraz hitz egiteko eskatu dit ulertzen ez duelako”.

Erantzunak:

“Ekinbide Segurtasun publikoaren sistema hobetzeko herritar ekimenen bulegoko burua: Gertatutakoa argitzeko eta zuri erantzun bat eman ahal izateko, beharrezko eginbideak gauza zitzala eskatu genion Tolosako Ertzain-etxeko Buruzagitzari. Jarduketari dagokionez, aipatu behar da herritarrei arreta emateko lanpostuak ez duela inolako espezialitaterik aitortuta ertzaintzaren barruan. Hori dela eta, Ertzain-etxeko Herritarren Babeseko atalera atxikitako agente guztiek bete behar dituzte lanpostu horretako eginkizunak lanpostu horri esleitzen zaizkionean, eta horrek txandakatzea dakar, eta ezinezkoa da guztiek euskara-maila homogenea izatea”.

Dosierra: 218-2025

“Ertzaintzaren Tolosako bulegoan, euskaraz ez dakien pertsona bat dago. Elkarriketa elebiduna egiteko saiakera egin dut baina gazteleraz hitz egiteko esan dit, mesedez. Oso modu edukatuan baina Tolosa batean, harreraren dagoen ertzainak ez du euskaraz jarduteko maila minimoa”.

Dosierra: 748-2025

“Tolosako Ertzain etxean, harreran dagoen langileak erdera hutsez artatu nau gaur goizean. Bestelako aukerarik eman gabe”.

Dosierra: 948-2025

“Ertzaintzaren Zabalburuko komisaldegira joan naiz gestio bat egitera gaur 11:00ak aldera. Euskaraz zuzendu natzaio harrerakoari eta “en castellano” esan dit edukazio osoz, ez dit agente euskaldun batekin jarduteko aukerarik eman. Hainbatetan gertatu zait azken aldian”.

Ertzaintzaren zerbitzuetan botere harremanak ematen direlarik, askotan herritarrak isun edo bestelako ondorioen beldur ere izaten dira, eta, batzuetan, euskara erabiltzeak agenteengan jarrera makurrak eragin izana ere aipatzen dute herritarrek.

Dosierra: 245-2025

“Ertzainek alkoholemia kontrolean geratu naute Usurbil parean... ...Gaztelera zuzendu zaidan Ertzainari (H6P4 identifikazio zenbakia zuen) euskaraz hitz egin diodanean, gaztelera hitz egiteko gonbita egin nau. Nik euskaraz hitz egiteko asmoa azaldu diot. Nik ulertzen niola, baina euskaraz hitz egingo nuela adierazi diot beti ere modu egokiz. Une horretan, Ertzainaren jarrera bapatean berotu da eta orduan ohartarazi dit: “ y además no llevas ni timbre ni alumbrado”. Mehatxu tonoa zuten Ertzainaren hitzek. Gaurko bizikleta buelta garesti xamar irten zait. Guztira 600 euro. Eta okerre-na sentitzen dudana inpotentzia da”.

Behatokiak hainbatetan nabarmendu du hizkuntza eskubideek herritarren segurtasun eta ongizatearekin harreman zuzena dutela. Larrialdi egoeretan berebiziko garrantzia du herritarrek adierazitakoa ongi ulertzeak eta herritarrei mezuak gertutasunetik eta bertoko hizkuntzan zabaltzeak.

Dosierra: 653-2025

“Autoan Estavillotik (Araba) Gasteizera bidean gentozela arazo bat izan genuen N1 errepidean. Hiru erraila zeuzkan errepide batean, ibilgailu bat, modu oso arriskutsuan zebilen, errail guztiak inbaditzen kontrol gehiegirik gabe, mozkor edo auskalo zein arrazoiengatik. Beldurra ematen zigun aurreratzeak, beste kotxeren batek ikusitakoak ikusita ezkerreko errailan zegoela eskuinetik ere aurreratu zuen. Aurreratzea lortu genuenean (Los Llanos poligonoaren al-tueran) abisua ematea pentsatu genuen istripuren bat ekiditeko asmotan. 112 zenbakira deitu eta emakume ahots batek artatu ninduen (euskaraz lehen hitzetik), gertatutakoa kontatu nionean zuzenean Ertzaintzara bideratu zuen deia eta eskegi gabe, itxoiteko esan zidan. Ertzaintzakoak deia hartu zuenean, lehen hitzak gaztelera egin zituen, hala ere, euskaraz egin nion. Kontatzen hasi nintzaion eta moztu egin ninduen esaldi honekin “Si me lo dices en castellano igual te entiendo algo...”. Amorrarari ninduen baina lehentasuna kotxe hori errepidetik “kentzea” zela iruditu zitzaidan eta honakoa erantzun nion: “Mmm bueno, vale, no voy a entrar.” Eta segidan gaztelera azaldu nion dena, baita matrikula eman ere. Haien esku geratu zen, eskertu zidan deia (gaztelera) eta agurtu ninduen (gaztelera hutsean berriz ere). Nik euskaraz agurtu eta hori izan zen dena. Harrigarria egiten zait larrialdi deiak jasotzen dituen Ertzain batek euskarazko gaitasun eza edukitzea eta euskararekiko horrelako mespretxua. Besterik gabe, zerbaitetarako balio badu, hor doa nire kexa”.

Dosierra: 666-2025

“Orkatz batekin istripua izan eta gero Ertzaintzara deitu dut abisua emateko. Telefonoz bi ertzainekin hitz egin dut, lehenak bakarrik erantzun die euskaraz nik esandakoei. Par-truila bertaratu denean, eta euskaraz zuzendu natzaienean, “me puede hablar en castellano?” izan da erantzuna. Momentuan, tamalez, ez naiz gai izan nire hizkuntza eskubidea urratzen ari zela esateko”.

2025eko otsailean argitaratutako Ertzaintzaren esleipen honetan, webgunea euskaraz kontsultatu zitekeen arren, dokumentazioa eta informazio ezberdina gaztelaniaz baino ezin zitekeen kontsultatu. Gainera, Arabako Ertzaintzaren jantzietan gaztelaniazko “Miñones” hitza soilik erabili-ko zela adierazten zen.

Dosierra: 179-2025

“Eusko Jaurilaritzaren Segurtasun Sailak “Ikuspen handiko trafikoko jantziak hornitzea” helburu duen hornidura-kontrata lizitatu du. Lehenik eta behin, pleguak gaztelaniaz baino ez dituzte argitaratu. Horrez gain, lizitazioaren baitako baldintzetan, Miñoiei dagozkien jaka guztietan ez da “Miñoiak” izena idatziko, izan ere, batzuetan “Miñones” baino ez da idatziko. Lizitazioaren informazioa eta agiriak: https://www.contratacion.euskadi.eus/webkpe00-kpeperfi/eu/contenidos/anuncio_contratacion/expjaso595058/eu_doc/index.ht”

FORUZAINGOA

Nafarroako Foruzaingoak errepideetan jarritako mezuetan lege arauak eta irizpideak ere ez ditu behar bezala errespetatzen, izan ere, hainbat seinale eta ohar gaztelania hutsean zabaltzen ditu, baita legeak ezarritako eremu euskaldunean ere.

Dosierra: 77-2025

“A-1 bidean, Gasteizera norabidean, istripua egon zen urtarilaren 19an eta bertaratu ziren foruzainen ibilgailuetan honako mezua jarri zuten pantailetan: “Peligro accidente” (erdara hutsean)”.

Horren aurrean, Nafarroako Foruzaingotik mezuak “azkar ulertzeko eta atxikitze moduan” igorri behar direla erantzun zuten, eta, beraz, gaztelania hutsean ezartzea horrekin justifikatzen dute.

Dosierra: 532-2025

“Foruzainen auto batek auto lerroaren arriskuaren berri emateko, erdera hutsez idatzia zuen argi-panelean. Baztandarren Biltzarrerako sarreran, N121B errepidean”.

Erantzunak:

Nafarroako Foruzaingoa: “Paneletan ematen diren testuen edizioa programa informatiko baten bidez egiten da Iruñeko foruzain-etxean, eta agenteek in situ, intzidentziaren arabera hautatzen dute mezua. Panel horiek erabiltzen diren kasuetan, herritarrek testua azkar bistaratzen dute, askotan mugimenduan eta proiektatutako testua xehetasunez irakurtzeko denborarik gabe. Horregatik, mezua azkar ulertzeko eta atxikitze moduan igorri behar da. Horrez gain, panela editatzeko programak karaktere kopuru mugatua du. Hala ere, gaineratu nahi dugu Foruzaingoak indarrean dagoen araudiak aitortzen dituen hizkuntza-eskubideak errespetatu nahi dituela bere jardunean, eta ildo horretan ari da lanean. Horregatik, mezua ele bitan editatzeko dauden aukerak baloratuko dira”.

2025ean, aurreko urteetan bezala, Nafarroako Foruzaingoaren sare sozial eta komunikazio atalarekiko kexak bildu zituen Behatokiak. Izan ere, Foruzaingoaren sare sozialetako kontu ofizialetan gaztelania soilik erabiltzen zen, eta, ondorioz, Departamentu bakoitzak Hizkuntza Planetan adostutakoaren kontra jarduten zen.

Dosierra: 771-2025

“Foruzaingoaren sare sozialetako X kontuan noizean behin euskarazko mezu okerren bat zabaltzen hasi dira. Facebookeko kontuan aldiz den dena gaztelaniaz baino ez da argitaratzen. Nafarroako herritarrok informazioa euskaraz jaso nahi dugula zenbat aldiz eskatu behar dugu? Eremu euskalduneko herritarra naiz gainera”.

112 larrialdietako zerbitzuaren sare sozialetako mezuak ere salatu ziren:

Dosierra: 729-2025

“Nafarroako 112 zerbitzuaren X sare sozialetako kontutik, txio solteren bat izan ezik, gainerako mezu guzti guztiak gatzelaniaz baino ez dira zabaltzen”.

X sare sozialeko Foruzaingoaren kontuko euskarazko mezuen zuzentasun ezaz ere ohartarazi zuten herritarrek.

Dosierra: 719-2025

“Negargarria, negargarria Foruzainen “X” kontutik euskaraz zabaltzen duten mezua: “Lekunberri: kotxea maletategia irekitarekin; aparkatzean, paretarekin talka egiten; 90 urteko gidaria, 1993an iraungitako gidabaimenarekin, duela 32 urte...”. Euskaltegian izena emateko garaiz dabil Altsasuko patruila”.

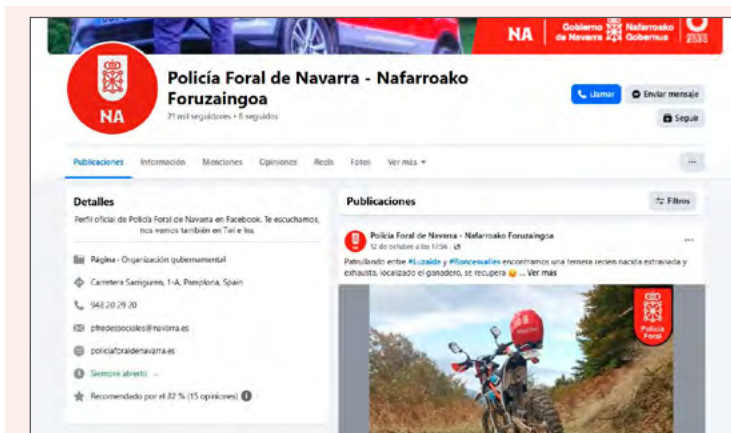
Kexa hauek Foruzaingoaren komunikazio atalera bideratzen, ondorengo erantzuna jaso zuten Behatokiak komunikazio talde horren email korporatibotik:

«Nos gustaría recibir esta comunicación también en castellano, con el fin de poder entenderla y contestarla. Es incomprensible cómo no se utilizan las dos lenguas oficiales de Navarra.»

Behatokiak euskara erabiltzeko eskubidean oinarrituz, Foruzaingoak dituen betebeharrak gogorarazteko mezua bidali zion, eta urriaren 3an Foruzaingoak “Manzanas traigo” erantzun zion mezuari, espediente artxibatuz.

«Expediente inicial solo en euskera, contestación a nuestro requerimiento solo en euskera... no entendemos. Manzanas traigo... Archivamos.»

Honen aurrean neurriak eskatu genizkion Nafarroako Gobernuari eta Nafarroako Parlamentuan ere gai honekiko hartu beharreko neurriez jardun ziren.

771 dosierra

Izan ere, aurrekoetan salatu bezala, Foruzaingoaren Komunikazioko atalean ez zegoen nahitaezko euskararen ezagutzarik zuen lanposturik, eta Gobernuak horietako lanpostu bati derrigortasuna ezartzea eta itzulpengintza zerbitzuak erabiltzea erabaki zuen arren, Behatokiarentzat ez da neurri nahikoa herritarrek euskaraz informatuak izateko duten eskubidea behar bezala bermatzeko.

Suhiltzaileen zerbitzuei dagokienean, euskara merezimendu ere ez zen izan 2025eko lan-deialdietako hainbat plazatan (batzuetan atzerriko hizkuntzak baloratu ziren bitartean). Herritarren segurtasunari lotutako zerbitzuak izanik, kezka sortzen du larrialdi baten erdian bertoko hizkuntza ulertu ere egiten ez duten langileak izateak.

Dosierra: 450-2025

“Gaur Nafarroako Foruzaingoko agente lehenen plaza batzuk lehiaketa edo berariazko lehiaketa sistemen bidez betetzeko deialdi publikoa argitaratu da. -Ikuskapen orokorren alorrean, 23 plaza, euskara ez da ezta merezimendu ezta baten, horietatik 8 gainera eremu euskalduneko plazak dira. -Barne segurtasunaren eta polizia administratiboaren alorrean (Iruñea), 6 plaza, euskara ez da merezimendu ezta.

729 dosierra

-Trafiko eta bide segurtasuneko arloa, 10 plaza (Iruñea), 6tan euskara ez da merezimendu. -Herritarren segurtasuneko arloa, 10 plaza (Iruñea), euskara ez da ezta merezimendu. -Ikerketa kriminaleko taldea, 8 plaza (Iruñea), horietatik 3tan euskara ez da ezta merezimendu. Mota honetako deialdietan euskara merezimendu bezala ezartzeak zerbitzuak euskaraz eskaintzea bermatzen ez duen arren, neurri garrantzitsua izan daiteke administrazioaren euskalduntzea bultzatzeko. Bestalde, herritarren segurtasunari lotuta euskaraz lan egiteko gaitasuna izateak zerbitzua eskaintzeko berebizikoa da baina ez da kontuan hartzen”.

Orokorrean Barne Departamentuan % 2-3 ingurukoa da euskararen nahitaezkotasuna ezarrita duten lanpostuen kopurua.

UDALTZAINAK

EAEko udaletako araudian lege ezarritako betebeharrak zorrotzagoak izan arren, eta udaltzainek zerbitzua eta arreta euskaraz eskaintzeko betebeharra duten arren, oraindik euskararen ezagutzaren nahitaezkotasunik ez duten plazak daude hainbat udaletan, eta horrek lanpostu finkoak zein lanpostetako kontratazioak euskararik ez dakiten pertsonekin betetzea eragiten du. Urtero herritarrek udaltzainekin dituzten harremanetan antzeko egoerak izaten dira.

Ertzaintzan bezala, Udaltzaingoetan ere euskaraz ez dakituen agenteek euskara dakien agentea bilatu beharko luke, baina, lanaren beraren ezaugarriek, bapatekotasunak, urgentziek, egoera koiunturalek zein bestelakoek zerbitzua bera eta herritarra baldintzatzen dute euskararen ezagutzarik ez duen agente batekin egokitzean.

Dosierra: 374-2025

“Gaur, Basauriko San Miguel - Abaroa auzoko Lapurdi kale-tik nindoala, 17:30 - 17:45 aldera, Basauriko municipal batek

txakurra lotzeko agindu dit bere kotxe barrutik; gazteleraz. Baietz esan diot eta barkamena eskatu, txakurra lotzen nengo bitartean. Berak gazteleraz jarraitu du eta euskaraz egiteko eskatu diot. Berak ez zuela zertan euskaraz egin behar erantzun dit. Eta erantzun diot bere betebeharra dela eta nire eskubidea. Momentu horretan, beti gazteleraz, bertan gertatzeko eskatu dit eta oinez bueltatu da niregana. Nigana zertorenean, beste kide bati hari zitzaion esaten irratitik “le voy a identificar por negarse a acatar una orden”. Esan diot hori gezurra zela. Agindua bete dudala eta identifikatzen ari zitzaidala agindu diodalako euskaraz egitea. Eta gazteleraz jarraitu du esaten ez zuela zertan euskaraz egin behar. NANA eskatu dit eta bere identifikazio zenbakia eskatu diot”.

Dosierra: 139-2025

“Irungo Larreaundi-Olaberria auzoko Eguzkitza etorbidean, gaur, otsailaren 17a, goizeko 8:15ean hasi eta 8:30a bitarteko ordu tartean, 247 udal agenteak isuna jarri dit autoa une horretan aparkatu ezin zitekeen gunean nuelako. Egia da araudiari erreparatuta arrazoa zuena, baina aski zorrotz jokatu du. Kargatzeko gunea zen eta goizeko 8:00ak arteko tartea nuen bertan egoteko. 8:15ean azaldu naiz. Isunak baino min handiagoa eragin dit, ordea, hizkuntzaren tratuak: euskaraz zuzendu natzaio eta hark gazteleraz ihardetsi dit. Isuna ere gazteleraz jarri dit”.

Dosierra: 766-2025

“Pasa den urriaren 7an, Bilboko Udaleko alderdi politiko baten bulegora joan behar nuen. Bulego horietarako sarrera Udaltzaingoak gestionatzen du. Agentearengana hurbildu nintzenean “ponga el carnet aquí” esan zidan. Nik zerbitzua euskaraz jaso nahi nuela adierazi nion eta berak beste hirutan errepikatu zuen “ponga el carnet aquí”. Azkenean sartzen utzi zidan. Irteeran berarengana hurbildu eta esan nion ez nuela ezer bere kontra, baina bidegabekeria iruditzen zitzaidala arreta euskaraz ezin jaso izana eta horrekin bukatu beharra zegoela. Haserretu egin zitzaidan eta “para hablar en euskera tiene los bedeles” esan zidan”.

Dosierra: 871-2025

“Azaroaren 15ean, Zumarragako Udaltzaingoa gerturatu zen, herri hortako baserri batera. Atea ireki eta nik “egun on” batekin agurtu nituen. Udaltzainek gazteleraz eman zidaten beraien bixitaren arrazoia. Sinistu ezinda, euskeraz ez al zekiten galdetu nien. Ta erantzuna baiezkoa izan zen. Bi udaltzainek etzeukaten elkarriketa euskaraz egiteko arazoik. Onartezina iruditzen zait euskal udal bateko langileek, lehen hitza gazteleraz egitea”.

Dosierra: 950-2025

“Abenduaren 5ean, ostiralez, arratsaldeko 7ak aldera, bi lagun Durangoko udaletxeko Udaltzaingora joan ginen eskaera bat egitera eta ez ziguten eskaera euskaraz egiten utzi. Eskaera espainolez egitera behartu gintuzten. Euskaraz berbetan hasi eta “no, en español” esan zigun harrerako udaltzainak. Guk euskaraz segitu genuen, eta berak “no, en español”; guk harrituta orduan: “Zuk ez badakizu egongo da euskaraz dakien norbait, ezta?”. Eta berak erantzun: “No, yo y en español”. Euskaraz ekin genion berriro ere: “Baina egongo da nor edo nor euskaraz...”. Eta udaltzainak berriro: “No, conmigo y en español”. Hau horrela, eta eskaera egin behar larria genuenez, gure borondatearen kontra, espainolez egin behar izan genuen. Hizkuntza-eskubide urraketa larria jasan genuen”.

Dosierra: 143-2025

“Berio pasealekuan, Santo Tomas Lizeoaren atzeko atearen parean, 16:25 inguruan agente batengana zuzendu naiz eta “no entiendo, hableme en castellano” esan dit. Euskaraz jarraitu dut baina ez du inolako esfortzurik egin ulertzeko. Epaitegietak oldarraldia izan arren, Udalak ez du ere bere langilegoak euskaraz artatzeko gai izateko inolako esfortzurik egiten”.

Dosierra: 752-2025

“Donostiako udaletxean bilera izan genuen irailaren 30ean. Harrerako udaltzainak ez zuen euskaraz ulertzen ez egiten”.

Dosierra: 934-2025

“Barakaldoko Udaltzaingoa Gabonak direla eta, segurtasunari buruz herriko kaleetan ipini dituen kartel guztiak erdera hutsean daude idatzita”.

Dosierra: 799-2025

“Urriaren 22an Erandioko Udaltzaingoko bulegoetan, garbiarekin izandako arazo baten ondorioz, hizkuntz eskubideen urraketa jaso nuen bai atean zegoen udaltzainaren partetik (denbora guztian erderaz egin baizidan, euskaraz berba egin nahi nuela adierazi nion eta) eta, bestetik, 104 agentearen partetik (badirudi ez dela lehen aldian euskararekiko horrelako jarrera duela). Honek “te estoy hablando en el idioma oficial del Pais Vasco” adierazi zidan, esan nionean niri euskaraz berba egiteko bere betebeharra zela”.

Bertoko hizkuntza “española” dela erantzuten dieten udaltzaingoen kasuak ere nabarmentzen dira, eta, noski, herritarrek errepresalia edo bestelako ondorioen beldur direla adierazten dute.

Dosierra: 219-2025

“Pasa den urteko urriaren 18an 14:35 aldera Bilboko Udaltzainekin izan nuen gorabehera bat kotxea kalean gaizki uzteagatik. Isuna onartu eta ordaindu nuen eta kitto. Horri lotuta, baina, kexa bat jarri nahi dut Bilboko Udala-ren udaltzainak euskara dela eta eman zidaten tratua eta euskararekiko jasan behar izan nuen mespretxu eta jarrera onartezinengatik. Zehazki agenteetako batek ondorengoak erantzun zizkidan “caballero” baino XXXXX jauna nintzela esan nionean: “El idioma oficial de Bilbao es el español, aquí se habla español, porque yo soy español y Vd hablará español”, “euskera no vale para nada ni para andar por España ni para ir por la Rioja” “Mira como serán que él escribe Ayerdi con Y y ella con | latina” (udaltzainen artean hizketan nire alaba eta nire dokumentazioa ikustean). Bilboko Udalarengandik jaso dudak erantzunean, ez dira inondik inora aipatzen nik salatutako egitate hauek, beraz Segurtasun

“Iruñeko Udaltzaingoaren twitterreko kontu ofizialetik (ez dakit bestelako sare sozialik duten) gaztelaniaz soilik jarraitzen da zabaltzen informazioa”.

761 dosierra

Horri lotuta, herritar batek zalantzan jartzen zuen ikaste-
txeetan udaltzaingoek eskaintzen dituzten formakuntzak
euskaraz eskaintzen direnik.

Dosierra: 847-2025

“Atzo Iruñeko Udaltzaingoak sare sozialetatik kartel hau eta mezua gaztelaniaz zabaltu zituen. X kontuan helbide hau ere jarri dute informazio gehiago emateko: <https://policia-municipal.pamplona.es/noticias/verNoticia.aspx?idNoticia=3077> Orrialde hori euskaraz hautatzen baduzu “gaurkotasuna” izeneko atala desagertzen da eta hor dago hitzaldi hauen informazioa. Den-dena gaztelaniaz eta ez dago euskaraz kontsultatzeko aukerarik. Zalantza sortu zait ea ikastetxeetan hitzaldi edo saio hauek euskaraz emateko aukera izango al duten dena gaztelaniaz dagoela ikusita”.

SEGURTASUN PRIBATUAREN ALORRA

Beste atal batzuetan administrazio publiko ezberdinek azpikontratatzeko dituzten harrera zein segurtasun lanak egiteko agente pribatuei euskararen ezagutzarik edo hizkuntza eskubideekiko jarraibiderik ez eskatzeak sortzen dituen egoerak ikusi izan ditugu. Zerbitzu hauetan herri-tarrek euskara erabiltzeak sortzen dituen zapalketa eta egoera bidegabeak azalekoak dira urtez urte.

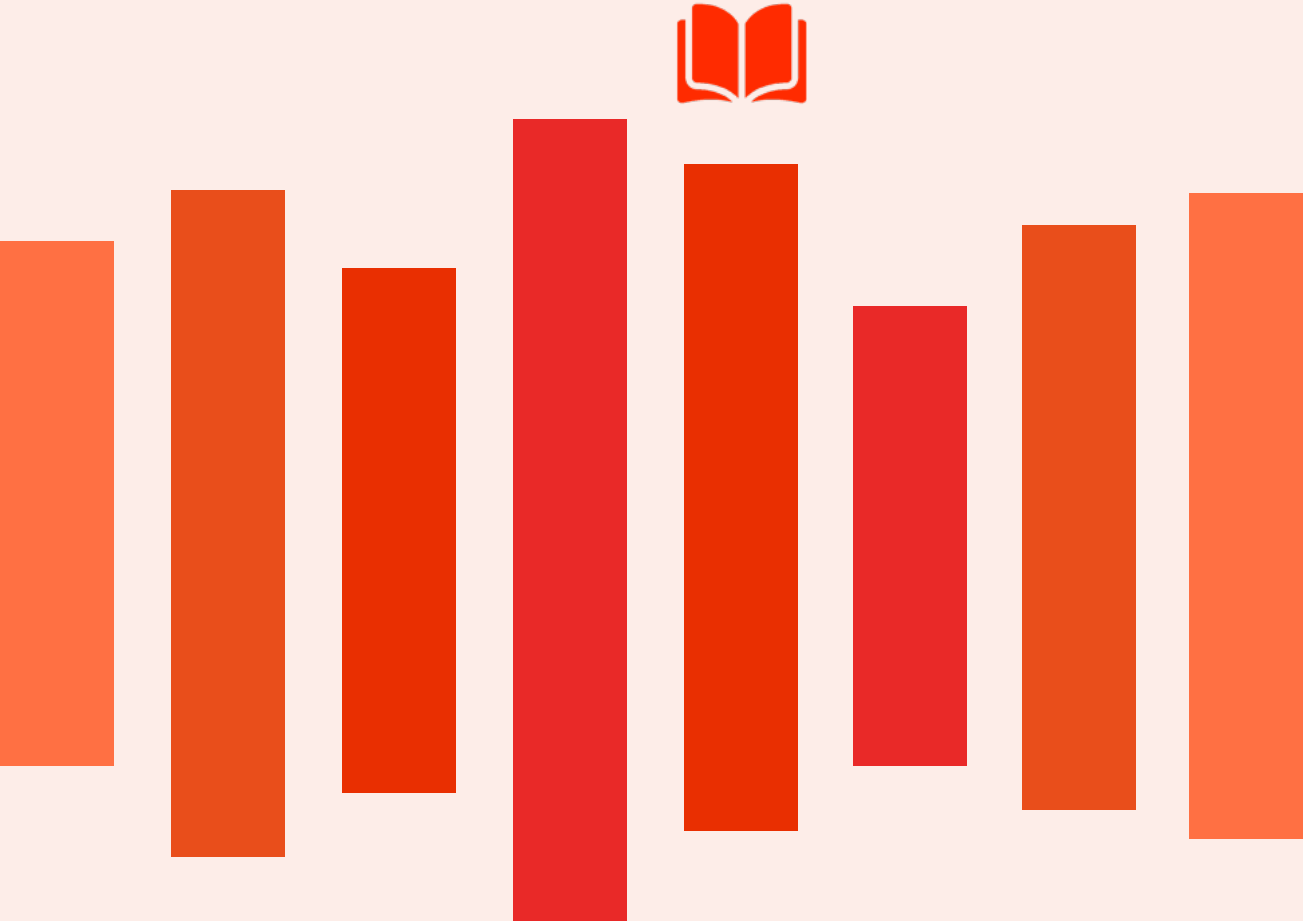
Honen adibide izan genuen 2025eko otsailean herritar bat-tek salatutako erasoak:

Dosierra: 184-2025

“Goizaldeko 1:20an Donostiarako trena hartzea pentsatu genuen eta 1etan gerturatu ginen Tolosako tren geltokira (estazio printzipala ferien aurrean dagoena). Han ginela segurtasuneko batek esan zigun trena beterik zegoela, ordu bat itxaron beharko genuela, baina hurbiltzeko trenaren aurreko aldera, ea ateak irekitzen ziren eta tokirik aurkitzen genuen probatze- ra. Estazioa ia hutsik zegoen nire laguna eta biok eta kuadrilla pare bat, denok atean botoia sakatzen genbiltzan sartzeko intentzioakin. Horretan ari ginela segurtasuneko pertsona azaldu zan, garraxika “que cojones estais haciendo que el tren está completo; ahora os jodeis haber venido antes!” oso modu txarrean. Nire eta nire lagunaren erreakzioa lasaitzeko

eta euskeraz hitz egiteko izan zen. Euskera hitza entzun bezain pronto berriz garraxika hasi zen “que euskera? Estas en España y te hablo en español y me respondes en español, si no te gusta te aguantas y te jodes!” Nik ez nuen sinisten horrelako erantzun bat entzun izana, esan nion ez zeukala hori esateko eskubiderik eta eztabaidatzen hasi ginen. Zaintzaileak, garrasika, errefuertzak eskatu zituen, beste agente bat lasai-lasai agertu zen ikusi zuelako ez zegoela tentsiorik eta ezer. Gogoratzen dut buelta hartu nuela nire lagunari lasai egoteko esateko eta segurtasunekoak lepotik, atzetik, eutsi eta lurrera bota ninduen inongo zentzu eta beharrik gabe. Nik ez nion kontra egin eta lurrean geratu nintzen lasai egoteko esanez, askatzeko eta zutik hitz egiteko eta ea erotuta zegoen galdetuz. Lurrean eta segurtasunekoak nire gainean segitzen zuen, altxatzeko ahalegina egiten nuen bakoitzean, agenteak bultza egiten zidan. Horrela, bere lankidea gerturatu zitzaion kristona montatzen ari zela eta lasaitzeko esanez. Ni agobiatzen hasi nintzen 3 minutu zaramatzalako nire bular gainean exeria eta, nahiz eta askotan eskatu altxatzen uzteko, ez zidan kasurik egin eta nire kabuz altxatu nintzen, haserre, indarkeria zentzu gabe erabiltzen ari zelako. Bere lankidearekin hitz egiten aritu ginen eta, agente honek gertatutakoa ikustean, bere lankidea hartu eta eraman egin zuten estazioaren beste aldera. Ondoan zeuden kuadrillak gerturatu ziren babesa ematera eta lasai egoteko dena ikusi zutela esanez. Minutu gutxiren buruan Ertzaintzaren kotxe bat iritxi zen estaziora, segurtasunekoekin hitz egin eta gero joan egin ziren guri ezer galdetu gabe. Hortik aurrera ordu bat itxoiten geratu ginen estazioan eta ezer gertatu ez balitz bezala jokatuz zuten segurtasunekoek. Istilua eduki genuen pertsona ez genuen berriro ikusi, desagertu egin zen. Ni eta nire lagunak ez genuen sinisten gertatutakoa”.

Renfek emandako erantzunaren arabera, etorkizunean horrelako egoerak errepikatu ez daitezen neurriak hartuko zituztela agindu arren, beraiek kontratatutako langileek euskara hitz egitearen inguruan ez zutela lege betebeharririk azpimarratu zuten.

05

HEZKUNTZA

IPAR EUSKAL HERRIA

2025eko ekainean, aurreko urtean bezala, Baxoa azterketa euskaraz egin ahal izateko aukera bideratu zien irakasle talde batek ikasleei. Izan ere, ahozko azterketa frantsesez egitera behartuta daude ikasleak. Hori horrela, “ahobizi” eta “belarriprest” txapak jantzita edo keinuen bidez ikasleei euskaraz egitea ahalbidetzeko ekimena martxan jarri zuten, baina, kontuan izan behar da debekatua dagoela, eta, beraz, desobedientzia ekintzat hartzen jarraitzen da.

Baxoa euskaraz egiten ez uztearen

aurkako protesta. Iturria: Kazeta.eus

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOA

Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza sisteman, haur eta gazteen irakaskuntzatik harago, informazio, baliabide zein barne-mailan hizkuntza eskubideak behar bezala ez bermatzearekiko kexak izan ziren.

Dosierra: 148-2025

“Txorierri BHIra jo nuen semearen izen-ematea gauzatze-ko eta horren harira gertatutako nire eskubideen urraketa bi salatu nahi ditut. Lehenbizikoa egun horretan bertan jazo zen, idazkaritza non dagoen galdezka atezaintzara hurbildu nintzenean. Bertan zegoen langileak, berrogei urtetik gorako gizonezkoak, gaztelania ederrean eman zizkidan argibideak, nahiz eta nik euskaraz galdetu eta ezelako aha-lerinik egin gabe. Argibideak ematea hizkuntzaren jabe-kuntza prozesuetako hasiera mailetan lantzeaz gain, atezain baten eguneroko zeregina da. Onartezina. Bigarrena atzo izan zen, hilak 18, 13:30etan deia jaso nuen semearen izen-emateko argibideren bati buruz galdezka. Nahiz eta galdetegian argi adierazi harremanetarako nik aukeratutako hizkuntza euskara dela, euskaraz erantzun telefonoari eta euskaraz jarraitu, langileak gaztelaniaz hasi eta amaitu zuen elkarrizketa hizkuntzari ezelako aipamenik egin gabe gainera. Guztiz onartezina izateaz gain, LEGEZ KONTRAKOA da eta ematen du Txorierri BHI ez dela ezohiko kontua. PREMIAZKOA da behar bezalako ohartarazpena jaso eta hizkuntza eskubideak errespetatu ditzen”.

Dosierra: 851-2025

“Bidasoa LHIIra deitu dugu, eta arreta eman digun pertsonak gaztelaniaz egiteko eskatu digu, euskaraz ez zekielako”.

Ikastetxe batzuetan zabaltzen diren informazioa, mezuak zein dokumentuak gaztelaniaz izaten dira.

Dosierra: 220-2025

“Mezu hau jaso dugu, gaztelania hutsean: “El próximo 31 de marzo, y hasta el 11 de abril, se abrirá el plazo de prematrícula para cursar Bachillerato en el centro el curso 2025-26. Este proceso afecta sólo a los nuevos alumnos. Os agradeceríamos que informarais a todos aquellos que conozcáis y puedan estar interesados en ser admitidos en este centro. Muchas gracias por vuestra colaboración. IES JULIO CARO BAROJA BHI””

Dosierra: 233-2025

“Murgiako LHko ikastetxe integratuko zentruan, gurasoek bete beharreko dokumentua gazteleraz bakarrik ematen dute. Bestalde, oinarrizko, erdi eta goi mailako LHko zikloak etxera hutsean dira”.

Beheko kasu honetan, adibidez, Lanbide Heziketako irakasle batek euskaraz jarritako ebazpen baten errekur-tsoari ere gaztelaniaz erantzun zitzaion.

Dosierra: 867-2025

“Jaso berri dut Hezkuntzako eta Ekonomia, Lana eta Enplegu sailetakoko Plangintza eta Antolakuntza zuzendariak eta Lanbideko Enplegu eta Formazioko zuzendariak sinatu-tako ebazpen bat, Eskuratutako Konpetentzia Profesiona-lak Ebaluatze eta Egiatzatzeko Ebaluazio Batzordearen behin betiko aktari neronek jarritako Gorako Errekurtsoa dela eta. Gorako Errekurtsoa euskaraz izapidetu nuen, bai-na ebazpena gaztelania hutsez jaso dut”.

Bestalde, hainbat izan ziren formakuntza gaztelaniaz jaso behar izaten dutela salatu zuten irakasleak, eta kexa hauei emandako erantzunetan neurriak hartuko zirela aipatzen zen arren, irakasleek ponentea elebakarra den aldiro gaz-telaniazko formakuntza ezartzen zitzailea salatu izan dute.

Dosierra: 463-2025

“Hezkuntza publikoko langilea naiz (hezitzailea). Berririo ere, gaur, ekainak 23, online formakuntza gaztelera hutsean jaso dugu (25ean izango da 9:30etatik 12:30etara). Komunikazio handigarrien ingurukoa zen, eta seguruenik egongo da Eus-kal Herrian formakuntza hori euskara eskaintzen duenik. Ez da lehenengo aldia formakuntza gazteleraz jasotzen dugula, sarritan izaten da”.

Dosierra: 473-2025

“Ikastaro bat izan dugu Berritzegune Nagusiak antolatuta eta erdaraz izan da”.

Dosierra: 749-2025

“Gaur irakasle-aholkulari berrien formazioa izan dugu Bil-boko Berritzeguneren egoitzan. Carmen Couto andereak gaztelaniaz egin du bere ia bere esku-hartze guztia eta, par-taideetako batek ikastaroa euskaraz zen galdetu dionean, erantzun desegokia eman eta handi aurrera gaztelaniaz ja-rraitu du. Ikastaroa ematera etorri dena ere, hasi bai, euska-raz hasi da, baina, zailtasunak zituela eta gaztelaniaz jarraitu du”.

Dosierra: 781-2025

“Haurreskolak Partzuergoko langilea naiz, haur hezitzailea. Partzuergoak urtero formakuntza eskaintzen digu, nahi eta nahi ez egin beharrekoa. Ikastaro desberdinak egiten di-tugu. Iaz formazio saio bat gaztelaniaz eman ziguten, eta kexa ugari izan ziren. Baina, aurten ere berriz eskaini digute formazio saio bat gaztelaniaz. Hizlariak euskaraz ez omen daki. Hori da arrazoia. Baina, gure hizkuntza politikan argi azaltzen da langileentzat formazio saioak euskaraz izango direla, ahozkoak behintzat. Kasu honetan, bi ordu eta erdiko hitzaldia izango da”.

Azpikotratako zerbitzu eta enpresa esleipendunen hi-zkuntza erabilerarekiko kexak ere izan ziren:

Dosierra: 362-2025

““Hizkuntza ikastaroak atzerrian” programaren barruan, gure alabari Eusko Jaurlaritzako beka bat egokitu zaio. Ho-rrren barruan, maiatzaren 12an informazioa jasotzeko bile-ra bat izan genuen Donostian Magistaritzako fakultatean. Bertan Jaurlaritzako teknikari bat egon zen eta programa aurrera eramateaz arduratuko den enpresako bi ordezkari. Teknikariak aurkezpena egin zuen bi hizkuntza ofizialetan. Enpresako bi pertsonak ordea ordu bete luzez aritu ziren gaztelania hutsean. Barkamena eskatu zuten alde aurretik eta galderak euskaraz egin genitzakela aipatu, teknikariak egingo zituela itzultzaile lanak. Non geratzen da informa-zioa gure hizkuntzan jasotzeko aukera? Gure herrian, gure

hizkuntzak atzeritartzat tratatuak izatea onartu behar dugu itzultzaile batekin? Enpresak aukeratzeko garaian ez daude hizkuntza irizpideak? Horretaz gain, gaur, maiatzaren 16an, enpresaren mezu elektroniko bat jaso dugu informazio zehatzagoa jasotzeko on-line bilera baterako deialdi batekin. Informazio guztia gaztelera hutsez dago. Lotsagarria iruditzen zaigu guztia!”

Dosierra: 437-2025

“Semea Algortako Caro Baroja institutu publikoan ikasten ari da, D ereduari. Esan digunez, jantokiko langile guztiek ikasleei gaztelaniaz hitz egiten diete. Ez dakit langile horiek elebidunak ote diren, baina egoera oso larria iruditzen zait”.

Hainbat irakaslek hurrengo ikasturte hasierako esleipen-erako programan guztia gaztelaniaz izatea ere salatu zuten.

Dosierra: 510-2025

“Hezkuntzako esleipenak egitean webgunea gaztelera hutsean agertu zait. Prozesu osoa gaztelaraz betearazi didate, hizkuntza euskara hautatzean errorea ematen zidalako. Hezkuntzan, sistema publiko batean, nola da posible gaztelaraz egotea?”

Dosierra: 521-2025

“Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailaren ikasturte hasierako irakasleen lanpostuen esleipenean lanpostuen taula gaztelania hutsean egon da. Euskaraz egon den gauza bakarra ikastetxeen esku egon da; hau da, ikastetxeek beraiek idatzitako oharra. Gainerako guzti-guztia gaztelania hutsean. Erantsitako dokumentuan duzue taula”.

2025eko ekainean, Gasteizko Lanbide Eskolan euskarazko eskaintza eza eta eskolaren funtzionamendua gaztelaniaz egiten zela aipatzen zuen salaketaren aurrean, Arartekoak Behatokiarekin duen kolaborazioaren bidez, eskola horretako kudeaketa-eremuetan euskararen trata-

menduari buruzko berariazko plana prestatu eta onartzea gomendatu zuen.

Dosierra: 307-2025

“Ikasturte honetan Gasteizko Lanbide Eskolaren urteurrena izan da, ikasturte berezi honetan ez da euskarazko jarduerarik prestatu. Euskaraldia ere laster dugu ate joka, beraz, ikastetxeko arduradunei hurrengo ikasturteari begira neurriak hartzea eskatzen diot. 2025-26 ikasturteko eskaintza ere argitaratu berri da eta hizkuntzari dagokionez, itxuraz, ez da aldaketarik somatzen”.

Euskal Herriko Unibertsitateari dagokionean, uztailean hurrengo ikasturtean Medikuntza eta Erizaintza Fakultatean euskarazko 32 ikaspostu gehiago eskainiko zituztela iragarri zuen Euskal Herriko Unibertsitateak berak. Guztira 200 plaza eskainiko dira euskaraz eta beste 200 gaztelaniaz. EHUtik adierazi zen bezala, Donostian, gradu ia osoa euskaraz ikasteko aukera gehiago daude. Bizkaian, ospitaleren batean, errazagoa izan daiteke, baina ez da % 100ekoa. Eta Txagorritxun ez dago aukera hori. Beraz, aurrerapausoak eman diren arren, oraindik fakultate hauetan euskarazko irakaskuntza zabaltzeko neurriak falta dira. Errektoretza taldeak nabarmendu zuen giza baliabideak eta lekua falta direla bi graduatan euskarazko eskaintza areagotzeko.

Bestalde 2025eko azaroan, “EHUko euskarazko graduen diagnostikoa eta hizkuntza eskubideen zapalkuntza” izeneko txostena aurkeztu zuen “Ireki Lei(h)oa Euskarari” Leioako kanpuseko euskara taldeak. Lehentasun bezala, hautazko ikasgaiak euskaraz bermatzea nabarmendu zuten, eta Leioako euskarazko graduak izendatutakoetan ez zela euskarazko irakaskuntza osoa bermatzen adierazi zuten. Euskara hutsean eskaintzen diren graduak gutxiengo direla azpimarratu zuten.

**Taldea honen baimenarekin, eskuragarri jartzen dugu beraien ondorioen txostena (www.behatokia.eus).*

Deustuko Unibertsitateari dagokionean, aurreko urtean bezala, hainbat mezu gaztelaniaz eta ingelesez bidaltzen jarraitu da.

Dosierra: 175-2025

“Jadanik 2 kexa jarri ditut gai honen inguruan: 1043-2024 eta 962-2024. Deustuko Unibertsitateko doktoradutza eskolatik (DIRS) mezu elektronikoak gazteleraz eta ingelesez besterik ez dituzte bidaltzen. Martxoak 3an mezu berri bat jaso nuen eta bertan 1. gaztelera erabili dute eta ondoren ingelesa”.

NAFARROAKO FORU ERKIDEGOA

Hezkuntza Departamentuak ere hizkuntza plana martxan jarri duela suposatzen den arren, ohiko gaiek konpondu gabe jarraitzen dute.

Hezkuntza Departamentuko egoitza nagusiko erregistro eta arreta gunean, unitateko pertsona guztiek ez dute euskararen ezagutzarik (normalean pertsona bakarra izaten da arreta euskaraz emateko). Hala ere, pertsona hori ez dagoenean (kafe ordua, bajak, oporraldiak...), euskaraz ez dakienak arreta emateak euskarazko dokumentuak erregistratzeko arazoak sortzen ditu, eta, nola ez, zerbitzua jasotzen duenak gaztelania erabili behar izaten du eta itzulpen lanak ere egin behar izaten dizkio erregistroko langileari euskaraz idatzitakoa erregistratu dezan.

Dosierra: 61-2025

“Hezkuntza Departamenduan egon naiz eta erregistroan erdaraz artatu naute (une horretan pertsona bakarra zegoen jendea artatzeko)”.

Departamentuko erantzuna:

Kudeaketa Juridiko Administratiboko Ataleko burua: “Kexari dagokionez, honako hau adierazi behar dut: - Lehenik eta behin, ez da argitzen herritar horrek berariaz eskatu zuen arreta euskaraz ematea edo ez zuen horri buruz ezer esan. - Bigarrenik, ordua zein den ez dakigunez, ezin dugu jakin

zergatik zegoen pertsona bakarra zerbitzua ematen; litekeena da herritarra bertaratu zen orduan lanaldi erdian dagoen pertsona jada ez egotea, eta unitateko beste bi pertsonetako baten bazkaritarako ordutegia izatea. - Hirugarrenik, erregistro-unitatea denez, herritarrak euskaraz aurkezakeen bere eskabidea, eta aurkeztu zen hizkuntza berean izapidetu, kudeatu, ebatzi eta jakinaraziko zen”.

Herritarraren erantzuna: “Urtarrilaren 24an, 10:42ean, euskaraz zuzendu nintzaion Erregistroan zegoen pertsona bakarrari (ondoko ordenagailu parean bazegoen “euskaraz” moduko kartela, baina aulkia hutsik). Erran zidan ez zekiela euskaraz. Erdaraz egin behar izan nion. Nik aurkeztutako idazkia euskara hutsez izan zen. Hala ere galdegin zidan nora zuzendua zen. Ikuskaritza (Inspección) eta Antolaketara. Antolaketara ez zitzaidan erdaraz ateratzen eta berak erran zidan: pues yo no sé euskera.... Erran nion Hezkuntza barruan ziren sailak aipatzea, eta errango niola zein zen (laguntza 0) Erdaraz minutu bat pentsatzen eman nuen itzulpen egokia egin nuen arte. Halaxe.”

Ikuskaritzako ataletik ere ikastetxe zein irakasleek mezuak gaztelania hutsean jasotzen dituzte hainbatetan.

Dosierra: 132-2025

“Hezkuntza Ikuskapen Zerbitzutik mezu bat jaso dut. Ez dago euskaraz”.

Dosierra: 678-2025

“Pasa den irailaren 8an eskaera gutun bat bidali nuen Nafarroako Hezkuntza Departamentuko ikuskaritzara euskaraz, erantzuna gaztelania hutsean bidali didate. Larritasun berezia du Hezkuntza Departamentutik Nafarroako araudia eta herritarren eskubideak urratzeak”.

Hezkuntza Departamentuaren menpeko webguneetan ere, hizkuntza planak eta araudiak euskaraz eskuragarri izatea aurreikusten duten arren, horietako informazioa eguneratzen duten pertsonak euskararen ezagutzarik ez

Buenos días

La inspectora de referencia de su centro nos transmite que desde Educación se va a responder a la cuestión que planteó anteriormente.

La citada inspectora, en los próximos días, no va a poder atenderle telefónicamente.

Si desea plantear nuevas cuestiones al respecto o añadir nueva información, le rogamos que utilice por favor la vía ordinaria, es decir, el Registro General Electrónico, bien presencial en el propio Departamento, en otros Registros habilitados, o por Internet.

Un saludo,

PD: Por favor, le pedimos que confirme la recepción de este mensaje. Muchas gracias

Servicio de Inspección Educativa
Hezkuntzako Ikuskapen Zerbitzua
Dpto. de Educación
Hezkuntza Departamentua

132 dosierra

izateak, informazio guztia eguneratuta euskaraz ere kontsultatu ezina eragiten du.

Dosierra: 816-2025

“Ikasleek Nafarroako Hizkuntza Eskolan B2a eta C1 lortzeko, webgunean egin behar dute matrikula. Webgunearen lehenbiziko orria euskaraz hautatzeko aukera baldin bada go ere, bigarren orrialdetik goiti, matrikula espainol hutsean egin behar dute. Lotsaemangarria, euskarazko titulua lortzeko, non eta Hizkuntza eskolan guztia espainol hutsean egin behar izatea”.

Erantzuna:

“... azaldu nahi nuke IHEOren web-gunean bi atal daudela. Batetik, guk zuzenean kudeatzen duguna: hori ele bitan dago; eta, bertetik, matrikula eta bertzelako izapideak egiteko atala, Dial izeneko enpresa batek kudeatzen duena: hori da gaztelania hutsean dagoena. Diali helarazi diogu kexa”.

Dosierra: 428-2025

“Nafarroako Lanbide Heziketako eskaintza kontsultatzeko webgunean, ziklo bakoitzeko informazioa gaztelaniaz baino ezin daiteke kontsultatu nahiz eta euskarazko bertsioan egon. Bide batez, ziklo ia denak gaztelaniaz baino ez ditugula eskuragarri salatu nahi dut”.

Erantzuna:

“Aipatzekoa da gure web orrian pertsona bakarra dagoela Lanbide Heziketaren atala eguneratzeko. Lanbide Heziketako atal guztiak ere euskaraz daude, Euskarabideari itzulpenarako bidali behar zaizkion liburuxkak izan ezik”.

Dosierra: 735-2025

“Nafarroako Hezkuntza Departamentuaren menpekora den Pablo Sarasate musika kontserbatorio profesionalaren webgunea ezin dugu euskaraz erabili”.

Nola ez, webgune horien erabiltzaileak euskaraz eskatzen ibili behar izateak eta itzulpengintza zerbitzuak erabili behar izateak, euskarazko informazioa askoz beranduago

lortzea ere eragiten du; baldintza berberetan ezin da kontsultarik egin, eta, beraz, erabiltzaileak gaztelania erabiltzera bideratzen dira.

Dosierra: 833-2025

Iruñeko Hizkuntza Eskola Ofizialak azterketa-gidak eskaintzen ditu webgunean: <https://eoip.educacion.navarra.es/eu/azterketa-gidak-euskara> Bertatik orrialde honetara bideratzen zaitu: <https://www.educacion.navarra.es/eu/web/dpto/idiomas-plurilinguismo/escuelas-oficiales> Euskarazko webgunean sartu arren azterketa-gidak gaztelaniaz baino ez daude. Adibide bat bidaltzen dizuet.

Erantzuna:

Zuzendariordea: “Hezkuntza Departamentuko arduradun batekin mintzatu nintzen atzo, eta erran zidan azterketa-gidak fite argitaratuko dituztela. Dokumentua ia prest omen dute, eta, hortaz, ez litzateke luze joan behar publikatzen duten artio”.

2025ean ere Nafarroako euskarazko Lanbide Heziketako eskaintza urriarekiko kexa bat izan zen.

2025-2026 ikasturterako ondorengo da egiten den eskaintza:

- Oinarrizko Lanbide heziketan, 2 titulazio soilik euskaraz, 48 gaztelaniaz.
- Erdi-mailako Lanbide Heziketan, 9 titulazio euskaraz, 42 gaztelaniaz.
- Goi-mailako Lanbide Heziketan, 10 titulazio euskaraz, 67 gaztelaniaz.

Kontuan izan behar da, gainera, euskarazko titulazioek gehienetan zentro eta ordutegi aukera bakarra izaten dutela, gaztelaniazko titulazio bakoitzean ikasteko hainbat ikastetxe aukeran dauden bitartean. Horrez gain, euskarazko ereduetan jasotzen dituzten zerbitzuekiko ere kexu dira ikasle zein irakasleak:

Dosierra: 408-2025

“CIP DONAPEA IIPko ikaslea naiz eta D eredutik gatozen ia 300 ikasleen izenean ari naiz. CIP DONAPEA IIPn 17 ziklo eskaintzen dira, horietatik 4 soilik dira euskaraz. Donapean dagoen euskarazko eskaintza urriak behartzen gaitu eredu aldatzera eta Lanbide Heziketa nahi ez dugun hizkuntza batean ikastera. CIP DONAPEA IIPn, bildu ditugun datuen arabera, 1032 ikasle gara; horietatik 133k D ereduan jarraitu ahal izan dugu ikasten eta D eredutik datozen 165 ikaslek gutxienez ezin izan dute. Hau da, CIP DONAPEA IIPko ikasleen % 30 D eredutik iritsi gara ikastetxe honetara, baina ez dugu baztertzen gehiago izatea. CIP DONAPEA IIPn bi orientatzaile daude, bata lanaldi osoan eta bestea ikastetxera bi egunetan etortzen dena, azken hau da euskara orientatzailea. Lanbide Heziketako orientatzaileek ikasleak gidatzen dituzte heziketa-zikloak aukeratzen, praktika profesionalak bilatzen eta lan-merkatura trantsizioa egiten. Badiara aholkularitza ematen dutenak, gatazken prebentzioan eta konponbidean laguntzen dutenak, baita inklusioan ere. Horrela, euskara orientatzaileak astean bi egunetan bakarrik eman diezaguke arreta D ereduan ikasten jarraitzen dugun ikasleoi, gainontzeko hiru egunetan orientatzeilerik gabe gaude, horrek ekar ditzakeen oztopo eta arazo guztiekin. Aipatu dudan bezala, gaztelaniazko zikloetan matrikulatu diren D ereduko ikasleak daude, aukeratutako ziklo horiek euskaraz eskaintzen ez dituztelako. Baina orientatzaileen arreta ikasle horientzat ere euskaraz izatea nahi dugu, ikastetxeko komunikazio-hizkuntza euskara izatea nahi baitugu. Horregatik guztiagatik, eskatzen dugu: D eredutik datozen ikasleei, hala nahi badute, CIP DONAPEA IIPn orientazioa euskaraz jasotzeko aukera eskaintzea eta ahalik eta azkarren hori gauzatzea”.

06

**HERRIKO
ETXEAK
ETA
UDALAK**

HERRIKO ETXEAK ETA HERRI ELKARGOAK

Herriko etxe askotan herritarrekin harremana frantses hutsean egiten jarraitzen da.

Adibidez, 2025ean ere Baionako Herriko Etxeko auzapezak izenpetutako gutunak frantses hutsean heldu izan zaizkie herritarrei.

Dosierra: 138-2025

“Jean-René Etchegaray auzapez jaunak izenpeturiko eta Herriko Etxeak igorriko informazio gutuna frantses hutsean da. Horrek Baionako jatorrizko hizkuntzak diren euskara eta gaskoina baztertzen ditu eta euskaldunon eta gaskoinen hizkuntza eskubideak urratzen ditu. Bereziki mingarria da, gainera, ikustea nahiago izan dela gibleko aldea xuriz utzi euskarazko eta gaskoinezko itzulpen edo laburpen bat ematea baino. Jarrera hau ez dator bat Euskal Elkargoak bultzatu hizkuntza politikekin”.

Aurreko urtean kexa bideratzearen ondorioz festetako webguneak euskaraz ahalbidetzeko neurriak hartu ziren arren, etxez etxeko egitaraua frantses hutsean banatu zen 2025ean ere.

Dosierra: 508-2025

“Baionako festen kari Herriko Etxeak euskaldunei eskaintzen dien informazioa ez da euskaraz. Batetik, etxez etxe banatutako egitaraua frantsesetik da osoki. Bestetik, festei loturiko hainbat informazio (hetsiak izanen diren karrikak, autobus zerbitzuen aldaketak...) frantsesetik soilik helarazi dituzte”.

Kartelak, iragarkiak, seinaleak... Herriko etxe batzuetan euskararen presentzia sistematikoki baztertzen da, eta, beste hainbatetan, euskarri finkoetan edo sinbolikoetan soilik txertatzen da. Herriko etxe batzuek neurriak hartu dituzten arren, oraindik eguneroko ohar, kartel eta mezuetan euskararen presentzia eza nabarmena izaten da.

589 dosierra

Dosierra: 657-2025

“Abuztuaren 8an izan ginen Ainhoan eta herri guneko komun publikoetan, turismo bulegotik gertu, udalaren kartela zegoen, frantsesetik bakarrik. Gure ustez, Ainhoan euskaraz ere egon beharko luke ta hori eskatzen dugu. Joaten garen euskaldunok ez dugu zertan frantsesa jakin behar baina euskararen lurraldean izanda, euskaraz jarrita, guk ere ulertuko genuke”.

Dosierra: 589-2025

“Argazkia ikusten bezalaxe, TxikTxak autobusak beraie afixak frantses hutsez plazaratzen dituzte. Aski da!! euskara ofiziala!! Bidasoaldea Euskalduna eraiki!!”

Herriko etxeetako turismo bulegoetan ere euskarazko arreta eta informazioa eskaintzeari begirako neurriak falta dira: aurreko urteetan gertatu bezala, askotan atzerriko hizkuntzetan informazioa zabaltzeko baliabideak eskaintzen dira, baina, ez euskaraz.

Dosierra: 672-2025

“Mauleko Turismo Bulegora joan gara informazio eske. Bertako langileak ez zekien euskaraz, eta dena gaztelaniaz egin behar izan dugu. Deigarria da Zuberoan bertan gaztelaniaz egitea arreta euskaraz barik”.

NAFARROAKO UDAL ETALAK MANKOMUNITATEAK

Nafarroako udalek legez dauden eremuaren arabera jarduten dute (eremu euskalduna, mistoa eta ez-euskalduna). Hala ere, askotan hizkuntza eskubideekiko duten aitortza eta kontzientziazioaren arabera ere izaten da jarrera. Izan ere, eremu batzuetan euskaraz jarduteko betebeharrak ez dagoen arren, lege debekurik ere ez dago, eta, ondorioz, hizkuntza politikan udal bakoitzak duen jarrerak baldintzatzen ditu herritarren eskubideen bermea eta euskararen presentzia.

Seinale eta karteldegirako irizpideak izan arren, hainbatean euskararen presentzia alboratzen jarraitzen da.

Dosierra: 1-2025

“Lizarrako Udalean gaztelania hutsean idatzitako kartel hau jarri dute beste behin”.

Dosierra: 747-2025

“Kirolaldea Pasealekuko bide-seinale bat gaztelara hutsean dago, euskararen ordenantza urratuz”.

Udalek zabaltzen dituzten edo herritarrei bidaltzen dizkieten mezu, jakinarazpen zein informazio euskarri ezberdinetan euskararen presentzia eza ere salatu da.

Dosierra: 81-2025

“Urtarrilaren 23an, Lizarrako Udalak, festak promozionatzeko “Estella-Lizarrak, capital de la fiesta” bideoa zabaltu zuen Youtubeko udalaren kanaletik. Bideoa gaztelania hutsean zabaltu da eta ez dago ezta azpititulatuta ere”.

Dosierra: 165-2025

“Esteribarko Udalaren Euskararen erabilera eta sustapena arautzen dituen ordenantzak udalak euskara eta gaztelania erabiliko dituela dioen arren, InfoEsteribar WhatsApp difusio taldeak gaztelania hutsean dagoen kartela zabaltu du berriz ere, udala laguntzaile den afari baten berri emateko”.

Dosierra: 878-2025

“Orkoiengo Udalak udal aldizkaria gaztelara hutsean buzoineatu du (orain arte ele bitan egiten zuen), Udalaren euskararen ordenantza berri murriztaile bera urratuz”.

Dosierra: 609-2025

“Salatzen dut Iruñeko Udaleko Herritarren Segurtasuneko eta Bizikidetzako atalak euskaldunon hizkuntza eskubideak urratzen jarraitzen duela, zirkulazio isunekin loturiko alegazio bati behin eta berriz -momentuz 2 aldiz- euskaraz erantzuteko eskatzen ari natzaialako eta gaztelania hutsean erantzuten jarraitzen duelako. Gainera, ez nago batere ados isunarekin eta hortaz aurkeztu dut alegazioa (dagoeneko 2 aldiz), baina zirkulazio-isunaren bidegabekeria salatzea bezain garrantzitsua iruditzen zait euskaldunon hizkuntza eskubideak ez urratzeko aldarriari tinko eustea”.

Dosierra: 481-2025

“Lizarrako kolektiboek mezu elektronikoa Jaso dugu ekainaren 30ean egingo den aurtengo Festen Batzordera deituz. Mezua Udaleko Kultura zerbitzuko helbide elektronikorik Jaso dugu. Era askotako kolektiboak gaude: musika, dantza, peñak, euskaldunen elkarteak. Guztiak herritarrek, batzuk (asko) euskaldunak. Eskubidea dugu euskaraz ere jasotzeko”.

Batik bat legeak ezarritako eremu mistoan “Euskararen Dekretua” izendatutakoa baliogabetu zuen epaia argitaratu zenetik (2019), udal batzuk euskara erabiltzeko betebeharrak ezan oinarritu dira komunikazioak gaztelaniaz egiteko. Beheko kasuan Jurramendiko Mankomunitatearen

1 dosierra

747 dosierra

jardunean euskara ez erabiltzearen inguruan Arartekoari gomendioa eman dezan eskatu genion. Izan ere, komunikazio orokorretan lege betebeherrak baliogabetu ziren arren, ez dago euskara erabiltzeko debekurik, eta, gainera, izapideak euskaraz abiatzen dituzten herritarrei gutxienez ele bitan erantzuteko lege betebeharra mantentzen da.

Dosierra: 607-2025

“Jurramendi Mankomunitateak ura moztuko duela jakinarazteko paperezko oharra jarri ditu Lizarrako Deierri etorbidean eta Dr. Uharte San Juan kaleetako etxebizitzetako atarrietan. Oharraren argazkia erantsita. Testuaren antolaketa, gaia eta estetikarengatik, sistematikoki erabiltzen den oharra dirudi. Gaztelania hutsez dago”.

Erantzunak:

Mankomunitateko legegaria: “103/2017 Foru Dekretuaren 20. artikuluko lehen (eta bigarren) tartekiaren deuseztasuna deklaratu zen. Bertan, inprimakiak, idazki ofizialak eta administrazio-espeditenteak bi hizkuntzetan jakinarazteko betebeharra ezartzen zen. Dagokigun kasuan, eta eremu mistoa izanik, erakunde honek ez du komunikazio elebidunak egiteko betebeharririk”.

Nafarroako Arartekoa: “Erabilitako ur-mozketaren abisuak gaztelaniaz bakarrik egoteari buruz, nahiz eta erakunde honek ulertzen duen komenigarria dela eztabaidagai diren abisuak formatu elebidunean egotea, uste du hori ezin dela legez eskatu. Izan ere, eman nahi zaien kalifikazioa gorabehera, azaroaren 15eko 103/2017 Foru Dekretuak, Nafarroako administrazio publikoetan, haien mendeko organismo publikoetan eta zuzenbide publikoko entitateetan euskararen erabilera arautzen duenak, ezartzen du eremu mistoko administrazioek formatu elebiduna erabiltzea ahalmen gisa, eta ez betebeharrak gisa (13. eta 14. artikulua). Jurramendiko Mankomunitateak kexagileak arestiko gaia salatzeko euskaraz aurkeztu zuen idazkiari gaztelaniaz bakarrik erantzun izanari buruz aipatu behar da, 103/2017 Foru Dekretuaren 13.1. artikulua bigarren paragrafoaren

arabera, ahalmen hori nahitaez bete behar dela espeditentea alderdi batek euskarazko idazki baten bidez eskatuta hasi denean. Beraz, hau jo du beharrezkotzat: Jurramendiko Mankomunitateari gogoraraztea legeko betebeharra duela herritarrek euskaraz aurkeztu dituzten idazkiei formatu elebidunean erantzuteko”.

Udal askok beraien sistemak euskaraz ezarri gabe dituzte, eta, kasu batzuetan, herritarrek berariaz udalarekin harremana euskaraz nahi duela adierazi arren, gaztelaniaz heltzen zaizkie udalaren jakinarazpenak.

Iruñeko Udalaren adibide dugu. Beheko kasu honetan herritarri jakinarazpenak euskaraz nahi dituela adierazi behar duela esaten zaion arren, hurrengo kasuan aitortzen dute ez dutela sistemarik harremana euskaraz nahi duten herritarrek identifikatu eta mezuak euskaraz helarazi ahal izateko.

Dosierra: 551-2025

“Iruñeko Udalaren sms ba jaso dut egoitza elektronikoa jakinarazpen bat dudala abisatuz, mezua gaztelania hutsean dago. Hain zaila al da hain eginkizun samurretan euskarari lekua egitea?”

Erantzuna:

Iruñeko Udalaren: “Ohar horiek SMS bidez bidaltzean aplikatzen den egungo irizpidea honako hau da: herritarrek eskatu duen hizkuntzan komunikatzen da. Lehenespenez, gaztelania da, baina herritarrek adieraz dezakete euskaraz komunikatu nahi dutela, aukera lehenetsi gisa, edo are espeditente jakin batean ere. Kasu honetan, SMSa gaztelaniaz bidali da, inplikaturako pertsonak ez zutelako euskarazko komunikaziorik eskatu. SMSak euskaraz jaso nahi badituzte, eskaera orria bidali behar dute Iruñeko Udalera, komunikazioak euskaraz jaso nahi dituztela adieraziz”.

Dosierra: 442-2025

“Iruñeko Udalak euskara sustatzeko eman dituen dirula-

guntzen berri jaso dugu gaur gure elkartean jakinarazpen elektronikoz bidez; bai jakinarazpenaren berri emateko bidali duen eposta mezua, eta bai ebazpena bera, batuan daude, gaztelania batuan baino ez!”

Erantzuna:

“Aldaketa teknikoak gauzatzen ari gara, Udalarekin euskaraz komunikatu nahi duela adierazi duen pertsona orok, automatikoki bidaltzen diren posta elektronikoz ere euskaraz jaso dezan”.

Udalek beraiek egin behar dituzten tramite edo Nafarroako Gobernuarekin eduki behar dituzten harremanetarako ere sistema eta tramite ugari oraindik euskaraz ezarri gabe daude. Departamentuetako hizkuntza planetan baliabide hauek aldatzeko helburuak ezarrita dauden arren, 2025ean ez zen aldaketa handirik sumatu.

Bestalde, Nafarroako Udalek gestionatzen dituzten sare sozialetako kontuei dagokienez, hainbat udaletan gaztelania soilik erabiltzen da, eta euskararen ezagutzarik ez duten langileak dauden komunikazio alorretan, lanpostu horietan nahitaezko ezagutza ezartzeak duen garrantzia erakusten digu.

Dosierra: 862-2025

“Behatokiaren bidez jaso nuen nire kexa batekiko erantzunaren arabera, Iruñeko Udaltzaingoak sare sozialetatik euskaraz erabiltzen hasiko zela jakinarazi zidaten eta hala ematen zuen, baina berriro berdinerara bueltatu gara. X kontutik azaroaren 8tik aurrerako mezu guztiak gaztelaniaz dena. Adarra jotzen ari dira?”

Nafarroako udal eta mankomunitateetan egindako deialdietan euskararen ezagutza kontuan hartzen ez zela salatu zuten hainbat herritarrek 2025ean ere (askotan ez zen ezta merezimendu ere izan).

Dosierra: 410-2025

“Gaur Iruñeko Udalak ofizial administrari eta ofizial administrari osagarridunen 42 lanpostu betetzeko deialdia argitaratu du oposizio bidez: 42 lanpostutatik 8tan soilik da nahitaezkoa euskararen ezagutza, hau da, deialdiko lanpostuen %81 euskararen inongo ezagutzarik ez duten pertsonak bete ditzakete eta, ondorioz, etorkizunean ere zerbitzuak euskaraz eskaini ahal izatea eta udalak euskaraz funtzionatu ahal izatea eragotzen da. Iruñeko Udalari plantillan euskararen nahitaezko ezagutza duten lanpostu gehiago ezartzea eskatu nahi diot. Nola izan daiteke adibidez kultura, jaiak, hezkuntza eta kirola bezalako atal baten lan egingo duen pertsonak euskara jakin behar ez izatea? Berdin gizarte ekintza edo haur eskoletako lanpostuetan ere. Haur eskoletan une honetan gaztelaniazko eskaintza nagusi izan arren, langile publikoek euskararen ezagutza ez izateak etorkizuneko euskarazko eskaintza ere baldintzatu dezake”.

Erantzuna:

Iruñeko Udalak: “Ofizial administrariaren deialdiari dagokionez, jakinarazten dizugu hizkuntza-eskakizun hori plantilla organikoan duten plazak bakarrik eskaini daitezkeela euskaraz; horregatik, une honetan, aipatutako deialdian soilik eskaini dira hizkuntza-eskakizuneko plaza horiek”.

Batzuetan plantilla organikoetan euskararen ezagutzarik ez ezartzeagatik gertatzen da (goiko kasuetan), baina, Berriobeitiko Udalaren kasuan, adibidez, gazteriako teknikari lanpostuan ez zen euskararen ezagutzarik ezarri, 2020an izandako epai ezberdinek nahitaezotasun hori baliogabetu zutelako.

Dosierra: 554-2025

“Berriobeitin euskaraz dakiten gero eta gazte gehiago daude. Zergatik ez da nahitaezkoa euskararen ezagutza kirol eta gazteriako teknikariaren lanpostuan? Deialdi hau barne igoera bidez egin da, baina lanpostu horrek jada euskararen ezagutza nahitaezkoa izan beharko lukeela iruditzen zait, merezimendua izatea (puntu gutxirekin gainera) ez da

862 dosierra

nahikoa emango dituen zerbitzuetan euskararen presentzia bermatzeko eta dagokion zereginetan euskara erabili eta ulertu ahal izateko. <https://bon.navarra.es/eu/iragarkia/-/texto/2025/150/27>

Erantzuna:

Alkatea: “Aipaturiko lanpostua Udal Plantila Organikoaren 44 plazarekin loturik dago. 2018an, plaza hori sortu zenean, Berriobeitiko Udalak plaza horretan euskarazko derrigortasuna ezarri zuen, C1 mailako ezagutzarekin. Halaxe jaso zen 2018ko zein 2019ko Plantila Organikoetan. Plantila Organiko horien aurkako helegiteak aurkeztu ziren eta Nafarroako Administrazio Auzitegiak epaiak eman zituen, hain zuzen ere, aipatu lanpostua eta beste batzuk eskuratzeko eta betetzeko baldintza gisa euskara eskatu beharra deuseztatzeko. Nafarroako Administrazio Auzitegiaren ebazpenen aurkako helegiteak aurkeztu ziren. Aurkeztutako errekurso guztien gainean, Iruñeko Administrazioarekiko Auzien 2. Epategiak hainbat epai eman zuen (besteak beste, EJSN 2377/2020, EJSN 2378/2020), eta haietan ontzat ematen zuen plaza horretan euskararen eskakizuna baliogabetzea”.

Udal eta Mankomunitate batzuen deialdietan euskararen ezagutza nahitaezkoa izan arren, azterketa edo probak gaztelaniaz egin behar izateaz kexatu ziren hautagaiak.

Arazo berbera aurkitu izan da Nafarroako Gobernuaren euskararen nahitaezko ezagutza zuten deialdietan ere. Behatokia gaia Arartekoarekin lantzen dabil.

Dosierra: 538-2025

“Malerrekako Mankomunitateak deialdi publikoa egin du hautaprobei bidez berdintasun-teknikaria aldi baterako kontratatatzeko. Atzo, uztailak 21, azterketa izan zen. Azterketaren lehen proba, teorikoa, test bidezko galdeketa izan zen, eta gaztelania hutsez zeuden erantzun beharrek galderak. Ondorioz, azterketaren proba hori euskaraz lantzeko eskubidea ukatu zitzaigun hala egitea nahi genuen parte-hartzaileei, eta euskaldunon hizkuntza-eskubideak

urratu egin ziren. Malerrekako Mankomunitateak badu Euskara Zerbitzua, eta berorren sorrera-estatutuetan hau dago jasota: “Mankomunitatearen xedea da euskararen diglosia-egoera aldatu eta hura normalizatzea”. Gainera, aipatu behar da euskarazko C1 maila eskatzen zaiela hautaprobei parte hartu nahi dutenei. Honenbestez, atzoko azterketan gertatutako ez errepikatzea eskatzen dut, eta Mankomunitatearen jardura administratibo guztian euskaldunon hizkuntza-eskubideak errespetatzea eskatzen dut”.

Dosierra: 407-2025

“Ekainaren 2an sorosle azterketa egin zen Sunbillan eta azterketa espainolez izan zen”.

Dosierra: 396-2025

“Aurreko astean, hilaren 20an hain zuzen ere, Berriozarko udalerako oposizio azterketa bat egin nuen. Oposizioa, Kultura teknikari izateko zen eta honetan parte hartzeko euskara C1 maila eskatzen zuten. Hau horrela, azterketa eguna iritsi eta test moduko azterketa erderaz soilik egiteko aukera eman zigten. Kexa bat jarri nuen, ustez, euskaraz egiteko aukera eman behar zigitela. Nik kexa euskaraz jaso nuen. Gaur (maiatzak 29), erantzuna jaso dut, hau ere erderaz. Hau da jaso dudako erantzuna: Este tribunal tiene en cuenta la queja presentada por la aspirante, y considera que, efectivamente, la prueba podría haberse realizado en euskera al ser el perfil exigido para el puesto de trabajo. No obstante, la prueba también se puede realizar en castellano, y el tribunal ha optado por realizarlo en este idioma porque no todos los miembros del tribunal, cuyos conocimientos técnicos han sido necesarios para la elaboración del cuestionario y asegurar un correcto desarrollo de la prueba selectiva, conocen el euskera”.

ARABAKO UDALAK

Legez euskara hautatzeko aukera eman beharko luketen arren, oraindik euskaraz ez dagoen webguneren bat aurkitu dute herritarrek 2025ean ere.

Dosierra: 698-2025

“Hurrengo asteburuan Toloñotik eta Kripan herritik txangoa egiteko asmoa dugu, Kripango Udaleko webgunean sartu gara informazio bila eta asko harritu gaitu oraindik webgunea euskaraz ez izateak. www.kripan.org”

Sortzen diren bestelako errekurtso edo aplikazioetan ere oraindik akatsak izaten dira, eta euskarazko informazioa argitaratzea ahazten den kasuekin egin dute topo herritarrek. Kexa bideratu ostean zuzentzen dituzten arren, urtero aurkitzen dira antzekoak.

Dosierra: 28-2025

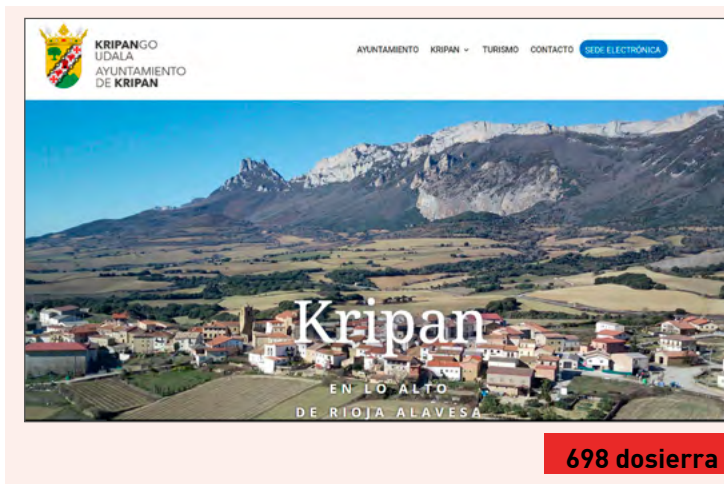
“VITORIA-gasteizko udalak hiriko teilatuen eguzki mapa argitaratu du ele anitzetan: españolez, ingelesez eta katalanaren valentzierazko aldaeran hain zuzen. <https://vitoria-atlas.urbanimpacte.com/>”

Dosierra: 296-2025

“Kazetaria naiz, kexa eta haserrea adierazi nahiko nuke Gasteizko Udalaren webgunearen eguneroko jardunarekin. Zehazki atal baten inguruan, kazetariontzako ezinbesteko atala. Gasteizko Udaltzainen eta Suhiltzaileen eguneroko intzidentzien txostena gaztelaniaz bakarrik bidaltzen dute aspalditik, eta modu horretan igotzen dute egunero webgunera. Euskaraz, beraz, ez dago suhiltzaile eta udaltzainen parterik”.

Dosierra: 923-2025

“Gasteizko Europa biltzar-jauregitik aurrekontu bat jaso dugu gaztelania hutsean. Posta elektronikoa bidezko harreman guztia euskaraz egin dugu, baina aurrekontua gaztelaniaz bidali digute. Euskaraz ere jaso nahi genuela esan diegunean, honako hau erantzun digute: “Aurrekontuak erreserba programak sortzen ditu eta ez dago euskaraz egiteko aukerarik. Ez ditugu eskuz egiten ditugu.” Euskaraz ere jasotzeko behar den aldaketa egitea nahiko genuke”.

Gasteizko Udalak azpikontratutako zerbitzu batzuetatik bidaltzen diren mezu eta jakinarazpenetan euskararen presentzia eza aipatzen zuten kasuak izan dira. Askotan ekimen puntualak aurrera eramateko azpikontratazioak direnez, komunikazioak euskararik gabe egin arren, ez da zuzenketa egiten.

Dosierra: 349-2025

“Gasteizko Udalak Alde Zaharra naturalizatzeko kanpaina jarri du abian. Eskaera egiten duten bizilagunei lorontzi bat oparitzen diete. Bada, eskaera egin ostean email bidez komunikatzen dira herritarrekin, erdaraz soilik”.

Erantzuna:

“Gasteizko Udaleko Ingurumen Gaietarako Ikastegiarekin koordinatuta, “Erdi Aroko hirigunea naturalizatzeko etxebizitzetara jardinerak emateko 2025. urteko deialdia” kudeatzeko azpikontratutako enpresak komunikazio bat egin du herritarrekin, oro har, hizkuntza bakar batean, eta horrek urratu egiten du goian aipatutako araudia. Horregatik, 2025eko maiatzaren 15ean, urraketa horren berri eman zaio PAISAJE TRANSVERSAL S.L.L.ri, etorkizuneko komunikazioetan berriro gerta ez dadin. Deialdia amaitu denez, ezin da zuzendu herritarrek bidalitako kexan adierazitako komunikazioa”.

1.- ACTUACIONES EN MATERIA DE TRÁFICO Y SEGURIDAD VIAL										
TOTAL ACCIDENTES DE TRÁFICO									TOTAL 2	
PERSONAS HERIDAS EN ACCIDENTE DE TRÁFICO										
Fecha	Hora	Lugar	Tipo	Les.	Sexo	Edad	Condición	Vehículo	Centro hospitalario	
24/04	11:24	Juan de Gascuña Portal de Arango	Atascos	L	M	33	Conducir	Colemotor	H. Tugentillo	
24/04	22:21	La Florida, 10	Se investiga	L	M	30	Conducir	Patente electrónica	H. Santiago	
*Estimación policial de actividad, provisional y pendiente de valoración médica.										
Durante las últimas veinticuatro horas se han registrado cinco accidentes de tráfico con el resultado de dos personas heridas.										
PERSONAS DETENIDAS O INVESTIGADAS POR DELITOS CONTRA LA SEGURIDAD VIAL										TOTAL 1
Fecha	Hora	Lugar	Sexo	Edad	Alcohol	Tóxicos	Hechos			
24/04	22:25	Calle de Alameda	M	62	0.94 g/l		12			
rights de aire expirado Presencia de sustancias de análisis 1.1 Control de TNC 1.2 Control de TNC 1.3 Control de TNC 1.4 Control de TNC 1.5 Control de TNC 1.6 Control de TNC 1.7 Control de TNC 1.8 Control de TNC 1.9 Control de TNC 1.10 Control de TNC 1.11 Control de TNC 1.12 Control de TNC 1.13 Control de TNC 1.14 Control de TNC 1.15 Control de TNC 2.1 Ausencia de Tóxicos 2.2 Negativa a realización de pruebas 2.3 Conducir sin autorización 2.4 Conducir a velocidad superior 2.5 Conducir sin licencia 2.6 Otro										
2.- ACTUACIONES EN MATERIA DE SEGURIDAD CIUDADANA Y POLICÍA JUDICIAL										
DENUNCIAS PRESENTADAS EN POLICÍA JUDICIAL										TOTAL 29
Materias										Nº de denuncias
Tenencia de robo en vivienda										1
Tenencia de robo con fuerza										1
Robo en interior de vehículos (1 rufo)										4
Seguridad Sida Departamento de Seguridad										José Esteban en: 01000 Vitoria-Gasteiz Tel: 945 000 000 ext. 7016 seguridad@vitoria-gasteiz.org www.vitoria-gasteiz.org

296 dosierra

Dosierra: 360-2025

“Gasteizko Udaletik, AMVISATik, jasotako jakinarazpenetan euskarari ematen zaion trataera ez da egokia. Behin eta berri, euskarazko mezuak erdizka, osatu gabe edo akatsekin bidaltzen dituzte eta”.

Kartel eta seinaleetako batzuk kexa bideratu ostean zuzentzen diren arren, 2025ean ere araudia eta udaletako irizpideak ere urratuaz, gaztelania hutsean jarritako kartel eta seinaleak aurkitu zituzten herritarrek.

Dosierra: 634-2025

“Lanak egiten ari dira Dato kalean, zorua altxatzen eta abar. Alderik alde ari dira kalearen zabalera osoan. Burdin hesiak jarri dituzte, eta 24 ordu, kartel, errotulu edo dena delakoak. Euskaraz 0, BAT ERE EZ. Horiek jarri dituen enpresak kontratu bat sinatuko zuen Gasteizko udalarekin, diot nik. Eta klausula linguistikoak egongo ziren, egon behar zuten, legez. Zergatik ez dira betetzen? Zergatik ez dira betearazten?”

Arabako udal batzuetan oraindik euskararen ezagutzarik ez duten hainbat plaza publiko daude. Horren adierazgarri, Laguardiako Udalaren ondorengo deialdia, non lanpostuaren eginkizunerako euskararen ezagutzak zuzeneko garrantzia hartzen duen arren, merezimendu baino ez zen izan.

Dosierra: 832-2025

“Gaur Laguardiako Udalean administrari laguntzaile izateko lanpostu baten deialdia argitaratu da. Besteak beste ondorengoak dira lanpostu horren eginkizunak: -Jendearen harrera egitea. - Ziurtagiriak, helbideratzeak eta ondasunak ematea. - Tasak eta zergak: OHZ, zaborrak, TMIZ,JEZ, ibiak, lurperatzeak, hilerria, azoka, terrazak... -Altak, bajak, aldaketak, jakinarazpenak. - Tasen eta zergen espedienteen irteerak. - Bulegoan aurkeztutako eskaera orrien sarerak. -Jendearen harrera egitea. - Salaketak izapidetzea.

620 dosierra

634 dosierra

- ... E.A.E.-ko administrazioetan euskara zerbitzu eta lan hizkuntza dela kontuan izanik, euskararen ezagutzak nahi-taezkoa izan beharko luke (deialdi honetan 3 puntu soilik ematen zaizkio) lanpostu horretan zerbitzu guztiak behar bezala euskaraz eskaini ahal dituela bermatzeko. Laguardiako herritarrok ere euskaraz bizitzeko eskubide berbera dugu eta gero eta euskaldun gehiago garen arren, Udalak ez ditu behar diren neurriak hartzen egungo eta etorkizuneko zerbitzuak euskaraz bermatu ahal izateko”.

GIPUZKOAKO UDALAK

Gipuzkoako udaletan kexa gehienak seinaleetikari zegozkionak izan ziren, kontuan izan behar da seinaleak zuzenean udalak ezarritakoak edo azpikontratatuak enpresa batek jarritakoak izan daitezkeela.

941 dosierra

Presazko edo aldi baterako seinaleak izan direla erantzuten dute udalak, eta, gehienetan zuzentzen diren arren, urtero errepikatzen diren hutsuneak izaten dira.

Dosierra: 75-2025

“Elgoibarko Altzola auzoan, Debatik Elgoibarrerako norabidean autoen abiadura adierazten duten panelak edo gailuak jarri dituzte eta abiadura egokian joanez gero gaztelania hutsean “gracias” agertzen da. Ez dago euskarazko mezurik”.

Dosierra: 108-2025

“Donostiako Udalaren mugikortasun sailak, gaztelera hutsez adierazten jarraitzen du aparkatzea debekatuta dauden eremuak. Oraingo honetan Euskal Herria kalean otsailaren 7an”.

Dosierra: 984-2025

“Irungo Katea auzoan obretan ari dira eta errepideren bat moztu dute. Aldaketen berri emateko, Letxunborro hiribidean zenbait kartel jarri dituzte (pentsatzen dut enpresakoek jarri dituztela, baina ez dakit ziur arduraduna nor den: udala, errepideen erakunde arduraduna, enpresa...). Kartel hauek gaztelera hutsean daude. Egoera hau ez da gaurkoa, aste batzuk eramaki dute-eta kartelok”.

Azpikontatutako enpresek emandako zerbitzuetan ere euskarazko arreta jasotzeko hizkuntza klausulak ezarriak dauden arren, batzuetan enpresa horietako langileek hizkuntza irizpideekiko duten jarrera dela-eta, arazoak sortzen dira. Behatokiak kexa bideratu ostean, normalean udalak neurriak hartzen dituzte esleipendunek irizpideak bete ditzaten.

Dosierra: 579-2025

“Gaur arratsaldean Donostiako Secundino Esnaolan arazo larria izan dut TAOko agente batekin. Berarekin euskaraz hitz egitean, “conmigo en castellano” erantzun dit oso modu txarrean. Euskaraz jarraitu dudanez, buelta eman eta ezer esan gabe alde egin du. Bere atzetik joan naiz,

7 dosierra

507 dosierra

eta gaztelaniaz eskatu diot euskalduna zen lankide batekin hitz egin nahi nuela. Bere erantzuna “esta calle es la mía y aquí y conmigo se habla en castellano”. Esan diodanean eskubidea nuela euskaraz hitz egiteko “tú tienes la obligación de hablar conmigo en castellano, y punto” erantzun dit, eta alde egin du berrir, nire eskubideekin nahi nuen egiteko esanez. Egia esan, 51 urte ditudan hauetan, gertatu zaidan gauzarik larriena da. Donostiako Udalarekin hitz egin dut, eta ahozko “oharra” edo egingo zutela erantzun didate. TAOko bulegora ere deitu dut, gaztelaniaz hitz egin behar izan dut ez zegoelako beste aukerarik, baina hor, behintzat, eman didate erdarazko arreta goxoago izan da, barkamena eskatuz gertatutakoagatik. Larriena, beraz, hau da: agente horrek uste du behartuta gaudela gaztelaniaz hitz egitera, berak euskaraz ez baitaki. Bestela, kalean geratzen zara inongo azalpenik eman gabe”.

384 dosierra

900 dosierra

946 dosierra

Dosierra: 600-2025

“Lehenengo egunean Tolosako kiroldegiko Bidegoxo tabernara joan nintzen. Menua gaztelaniaz baino ez zegoela eta euskaraz eskaintzeko aukeraz galdetu nien eta euskaraz jartzea ez zitzaizela errentagarri ateratzen esan zidaten. Gai nontzean arreta ona eta egokia eman zidaten”.

Dosierra: 913-2025

“Oiarzungo Udalaren eskumenekoa den Landetxe tabernako zerbitzari batzuk gaztelaniaz erantzuten dute guk euskaraz egin arren. Horrez gain, sare sozialetan gaztelania hutsean argitaratzen dute. Onartezina da”.

BIZKAIKO UDALAK ETALAK PARTZUERGOAK

Bizkaiko udaletan ere gaztelania hutsean idatzitako seinale, kartel eta oharra aurkitu zituzten herritarrek: batzuk, udalek zuzenean ezarritakoak, eta, beste batzuk, obra edo zerbitzuak kudeatzen dituzten esleitutako enpresek ezarritakoak.

Behatokiak kexa bideratu ostean batzuk zuzentzen diren arren, ohikoa izaten da urtero horrelakoak errepikatzea, batzuetan, zerbitzu edo lanak esleitutako enpresek lanketa eta jarraipen egokia ez egitearen ondorioz.

Euskal Autonomia Erkidegoko udalek, gainerako erakunde bezala, prentsan iragarkiak gutxienez ele bitan ezartzeko lege betebeharra duten arren, udal batzuek gaztelania hutsa erabiltzen jarraitzen dute gaztelaniazko prentsan. Kontsumitzaile eta erabiltzaileen legeak ere honela ezartzen du erakunde publikoen iragarkiekiko betebeharra:

Euskaraz eta gaztelaniaz jarriko dira elementu hauek: a) Kontsumitzaileei eta erabiltzaileei zuzendutako ondasunen eta zerbitzuen eskaintza, sustapena eta publizitatea, edozein delarik erabiltzen den euskarria (80.2. artikulua).

560 dosierra

213 dosierra

571 dosierra

215 dosierra

345 dosierra

Hala ere, esan bezala, udal batzuek araudia egoki bete eta interpretatu gabe jarraitzen dute.

Dosierra: 48-2025

“Amorebieta-Etxanoko Udalak orrialde biko publizitatea argitaratu du, erdara hutsean, gaurko Deian”.

Erantzuna:

“Udalaren informazio hori Deia egunkarian argitaratu zen. Egunkari horretan argitaratu ohi den informazioa nagusiki gaztelaniaz izaten da, eta horrexegatik argitaratu zen Udalaren informazioa ere hizkuntza horretan...”

271 dosierra

Dosierra: 712-2025

“Atzoko (2025-09-28) Correo egunerokoan Leioako etxebizitza tasatu baten gaineko iragarkia argitaratu dute erdara batu hutsean”.

Dosierra: 807-2025

“Getxoko Udalak erdara hutsean argitaratu du publizitatea, publierreportajea, Deian, 2025-10-26an (domeka)”.

Dosierra: 943-2025

“Barrikako Udalak orrialde beteko publizitatea, erreportajea, argitaratu du gaurko Deian. Zer-nolako kostea izan du? Parekorik sekulan ez dut ikusten euskal prentsan”.

Dosierra: 709-2025

“Atzoko (2025-09-28) Corroen Bilboko Wap Estropatada delakoaren iragarkia azaldu da. “Urriak 5” da euskaraz ageri duen zer bakarra; bestela, erdara hutsean dago. Bilboko Udalaren (ofizialki Bilbaoko [erdal izena da ofizial bakarra] Udala) eta Bizkaiko Diputazioaren logoak ageri ditu. Baita BBK fundazioaren logoa ere”.

Erantzuna:

Herritarrentzako Arreta Zerbitzua: “Eskerrik asko zure mezu bidaltzeagatik eta Bilbon ospatutako Wap Estropatadaren iragarkian euskararen erabilerari buruzko kezka partekatzeagatik. Bilboko Udala eta erakunde laguntzaileak gure komunitatearen hizkuntza-aniztasuna sakonki baloratzen dugu, eta euskara gure nortasun kulturalaren funtsezko parte gisa aitortzen dugu. Tamalez, oraingoan euskararen erabilera mugatua izan da ekitaldiaren komunikazioan...”

Zuzeneko Arretan udal batzuek euskararen ezagutzarik ez duten langileak edukitzeak zerbitzua euskaraz egoki bermatu ezina eragiten du. 2025ean ere euskararen ezagutzaren derrigortasunik ez zuten lapostuen deialdiak argitaratzen jarraitu zen.

48 dosierra

Dosierra: 891-2025

“Astelehenean Getxoko Udalak Lanpostu hauek betetzeko deialdia eta lehiaketa orokorraren oinarriak atera zituen: Eskolako Atezainak (3), Atezainak (7) Brigadako Ofizialak(15), Langile Espezialistak (23) eta Abisuen eta Biltegi Koordinatzaileak (2). Atezainen artean lanpostu batek ez du derrigortasun data ezarrita eta gainerako 40 lanpostutatik bakarrik du. Beraz, gainerako lanpostu guztiak euskararen ezagutzarik ez duten pertsonak bete ditzakete. Horrek ematen den zerbitzuan ez ezik, udalak euskaraz funtzionatzeko beharko lukeen gaitasunean ere eragiten du”.

712 dosierra

807 dosierra

943 dosierra

Dosierra: 931-2025

“Abenduaren 11n Barakaldoko liburutegi nagusira joan nintzen liburu baten bila eta arreta egin zidan pertsonak ez zekien euskara. Hasieran nik euskaraz egiten nion eta berak gaztelaniaz erantzuten zidan, baina berehala ikusi nuen ezinezkoa zela horrela jarraitzea berak ez zidalako ulertzen eta, beraz, gaztelaniaz eskatu behar izan nuen liburua”.

Dosierra: 343-2025

“Barakaldoko Udaletxera joan naiz eta sarrera baimentzen egon diren segurtasuneko langileekin gaztelaniaz egin behar izan dut euskaraz ez zekitelako. Ez da lehenengo aldia. Herriar guztion etxean ez badira gure eskubideak bermatzen, non? Leku publiko batean arrotz. Aski da!”

Udal barneko jarduerari dagokionean, 2025ean Amorebieta-Etxanoko Udaleko plenoetan euskara ez dakien zinegotzi bat dagoela argudiatuta, Udalak hainbatetan gaztelania soilik erabiltzen duela salatu zen. Udalak bere aldetik bozeramaileen batzordea eta gutunen irekiera prozesuak gaztelaniaz egiten zituela aitortu eta euskararen gaitasun egokia duen zinegotziaren ordezkapenaren berri eman zuen, hizkuntza irizpideak kide guztiei birgogoratuaz.

Dosierra: 127-2025

“Amorebieta-Etxanoko udal gobernua hizkuntza eskubideak urratzen ari dela deritzogu. Egun, Amorebieta-Etxanoko udala 16 zinegotzi eta alkateak eratzen du. 17 partaide horietatik, partaide bakarra dago euskaraz ez dakiena. Eta beren-beregi itzultzaile bat ezarria dauka. Hala ere, eta udalak onartutako euskara planari muzin eginez, oraindik ere udal gobernua batzorde batzuk gaztelera soilik bideratzen ditu. Gutun irekiera prozesua ere gaztelera hutsean burutzen da. Bestalde, zinegotziok jaso beharreko dokumentazio asko eta asko, gaztelera bertsioan soilik helarazten zaizkigu, euskarazko bertsio gabe, alegia. Besteak beste, kale espazioaren ordenantza bai eta zarataren aurkako ekintza plana euskarazko bertsio gabe bozkatzeraz be-

hatsu hartu gintuzten zegozkion osoko bilkuretan, Udalak berak onartu duen Euskararen Sustapenerako Ekintza Planean eta Erabilera Planean jasotakoa urratuz. Era berean, Herriarren hizkuntza eskubideak bermatzearen harira ere, Euskararen sustapenerako ekintza plana ez dute betetzen, udalak herriarrei begira antolatzen dituen informazio saio guztietan euskara lehenestea alegia, edo ekitaldi bi deitzea, lehena euskaraz eta bigarrena gaztelaniaz. Hau ere ez da betetzen eta honen adibide dugu Hapoaren gaineko informazio saioa bai eta zarataren ekintza planaren gaineko saioa, gaztelera hutsean deitu ziren. Bestetik, udalak eskaintzen dituen ikastaroen portzentai haundi bat gazteleraz dira eta euskaraz aurreikusten dituenenetan ez da euskara bermatzen, irakasle asko eta asko gazteleraz mintzatzen dira irakasgaia euskarazkoa bada ere”.

Udal batzuetako alkate zein zinegotzien hitzartze publikoetan ere gehienbat gaztelania erabiltzen dela salatzen zuten kasuak ere izan dira.

Dosierra: 419-2025

“Aurreko hilabetean (2025-05-06an), gure ikasleak Agenda 2030 udal forora joan ziren. Bertan Barakaldoko eskola asko biltzen dira gai desberdinen inguruan eztabaidatzeko. Alkate andereak hitza hartu zuen eta gaztelania hutsean egin zuen. Eskoletan lan ikaragarria egiten dugu gure umeak euskalduntzeko eta horrelako jarrerak ez dute batere laguntzen. Herriko “pertsonarik garrantzitsuenak” gaztelaniaz egiten badu foro garrantzitsu batean, zertarako egingo dugu guk euskaraz?”

Bizkaiko udaletan ere, enpresa pribatuei esleitutako zerbitzu ezberdinetan euskara erabiltzeko arazoak izan zituzten herriarrek.

Dosierra: 603-2025

“Santurtziko Udalak herriko ostalariei bidalitako informazio-gutuna erderaz hutsez bidali zuen”.

Erantzuna:

Obra eta zerbitzuetako zinegotzia: “Egiaztatu ahal izan dugunez, kanpaina erakunde laguntzaile batek gauzatu zuen (Ecovidriok) eta, kudeaketan izandako akats baten ondorioz, dokumentazioa ez zen bi hizkuntza ofizialetan eman...”

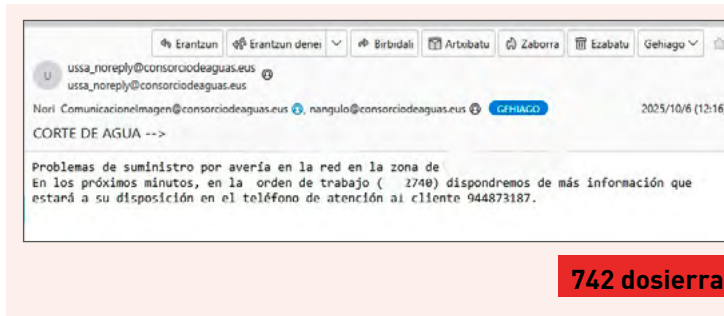
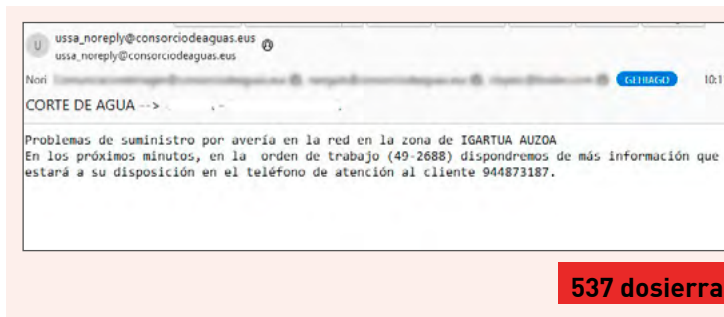
Dosierra: 496-2025

“Lekeitioko Arropaingo udal-aparkalekuan makinak ez zigen ordainagiririk eman. Aparkalekua kudeatzen duen enpresa-ekin harremanetan jarri ginen eta gaztelaniaz egiteko esan zigun interfonoaren beste aldeko ahotsak. Turistekin ingelesez lasai asko aritzen den enpresak euskaldunak arrotz sentiarazten gaitu, non eta UEMAn dagoen udalerrri batean. Mingarria da Lekeitioko Udalak bere aparkalekuak kudeatzeko, euskaldunak baztertzen dituen enpresa bat aukeratu izana. Esan beharra daukat goian data zehatz bat jarri dudala orriak hala eskatzen duelako, baina hau egunero gertatzen den kontua da”.

Erantzuna:

“Kexa aztertu ondoren, esan behar dizuegu izugarri sentitzen dugula. Udalak aparkaleku makinen instalazioa eta kudeaketa Dinycon Sistemas, S.L enpresari esleitu zion eta kontratua eta plegu administratiboan argi eta garbi zehazten zen, kanpo komunikazioan erabili beharreko hizkuntzei dagokionez, (seinaleak, oharak, komunikazioak etab.) gutxienez euskara erabiliko zela. Egoera ikusita, Udala Dinycon Sistemas S.L enpresarekin jarri da harremanetan kexa honen inguruan hitz egiteko eta esleitutako pleguetan eta udal ordenantzan jasotakoa gogorarazteko...”

Azkenik, Bilbao Bizkaia Ur Patzuergoaren komunikazio ezberdinak gaztelaniaz heltzen zitzaizkien herritarrei. Behatokiak gaia bideratu ostean, Partzuergoak arazoari irtenbidea eman ziola erantzun zuen, adieraziz jakinarazpen automatizatuak euskaraz eta gaztelaniaz bidaltzeko gaitu zituztela.

742 dosierra**537 dosierra**

07

**AISIA,
KULTURA
ETA
KIROLA**

Kultura, aisia eta kirola elkarlotuta dauden hiru esparru dira, eta herritarrek beraien denboraren parte bat horietara eskaintzen dutenez, hizkuntza eskubideek esparru hauetan duten egoeraren argazki bat egiteak garrantzia berezia hartzen du.

NAFARROAKO FORU ERKIDEGOA

Urte hasieran, Nafarroako Museoa Irulegiko eskua eta Loizuko gizonaren erakusketara gerturatu ziren hainbat herritar, eta, bertan, arreta, sarrerak zein azalpenak euskaraz jasotzeko izan zituzten oztopoak salatu zituzten.

Dosierra: 14-2025

“Urtarrilaren 4an 13:00 aldera hurrekin Irulegiko eskua eta Loizuko gizona ikustera joan ginen Nafarroako museora, ilara luzea zegoen eta euskaraz ari ziren familia ugari. Sarre-rakoari 3 txartel eskatu nizkion eta euskaraz ez zekiela eta leihatilan bera bakarrik zegoela esan zidan. Lotsagarria benetan Nafarroako Gobernuak ematen duen irudia, exenplua eta zerbitzua. Gure hizkuntza eta kulturaren historiari buruz hitzetatik ekintzetara pasatzeko garaia da, kultura zerbitzu guztiak behingoz euskaraz bermatzeko eskatzen diogu Nafarroako Gobernuari”.

Dosierra: 31-2025

“Nafarroako museora joan gara familiako lau kide abenduaren 29an, 2 heldu eta adin txikiko 2. Igandez sarrera doakoa da eta jendez lepo egon da. Sarrerako leihatilan jende asko egon da eta bertako beste gizon bat hurreratu zaigu gaztelania hutsean galdetuz ea Irulegiko eskua bakarrik ala museoa ikusi nahi dugun. Erantzun diogu batez ere Irulegiko eskua ikustera gatozela. 11:55ak dira eta 12:30ak arte aforoa beteta dagoela esan digu. Hori dela-eta, zain egon eta ilaran jarri gara. 12:30ean sartu gara denok eskua dagoen aretoa. Bertan gidari mutil gazte bat izan da. Azalpen guztiak gaztelania hutsean eman ditu, oso ondo azaldu du, baina ez du hitz bat bera ere egin euskaraz nahiz eta bertan ginen gehienon ahotan euskara zen

nagusi. Bukatutakoan jakin dugu bazekiela euskaraz bakan batzuk hurbildu zaizkiolako modu partikularrean galderak egin. Inork ez digu momentu batean ere galdetu gure hizkuntza aukeraz, sarreran ez inon ez dago horri buruzko oharrik. Ez dago bisita euskaraz egiteko aukerarik? Bada ez, beste txandaren batean egon diren lagunek ere gaztelania hutsean egin dutelako. Beharrezkoa da denon ondarea den museo honetan euskaraz artatuak izateko eskubidea bermatzea”.

Nafarroako Museoa zein bestelako kultur-erakin eta azpiegituretako paisaia linguistikoan euskararen presentzia eza ere salatu zen.

Dosierra: 514-2025

“Nafarroako Museoaren aurrealdea berriztu dute baina ez dute “Nafarroako museoa” idatzi. Euskaldunek beste 30-40 urte itxaron beharko dugu ELKARBIZITZA eta ERRESPE-TUA izateko”.

Dosierra: 940-2025

“Mendigorriko Andeloko aztarnategiaren kanpoko kartela zein, barruan dagoen museoko kartel guztiak gaztelera hutsean daude. Kristala ez ukitzeko kartel bat salbu, non 3 hizkuntzatan dagoen; baina euskararen arrastorik ez. Museo horretara euskaldunak ere bagoaz (udan AEKren txango bat egon zen eta bertako orduetan kexua sartu zuten). D ereduko eskola batzuk euskarako bisita eskatzen duten. Mendigorriko Udala bere garaian euskaratzeko eskaria egin zuen. (Kartel asko zaharkituak daude, beraz kartel guztietan euskara agertzeko eskaria egin nahiko nuke)”.

Dosierra: 181-2025

“Irunberriko arroilan sartzeko txartela gaztelania hutsean eman digute”.

Eraikin kulturalak bisitatzeko bisita gidatueta ere oraindik bisita euskaraz egiteko zailtasunak edo aukera ezak izaten dira.

514 dosierra

940 dosierra

181 dosierra

Dosierra: 828-2025

“Erriberriko gaztelua bisitatzeko ez dago bisita gidaturik euskaraz”.

Bestalde, aurreko urteetan gertatu bezala, Nafarroako Liburutegi Publikoetan liburuzain zein bestelako lanpostuetan dauden pertsonen euskararen ezagutza eza nabarmendu zen. Liburutegietan euskararen ezagutzarik ez duten liburuzainak izateak, liburutegi osoko jarduna baldintzatu dezake, eta legeak ezarritako eremu euskalduneko liburutegietan ere ordezkapenak zein bajak betetzerakoan horrelako egoerak ematen dira.

Dosierra: 309-2025

“Baztango Liburutegi publikoan kartelak espainolez ageri dira, gero eta gehiago. Bidenabar: liburuzainak ez daki euskaraz”.

Dosierra: 276-2025

“Aurtengo Liburuaren Nazioarteko egunaren afixa, gaztelania hutsean argitaratu du Nafarroako Gobernuak”.

Kulturari lotutako eskaintzari dagokionean, ekimen batzuetan ez da euskararen presentziarik izaten edo hurrei zuzendutako eskaintzan soilik hartzen da kontuan.

Dosierra: 539-2025

“Lizarrako Udalak udarako antolatu dituen bost musika ikuskizunetan eta beste horrenbeste film emanaldietan bat bera ere ez da euskaraz izanen; datorren astean hasiko diren festen egitarauan haurrentzako ekitaldi bat dago euskaraz programatua, juxtu, erraldoi eta buruhandien konpartsa-ren kalejiraren ordu berean”.

Dosierra: 960-2025

“Iruñeko Civibox-etan egiten den jardueren eskaintzari kexa jarri nahi diot. Abenduan 46 jarduera programatu dira: 41 gaztelaniaz eta 2 ingelesez, euskaraz 3 soilik (denak haurrentzat). Urtarrilean 66 jarduera, gaztelaniaz 62 eta euskaraz 4 (horietatik 3 haurrentzat)”.

Dosierra: 564-2025

“Iruñeko Udalak abuztua eta irailera Civiboxetako eskaintza argitaratu du. Abuztuan 41 jarduera daude, 8 soilik dira euskaraz (haurrentzako eskaintza), irailean are okerrago, 27 ekimenetatik bakararra da euskaraz. Civiboxetako eskaintza-ren hizkuntzari dagokionean, ez dago alde handirik aurreko udal gobernua eta honen artean”.

Dosierra: 325-2025

“Apirilaren 28an Iruñeko Joakin Maia musika eskola publikoan izena emateko epea zabaldu zen. 22 musika tresna ikasteko aukera dago, eskaintza osoa gaztelaniaz egiten da”.

Dosierra: 895-2025

“Abenduaren 11n ekimen solidarioa egingo du Bortziriko Guztio Elkarteak Berako Udala eta Kultura Batzordearen laguntzarekin. Kartel horretan iragartzen den emanaldiaren aurrean nire desadostasuna eta salaketa adierazi nahi di-zuet. Delako Magia Ikuskizun Solidarioa espainolez izanen

309 dosierra

dela iragartzen du. Magia emankizuna haurrei zuzenduta dago batik bat. Nafarroako Bortzirietako haur gehien-gehienak D eredu ikastetxeetara joaten dira, hau da denek ulertzen eta hitz egiten dute euskaraz. Zentzu horretan ez dago inongo arrazoirik españolez egiteko. Are gehiago Euskara eremu formaletik (ikasketak, Ikastetxea...) eremu ez formalera (ongi pasatzeko guneak, ikuskizunak...) zabalatzeko eta kaleko erabilera sustatzeko egiten ari den ahaleginaren kontra zuzenean doa emanaldi hori. Ahantzi gabe Bortzirietako herriak euskararen arnagunea direla eta ahaleginak eta bost egin behar ditugula horrela jarrai dezaten”.

Dosierra: 850-2025

“Aurreikusi bezala, Corellako Udalak ez du ezer argitaratu Euskarabideak Gora-Gora Fest kultur zikloaren baitan Corellan antolatu duen ekitaldiari buruz, Corellan urteko euskarazko jarduera bakarria erabat ikusezin bihurtuz. Kartelik ez kaleetan, ez sareetan...”

Ekitaldi kultural ezberdinetan euskarazko baliabide eza ere salatzen da; 2025eko Nafarroako zinema jaialdiaren webgunea adierazgarri:

Dosierra: 661-2025

“Nafarroako zinema jaialdia izaten ari da irailaren 8tik 12ra. Webgunea euskaraz kontsultatzeko aukera ematen duen arren, ezin da informazio guztia euskaraz kontsultatu eta egitaraua ere gaztelania hutsean dago. Hainbat erakunde publiko eta pribatuk sustatzen dute ekimena eta suposatzen da gai sozialak lantzen dituela jaialdiak, feminismoa, aniztasuna... lotsagarria da ba Nafarroako gutxiagotutako hizkuntza den euskarari eta bere hiztunekiko jarrera”.

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOA

Aisialdirako erakunde publikoek kontratatzen dituzten zerbitzu eta enpresei hizkuntza irizpideak edo klausulak sinarazi arren, ez da behar bezala ikuskatzen klausula ho-

rien betetzea. Askotan herritarren kexak bideratu ostean neurriak hartzen dira, baina hurrengo urtean arazo berdinak errepikatzen dira.

Dosierra: 922-2025

“Atzo, Donostiako Alderdi Ederreko noriara igotzeko txartelak eroatera joan nintzen alabarekin. “Ama, nik erosiko ditut”, esan zidan. Baina ezin izan zuen. “Kaixo. Bi sarrera mesedez” ulertzeko (edo ulertzen saiatzeko) ere ez zen gai izan leihatilako tipoa. Azkenean, beste behin, nik erosi behar izan nituen, gaztelania jatorrean”.

Dosierra: 332-2025

“6 urteko alabarekin joan nintzen Getxoko Muxikebarri Kultur Etxera umeentzako “Moko” euskarazko ikuskizuna ikustera. Sarrerak saltzen neska gazte bat egon zen, eta berba bakar bat ere ez zigun euskaraz egin: “¿Queréis elegir el sitio?, son 12 euros, no tengo cambio, ¿Tienes tarjeta?...” Harrituta geratu nintzen: Getxon, 2025ean, gazte bat, kultur etxean, umeentzako euskarazko antzezlan bat... Kultur Etxeak neurriak hartu beharko ditu hizkuntza-irizpideak betearazteko”.

Dosierra: 696-2025

“Galdakaoko jaiak irailaren 12tik 22ra ospatu dira, eta, tamalez, barraketan erabat baztertuta izan da euskara. Barraketako mikrofonoetatik entzun den diskurtso eta iragarpen bakarria gaztelania hutsez izan da, eta musikaren eskaintza ere hizkuntza berean mugatu da, euskarari inolako aukerarik eman gabe...”

Dosierra: 971-2025

“Atzo arratsaldean Donostiako izotz jauregian izan ginen. Altabozetatik gaztelaniazko musika baino ez zuten jarrita (Aitana, Sía, Extremoduro, Justin Bieber, La oreja de Van Gogh...) ez zen abesti bakar bat euskaraz jarri. Lotsagarria da urtero horrela ibili beharra”.

895 dosierra

Museo, erakusketa areto zein bestelakoetan antolatzen diren bisita gidatu zein azalpenetan euskarazko eskaintza urriagoa ere salatu izan da 2025ean ere.

Dosierra: 424-2025

“Alhondiga kultura zentrorra joan nintzen erakusketa bat ikustera. Sekulako erakusketa, baina noski ezin perfektua izan. Bisitari guztiei azalpenak ematen zizkien langilea ez zen euskalduna eta ezin zuen azalpenik eman euskaraz, talde handian ginen eta besteak ez ziren euskaldunak. Halaxe izan zen ongietorria. Areto barruan erakusketarekin lotutako zalantza bat argitu nahian aretoa zaintzen ari zenari galdera bat egin nion, eta mesedez gaztelaniaz hitz egiteko eskatu zidan. Nik esan nion arraroa egiten zitzaidala lan horretan euskaradunik ez izatea, orduan esan zidan berak ez zituela azalpenik ematen sarrerakoek baizik, eta hangoak euskaldunak zirela, bertara joateko iradoki zidan”.

Dosierra: 180-2025

“Gugenheim museoan bisita genuen ikastetxeko bi ikas-talderekin eta euskaraz bakarria egin zitekeela esan dgute. Gaztelaniaz edo ingelesez izan zitekeela bestea baina euskaraz, ez. Azkenean, ikasle talde batek gaztelaniaz jaso du bisitaren azalpena”.

Dosierra: 955-2025

“Bilboko Arte Ederren Museoak Gabonetan haurrentzako jarduerak eskeintzen ditu. Xehetasunak begiratu ditut eta jarduera batzuetan saio guztiak gaztelaniaz dira. Nola da posible? Haur euskaldunek ez daukate museoko ekitaldietan parte hartzeko eskubiderik?”

Udal batzuek egiten duten kultur eskaintzan euskarazko eskaintza askoz urriagoa dela salatzen da, eta zenbaite-tan haurrentzako ekimenak gaztelaniaz ere egin izan dira.

Dosierra: 650-2025

“Getxoko Kultur Etxeko 2025-2026 ikasturteko tailerren es-

kaintza argitaratu du udalak, eta 18 ikastarotatik 3 baino ez dira euskaraz. 15 ikastaro gazteleraz dira. 16 urtetik gorako herritarrek eman dezakete izena ikastaroetan”.

Dosierra: 927-2025

“Gasteizko Udalaren kultura ikastaroen programa ikusi dut. Panorama honekin aurkitu naiz: 2025eko urritik abendura 5 ikastaro, bakarria euskaraz. 2026ko urtariletik aurrera 10 ikastaro eta 2 soilik euskaraz. Ze irizpide ditu Gasteizko udalak, 5 ikastarotik bakarria jartzekoa euskaraz? Hori al da aisialdia euskaraz eskaintzea eta euskara sustatzea?”

Dosierra: 768-2025

“Gaur, urriaren 14an, arratsaldean, Soloarten umeentzat Herriko Taldeak elkarteak (herriko jaiak antolatzen ditu, Basauriko Udalak diruz lagunduta) antolatu duen “A su servicio” antzezlan gaztelaniaz izan da eta, guztiz zentzugabea eta lotsagarria izateaz gain, azken hamarkadatan egindako lanaren aurkakoa izan da. Basaurin ume guztiek dakite euskaraz eta funtsezkoa da gozatzeko eta ondo pasatzeko diren uneetan euskaraz egitea...”

Dosierra: 754-2025

“Ez da egun bakarria. Nire kexa Bilboko Udalaren ZIRKUITUA antzerki emanaldien inguruan da. Urritik abendura bitartean 12 antzezlan antolatu ditu hiriko zortzi Udaltegitan. Guzti-guztiak gazteleraz. Zirkuitua urtero edo urtean bitan ere antolatutzen da. Euskarari toki txikia eskaintzen badiote ere normalean emanaldi bat edo bi izaten dira euskaraz. Oraingoan ordea bat bera ere ez. Lotsagarria”.

EITB

EITBko sare sozialen zuzendaria hautatzeko prozesuko deialdian euskararen C1 mailako ezagutza ezarri zen arren, urte hasieran ezagutza hori ez zuen pertsona bat kontratatu zela salatu zen. Hautaketa horrek lanpostuaren eskakizunak ez betetzeaz gain, herritarren hizkuntza eskubideak eta euskaraz lan egiteko eskubidea ere urratu

ditzakeela uste izan zuen langileen batzordeak. Euskara Plana garatzeko ere oztopo bat izan zitekeela azpimarratu zuten.

EITBko zuzendaritzaren arabera, euskararen ezagutza eza ez da eragozpena izango, eta hautatutako pertsonaren profilak aukera emango du euskal edukien eta euskarazko edukien kontsumoa lehiakorra izan dadin interneten. Teknologia eta posizionamenduari lotuta dagoen lana dela aipatuta, euskararen ezagutza bigarren mailan utzi zuten. Bestalde, EITB taldearekiko zuzentasun ezari lotutako kexak izan ziren, eta ETB2n emandako euskarazko emaldiekiko azalpenak zein bestelakoak gaztelaniaz eman beharrez ere kexatu ziren herritarrak.

Dosierra: 5-2025

“ETB2n Mitoaroa ikusten ari gara eta azalpen guztiak gaztelania hutsez ematen ari dira. Behin emango euskarazko kontzertu bat ETB2n eta azalpen guztiak gaztelaniaz ematea ere...”

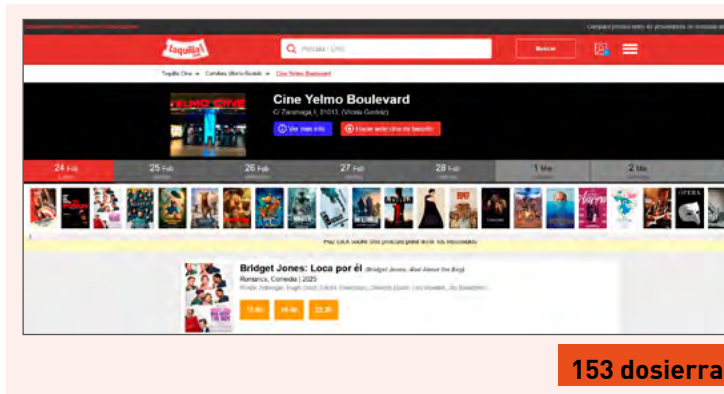
Aurreko urteetan errepikatu bezala, 2025ean ere EITB2rako elkarrizketa euskaraz egin nahi zuen herritar baten kexa jaso zen Euskararen Telefonoan:

Dosierra: 952-2025

“EITB2ko saio batetako antolatzaileek ez didate utzi elkarrizketa Euskaraz egiten. Erdaraz egitea lehenetsi dute “erreportai guztia ondo koadratzeko” dela esanez”.

Zinema

2025eko martxoan Behatokiak, Pantailak Euskaraz euskal ikus-entzunezkoen aldeko ekimeneko kideekin batera, aurreko urtean Euskal Herriko zinema komertzialetan egondako estreinaldi kopurua eta eskainitako filmen hizkuntza aztertu zituen. Azterketa horren arabera, euskarazko jatorrizko bertsioan, euskarara bikoiztuta, edo euskarara azpidatzita eskaini zen estreinaldi kopurua ez zen % 1,6ra

iritsi (Hego Euskal Herrian % 2,6; Ipar Euskal Herrian % 0,4). Gazteleraz edo gaztelerara azpidatzita, berriz, filmen % 100 eskaini ziren Araban, Bizkaian, Gipuzkoan eta Nafarroan; eta frantsesez edo frantsesez azpidatzita, filmen % 100 Lapurdin, Nafarroa Beherean eta Zuberoan.

Euskal Herrian orotara estreinatu zen filmen kopurua 900 baino gehiagokoa izan zen. Hegoaldean 540 film inguru estreinatu ziren gaztelaniaz eta Ipar Euskal Herrian 520 inguru frantsesez. 14 film estreinatu ziren euskaraz Hego Euskal Herrian eta 2 soilik Ipar Euskal Herrian.

2025eko irakurketan ere antzeko datuak espero dira. Izan ere, ondorengoak izan ziren herritarrek zinemari lotuta helarazi zituzten kexetako batzuk.

Zinema komertzialetan euskararen presentzia ezari dago-kionez:

Dosierra: 153-2025

“Joan den otsailaren 8an, Gasteizko Boulevard saltokiko Yelmo zinemetan film bat ikusi genuen. Txartelak erosteko sarreraren albo banatan, makina bana jarrita dute txartelak erosteko. Paretan informazioa euskaraz badago, sarrera erosketara espainolez hutsean egin behar izan nuen, infor-

mazioa eta erosketa prozesua soilik hizkuntza honetan eskainia dago-eta. Erosketaren prozesuko argazkiak bidaltzen dizkizuet. Bide batez erran, webgunea espaniolez hutsean idatzia dela”.

Dosierra: 352-2025

“SADE Cines-en webgunean, film bat ikusteko sarrerak erosi nahi izan ditut, eta webgune guztia gaztelania hutsean dago. Horrek kontsumitzaileen hizkuntza-eskubideak urratzen ditu, bezeroek informazioa euskaraz jasotzeko eskubidea baitute”.

Dosierra: 979-2025

“Barakaldoko Yelmo Megapark zinemetan dagoen sarrerak eroateko makina ez dago euskaraz, bakarrik gaztelaniaz, ingelesez eta katalanez. Euskal Herri osoko milaka euskaldun pasatzen gara zinema hoietatik. Barakaldon bakarrik 30.000 euskaldun inguru gara eta Bizkaian osoan 600.000. Non geratzen dira gure eskubideak? Gure hizkuntza errespetatu mesedez!”

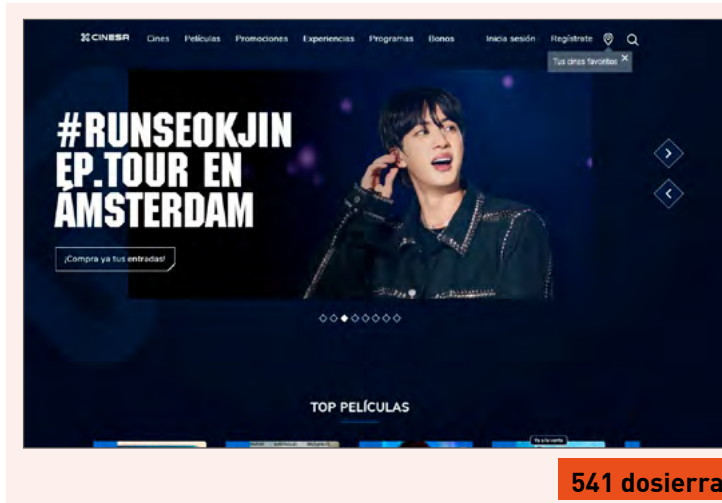
Dosierra: 541-2025

“Donostiako Garbera merkataritza-guneko zinemak kudeatzen dituen Cinesa enpresak gaztelera hutsean eskaintzen ditu sarrerak erosteko webgunea, sarrerak bertan erosteko makinak, rotulazio guztiak, filmen aurretik botatako iragarriak, ... eta langile ia guztiak ere erdaldunak. Euskarak ez dauka inolako presentziarik zinema hauetan”.

**Zinema komertzial batzuetan euskarazko filmak esku-
ragarri izan arren, erdarazkoak soilik eskaintzen dituzte
emanaldietan, edo euskarazko eskaintza urriagoa egiten
dute.**

Dosierra: 625-2025

“Aste honetan euskaraz estreinatzen diren bi filme daude, Sari Nagusia Ziztu bizian eta Hartz-atzapar kanpamendua. Florida zinemetan lehen filme honen emanaldi bakarra ema-

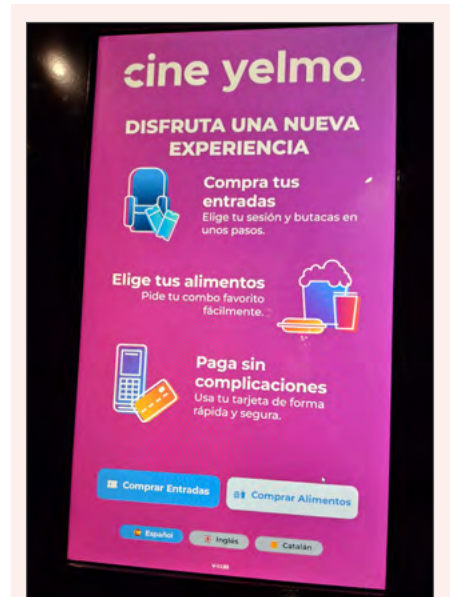

ten dute eta bigarrena gaztelania hutsean besterik ez dute eskaintzen. <https://zemonikusi.eus/zinema> Aurreko astean Heidi, katamotzaren erreskatea estreinatu zuten (euskaraz ere) baino zinema honetan ez zuten eskaini, esango nuke ez euskaraz ezta gaztelaniaz ere. Kontziente naiz zinema honek sentikortasun apur bat duela euskarazko filmeak jartzeari, baino aste honetan gertatzen dena ez zait logikoa iruditzen. Euskarazko eskaintza hain murrizta izatea...”

Dosierra: 626-2025

“Yelmo zinemek ez dute Zineuskadik euskaratzen dituen filme bakar bat ere euskaraz eskaintzen. Esango nuke euskaraz eskaini duten azken filmea Irati izan dela. Egoera honek ez du inolako zentzurik, zinema hauek Gasteizko zein Gasteizera datozen guztion hizkuntza eskubideak behin eta berriz urratzen dituzte”.

Oihartzun berezia izan zuen Euskararen Telefonoan jasotako ondorengo intzidentzia honek. Izan ere, argi erakusten du zinema arloko enpresa batzuek dituzten iripide eta euskararekiko aitortza eza, askotan atzerriko hizkuntzetan diren film edo proiektzioak bertokoen gainetik ere jartzen baitituzte.

979 dosierra

Dosierra: 815-2025

“Astelehen iluntzean Karmele ikustera joan gara Irungo Mendibilera. Zinera sartu eta pelikula gazteleraz zela ohartzean, atera egin gara. Ziurtatu ostean inon ez zuela zehazten pelikula hala izango zenik, gazteleraz, alegia, harrerara joan gara kexatzera. Harrerako tipo gaztea harroxko jarri zaigu, enpresaren politika zein den azalduz eta bere eginez: “zinema horretan defektuz dena gazteleraz dela, eta hala ez baldin bada zehaztu egiten dela. Ingeleseko pelikula bat ingelesez ematen denean ere zehatzu egiten dela” Orduan, ea euskara eta Ingelesa alderatzen ari den galdetu diogu, eta erantzun digu: “eta zergatik ez?”. Erantzuna argi eman diogu, Irunen euskara ofiziala dela eta ingelesa ez. Eta bere erantzuna honakoa izan da: “el inglés es oficial en todo el mundo”. Elkarriketa gogorra eta luzea joan da eta erreklamazioa jarri dugu, baina uste dugu hemen ere jakinarazi behar genuela. Arazo nagusia da, Irunen Karmele pelikula ikusteko ez dagoela euskarazko aukerarik. Ez daude bi bertsio, bakarra baizik”.

Zinema jaialdi zein bestelako ekitaldietan euskararen presentzia eza salatu zen:

Dosierra: 661-2025

“Nafarroako zinema jaialdia izaten ari da irailaren 8tik 12ra. Webgunea euskaraz kontsultatzeko aukera ematen duen arren, ezin da informazio guztia euskaraz kontsultatu eta egitaraua ere gaztelania hutsean dago. Hainbat erakunde publiko eta pribatuk sustatzen dute ekimena eta suposatzen da gai sozialak lantzen dituela jaialdiak, feminismoa, aniztasuna... lotsagarria da ba Nafarroako gutxiagotutako hizkuntza den euskarari eta bere hiztunekiko jarrera”.

Dosierra: 636-2025

“Egunotan Gasteizen ospatzen ari den ikus-entzunezkoen inguruko FesTVal jaialdiak euskara erabat baztertzen du bere programazioan, aurkezpen eta emanaldi guztiak gazteleraz izango baitira. Jaialdiak Gasteizko Udalaren, Arabako

Aldundiaren eta Eusko Jaurlaritzaren diru publikoa jasotzen du”.

Plataforma digitaletan euskararen erabilera ez da onartzen:

Dosierra: 398-2025

“Max plataformara (lehengo HBO) euskarazko mezua bidali genuen (Harry Potter sagako pelikulen euskarazko audioak eta azpidatziak gehi ditzatela eskatzeko) euskaraz gaztelaniaz idazteko eskaera jaso genuen”.

Kirola

Kirol talde, federazio zein kirolari lotutako enpresek antolatutako jarduera batzuetan, euskararen presentzia eza salatu zen.

Webguneak, iragarkiak, QR bidezko informazioa, sare sozialak... gaztelania hutsean izatearena ohiko salaketa izan zen 2025ean ere.

Dosierra: 760-2025

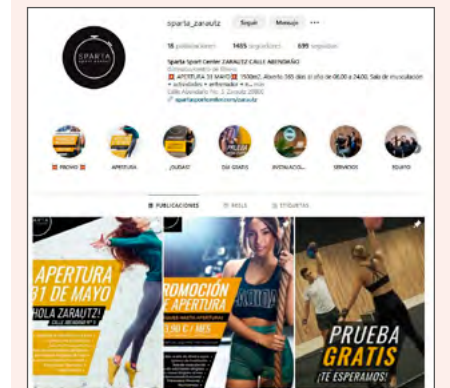
“Altsasuko Kirol Elkartek-Sociedad Deportiva Alsasuak, gaztelania hutsean zabaldu ditu futbol partidak iragartzeko kartelak. Hitz bakar bat ere ez euskaraz”.

Dosierra: 316-2025

“Sparta Sport Centeren propaganda orria jaso dugu gaur Zarauzko gure postontzian, erantsita bidaltzen ditut honen bi argazki. Euskaraz ez du hitzik ere, ezta QR kodeak eramanen duen webguneak ere. Euskaldunon hizkuntz eskubideen urraketa jakinarazpen hau egin nahi dut, eta ondorioz, enpresa honi promozioa euskaraz egiteko eskabidea luzatu nahi diot”.

Dosierra: 375-2025

“Europa Leaguen baitan Bilboko Arenalean diru publikoarekin eta espazio publikoan antolatutako ekimenean euskararen presentziarik ez da”.

760 dosierra**339 dosierra**

Dosierra: 501-2025

“Gure alabak talde bat ekarri du Kataluniatik Donosticup (izena ere....) jokatzera, partidua ikustera ezin bertaraturik beraien web orrian begiratzen ari naiz ea nola ote doazen..... hizkuntza aukeratzerakoan, euskara hautatu dut noski, eta... betiko miseria berdina, orriaren zati asko ingelesez ... gaztelarekin aproba egin dut eta noski, %100 gaztelaraz. Beraiei ere bidaliko diet nire kexa, baina zuek ere jakinaren gainean egotea nahi nuen”.

Dosierra: 619-2025

“Arrauneko traineruen arteko Eusko Label eta Euskotren ligaren instagram kontuan erdara hutsean igotzen dituzte edukiak”.

Atzerriko hizkuntzak euskararen aurretik lehenestea edo euskara baino hobeto idatzi izana ere salatu izan da.

Dosierra: 358-2025

“Nazioarteko ekitaldiei begira, euskarak merezi eta behar duen tokia izan beharko luke (zer esanik ez Euskaraldia betean) Kartel hau San Mames estadioan jarri dute Europa Ligueko finala dela eta. (“Stadium, Estadioko, Estadio”) Kartela teoriarik UEFAk ezarri du, baina finala Bilbon egitea hiru erakunde publikok (Eusko Jaurlaritzak, Aldundia eta Bilboko Udala) ere bultzatu dute. Nola ez, Athletic-ek berak ere bere estadioetan jartzen diren karteletan euskarazko mezu zuzenak jarri eta euskarari lehentasuna ematen zaiola bultzatu beharko luke”.

Dosierra: 972-2025

“Abenduaren 24an Alaves futbol taldearen emaila heldu zitzaidan eguberri ona opatzeko eta ate irekien entrenamenduaren berri emateko, den dena gaztelaniaz “egun berri on” izan ezik eta berau txikian. “Feliz Navidad” nabarmenago eta handiago, hau al da taldeak gure hizkuntzari ematen dion aitortza?”

Kiroldegi publikoetan eskaintzen diren kirol jarduerak gehienak gaztelaniaz izaten direla salatu izan da, eta euskaraz izan daitezkeela iragarritakoetan ere gaztelania erabiltzen bukatzen dela salatzen dute herritarrek.

Dosierra: 951-2025

“Abadiñoako Astola polikiroldegian, gure alabak igeriketa kurtso baten parte hartzen du eta euskara lehenetsia den arren, gaztelaraz da. Azkenengo klasearen erdian atsekabeta irten egin zen monitoreari ez ziolako ulertzen. Kurtsoa euskaraz izan beharko litzateke”.

Dosierra: 281-2025

“Gasteizko Ramon Bajo Eskola Publikotik idazten dizuet, Gasteizko Aldabe Gizarte etxean, udalak eskaintzen duen igeriketa ikastaroan hasi dira LH2 mailakoak eta, ikasleek egin duten komentario batetik, jakin berri dugu begiraleek gaztelaniaz hitz egiten dietela. Badirudi 3 monitore daudela eta bik gaztelaraz egiten dietela. Irakasleontzako ez da onargarria guk euskaraz egindako eskaera bat gaztelaraz eskaintzea, eta gainera, gurasoen aldetik ere kexa jaso dugu”.

Kirolari lotutako ekitaldi batzuetan hizkuntza erabilerari dagokionez ere, gaztelania erabiltzen da nagusiki, edo bere osotasunean.

Dosierra: 414-2025

“Gaur Arabako Saskibaloia Federazioak banatu ditu denboraldi honetako sariak, 16 urte bitarteko kategorietan, eskola kirolari dagozkionak batez ere. Ekitaldian, Arabako Foru Aldundiko zein Gasteizko Udaleko kirol sailtako ordezkariak ere parte hartu dute. Sariak ere banatu dituzte. Ekitaldia gaztelara hutsez izan da (euskaraz entzun dudak bakar, “eskerrik asko” izan da) eta banatu dituzten euskarriak ere gaztelara hutsez zeuden. Askotan azpimarratzen da administrazioetatik kirolean euskaraz aritzeak duen garrantzia, etab. Bada, gaurkoa bezalako ekitaldietan, horrelako lanke-

375 dosierra

358 dosierra

ta guztiak baliorik gabe uzten dute. Harrigarria egin zait banatu dituzten ikurretan AFaren logoa ikustea gaztelera hutssez dagoen inskripzio baten ondoan”.

Dosierra: 231-2025

“Atzo izan zen Bilbao-Bilbao martxa zikloturista. Babesleen artean Eusko Jaurilaritza eta Bilboko Udala daude. Webgunea euskaraz ere badago (<https://www.bilbaobilbao.com/eu/home-eusk/>), baina Zamudioko parke teknologikoan izan zen geldialdian (janaria eta edaria banatzekoa), speaker-ek den-dena esan zuten gaztelania hutsean. Antolatzaileek ahalegina egin beharko lukete esaten dutenaren erdia gutxienez euskaraz ere esateko, EAEko legea betetze aldera eta bertan ginen euskaldunetako errespetuagatik”.

Turismoa

Azken urteetan turismoaren alorrak ere aisialdiaren parte garrantzitsu bat bete izan du. Euskal Herrira kanpotik etortzen direnekiko gure hizkuntzaren ikusgarritasuna izatea edo barne-turismoari begira euskaraz informazioa edo zerbitzuak jaso ahal izatea garrantzitsu jotzen dute herritarrek. Askotan atzerriko hainbat hizkuntzatan eskaintzen dira informazioa eta zerbitzuak, baina euskaraz ez (atzerriko hizkuntzen ezagutzarekiko neurri bermatzaileragoak hartzen dira).

**Turismoaren alorrari lotutako hainbat intzidentzia eremu sozioekonomikoko atalean ere sartu ditugu.*

Dosierra: 672-2025

“Mauleko Turismo Bulegora joan gara informazio eske. Bertako langileak ez zekien euskaraz, eta dena gaztelaniaz egin behar izan dugu. Deigarria da Zuberoan bertan gaztelaniaz egitea arreta euskaraz barik”.

Dosierra: 79-2025

“Urtarrilaren 22tik 26ra Fitur turismoko nazioarteko azoka izan zen Madrilén. Nafarroako turismoaren estandean euskararen presentzia negargarria izan zen. Nafarroako Gober-

79 dosierra

nuak euskarari eta euskal hitzunei ematen dion balioaren seinale”.

Dosierra: 657-2025

“Abuztuaren 8an izan ginen Ainhoan eta herri guneko komun publikoetan, turismo bulegotik gertu, udalaren kartela zegoen, frantsez bakarrik. Gure ustez, Ainhoan euskaraz ere egon beharko luke ta hori eskatzen dugu. Joaten garen euskaldunok ez dugu zertan frantsesa jakin behar baina euskararen lurraldean izanda, euskaraz jarrita, guk ere ulertuko genuke”.

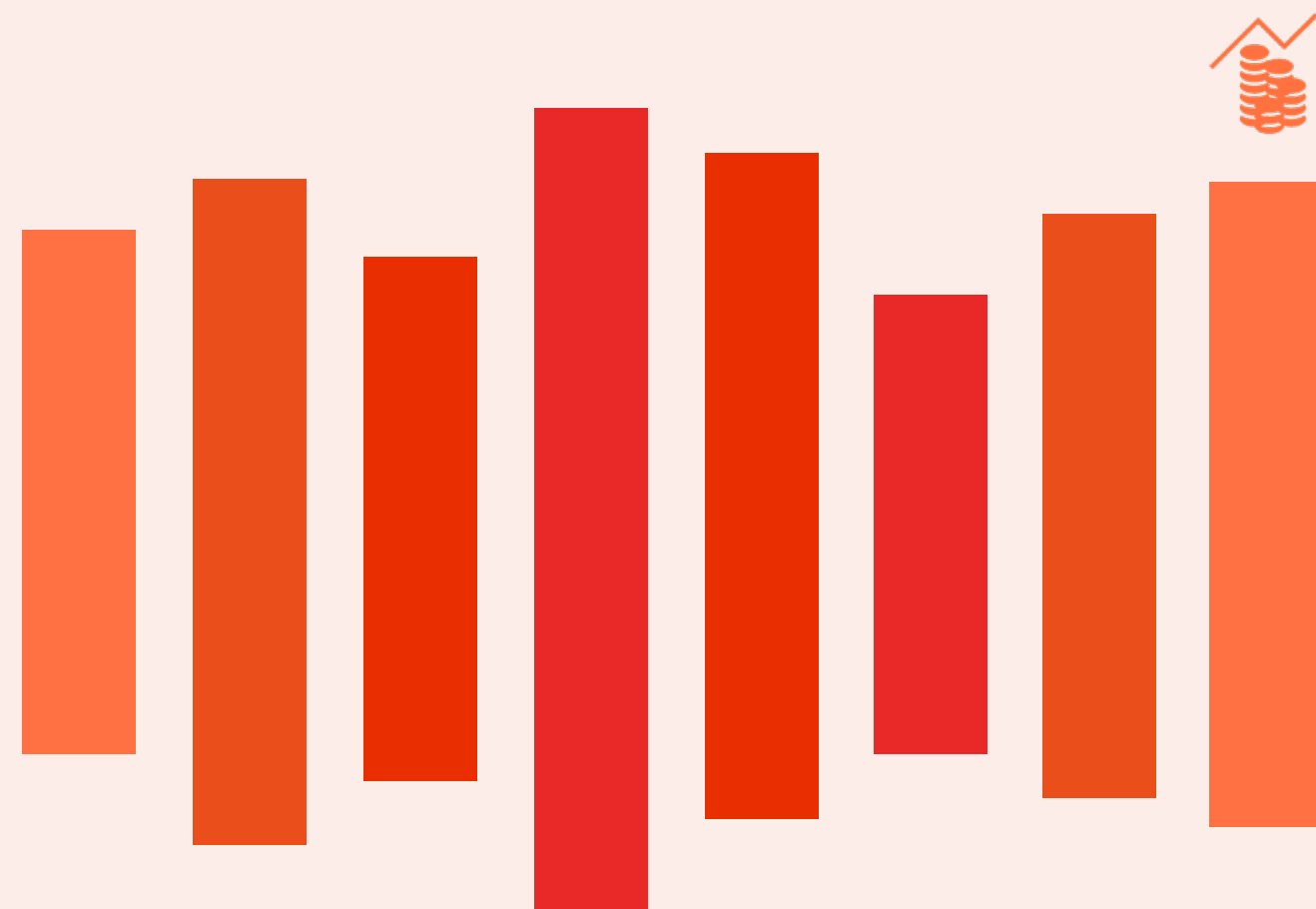
543 dosierra

414 dosierra

852 dosierra

08

EREMU
SOZIO-
EKONOMIKOA

ONARRIZKO ZERBITZUAK (ENERGIA HORNITZAILEAK, TELEKOMUNIKAZIOAK, FINANTZA ERAKUNDEAK, HEDABIDEAK...)

Energia hornitzaileak

Energia hornitzaileek hilerio izaten dute bezeroekin harremana fakturak, kontratuak, informazioa edo intzidentziak konpartitzeari begira.

Gas edo argi hornitzaileen mezuak eta gutunak oraindik erdara hutsean heltzen zaizkie bezeroei. Gogoratu behar da Euskal Autonomia Erkidegoan lege betebeharrak ezartzen direla komunikazioa euskaraz ere bermatu dadin, baina, betebeharrak ez betetzeak ondorioz ez izateak, oraindik enpresa batzuen aldetik ez-betetzeak eragiten ditu.

Dosierra: 207-2025

“Elektrizitatea Goiener enpresarekin dugu, baina Iberdrolaren gutuna jaso dugu, gaztelania hutsean, esateko diru zati txiki bat ez digutela kobratuko, argi barik egon ginelako tar-te batez. Horrelako komunikazioak ere euskaraz jaso nahi ditugu, Goienerrek egiten duen bezala”.

Dosierra: 840-2025

“Gaur Bermeo erdia argirik gabe egon denez i-DEk (Iberdrola taldearen parte dana) bi sms bidali dizkigu jakinarazpen modura; gazteleraz bakarrik. Euren web guinea ere gazteleraz bakarrik dago”.

Dosierra: 915-2025

“Iberdrolak hornidura elektrikoan matxuraren eta intzidentziaren bukaeraren berri emanez bidali dituen emailak gaztelania hutsean daude. Horrelako abisuak euskaraz ere bidali behar zenituzkete, kontsumitzaileok eskubidea baitugu horien berri euskaraz izateko”.

Telefono bidez eskaintzen duten arreta, batzuetan, beranduago euskaraz eskaintzen saiatzen diren arren (bezeroak

berariaz hainbat aldiz eskatuta), arreta hori euskaraz jasotzeko zailtasun eta ezintasunak izaten dira. Euskaraz arreta jaso nahi izatera, telefonoz telefono aritu behar izatea da, kasu batzuetan. Batzuetan eginbehar garrantzitsuen hitzordua edo informazioa lortzeko deitzen da telefono hauetara, eta horrek herritarrari eragozpen handiak sortzen dizkio.

Dosierra: 417-2025

“Nortegasera deitu dut (900907442, gaur bigarren aldiz) gaurko egin behar zidaten errebisioa atzeratzeko. Nortegas omen da hau egin behar didana, nahiz eta nik haiekin kontraturik izan ez. Aurrekoan deitu nuen eta Sonia izeneko operadoreak “no te entiendo” erantzun eta oso zakar aritu zen. Esan nion euskaraz nahi nuela artatua izan eta norbaitek deituko zidala esan zidan. Gaur, errebisioa pasa behar duten egunean, berriro deitu eta oso jarrera aurkakoa izan du. Berriro “no te entiendo” esan eta behintzat beste jarrera bat izateko esan diot. Moztu egin du deia! Kontuak kontu, ez dakit zer egin nire errebisioa egiteko”.

Dosierra: 522-2025

“Nortegasen eskutitz bat jaso dut, bertan deitzeko eskatu didate, ikuskapen hitzordua hartzearen. 900814170 zenbakira deitu dut 15:48an, gazteleraz erantzun dit andre batek eta nik euskaraz egitean, gazteleraz hitz egiteko eskatu dit, zalantza izan dut nik eta euskaraz nahiko nukeela erantzun diot eta orduan berak esan dit ea horren zaila egiten zitzaidan gaztelaniaz egitea, nik berriz deituko dudala esan diot. Moztu eta deitu egin dut 15:53tan, andre batek hartu dit, aurreko berbera zen berak esan bait dit gazteleraz hitz egin ezean ezin genuela aurrera egin eta moztu egin dit arratsalde ona opatuz. Moztu eta deitu egin dut 15:55tan, andre berdinak zirudien eta euskaraz hitz egitean “¿En serio? ¿de nuevo con esto? Mira, que tengas buena tarde” eta moztu egin dit. Orduan 946445746 zenbakira deitu dut, baina bertan 15:00ak arteko ordutegia zutela erantzun dit makinak. Orduan eskutitzean agertzen zen hirugarren zenbaki batera

deitu dut 900902933 eta “sakatu ezazu 2 zenbakia euskaraz egin nahi baduzu” esan du zenbaki honetan lokuzioak eta hala egin dut eta berriz ere, beste 900 zenbakian aurreko hiruretan erantzun didan andreak hartu du, nik euskaraz egin dut eta “mira, así no, tú sigue llamando que yo estaré todo el día” eta moztu egin dit. Azken honetan nik dagoe-neko euskaraz egiteko aukeratua nuen, honetan sarrerako lokuzioak aukeratzeko eskatu bait dit. Hitzordua ondo dagoen eskatu behar dut, bestela gasa moztuko didala esan bait dit Nortegasek eta ez dakit euskaraz lortuko dudana”.

Enpresa hauek prentsan ezartzen dituzten iragarkiak askotan gaztelaniazko prentsan gaztelaniaz solik ezartzen dituzte, EAEn adibidez ele bitan ezartzeko lege betebeharra duten arren.

Beste kasu batzuetan iragarkiak euskarazko bertsioetan ere argitaratzen diren arren, zabalpena egiterakoan gaztelaniazkoak jartzen dira edo gaztelaniazko ale gehiago zabaltzen dira.

Dosierra: 887-2025

“Iberdrolak iragarki berriak egin ditu eta leku askotan daude ikusgai. Horien artean Metro Bilbaon eta Euskotranen. Iragarkiak Metro Bilbaoko Bilboko geltoki guztietan daude, sarreretan baita nasetan ere eta den-denak daude gaztelaniaz. Euskotranen ere bada iragarki hori baina tranbietan itsatsita, kanpoaldean. Tranbiak oso-osorik dabilta iragarki berarekin estalita eta hau ere gaztelania hutsean beti. Bilboko kaleetan ere ikusi dut iragarki bera, beti gaztelaniaz”.

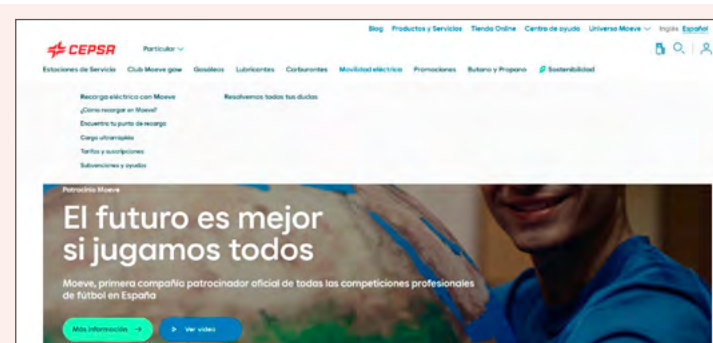
Lurralde ezberdinetako gasolindegia eta energia horniketa tarako puntuetako hizkuntza paisaiaren inguruko kexak jaso ziren gehienbat Euskararen Telefonoan.

Dosierra: 103-2025

“Konturatu berri naiz, Matienean (Laubideta kalea, Abadiño), San Blas ostatuaren parean ibilgailuak kargatzeko zera

400 dosierra

617 dosierra

ipini duela Total Energies etxeak. Dena erdara hutsean dago: (1) ez aparkatzeko bide-seinaleak dio, gaztelania hutsean, “EXCEPTO VEHÍCULOS ELÉCTRICOS EN SITUACIÓN DE CARGA”; (2) kargagailuan berean diren jarraibideak gaztelaniaz eta ingelesez daude...”

Dosierra: 137-2025

“Berako BP Petrozalain gasolindegian kartel eta ohar guztiak gaztelaniaz daude, euskararen arrastorik ere ez. Euskaraz jar ditzatela eskatu nahi diet”.

Dosierra: 617-2025

“Oiartzunen, AP-8 bideko 8,3 KPn eta Biriatu norabidean

617 dosierra

dagoen zerbitzuguneko gasolindegiko (jabea: Moeve Retail Operations SAU) kartelak eta bestelakoak berriro dituzte, eta berrietan nabarmena da euskara bigarren mailan (behean eta letra askoz txikiagoa) utzi dutela. Era berean, ordaintzeko gailuetan euskara aukera dezakegun arren, gaztelania modu lehenetsian aukeratuta dago; horren harira, nahiz eta euskara aukeratu, tiketak gaztelaniaz inprimatzen dituzte gailuek. Hori guztia gutxi balitz, Euskal Herrian gasolindegia dituen arren, webgunea (<https://www.moeve.es/es/particular>) gaztelaniaz eta ingelesez baino ez dauka”.

Dosierra: 641-2025

“Euskal Herrian gasolindegia dituen arren, Moeve enpresak webgunea (<https://www.moeve.es/es/particular>) gaztelaniaz eta ingelesez baino ez dauka”.

Dosierra: 805-2025

“Mugiroko Shell gasolindegian kartel, ohar eta seinale guzti-guztiak gaztelania hutsez daude. Gainera, herriaren izena ‘Muguiro’ idatzita daukate, Mugiro beharrean. Eskaera egiten diet herriaren izena modu egokian jar dezaten, euskara aintzat har dezaten eta idatzizko elementuetan euskara ere erabil dezaten. Era berean, eskaera luzatu nahi diot Larraungo Udaleri ere, ahal den neurrian, beharrezko neurriak har ditzan bailarako gasolindegian ere euskara erabiltzen dela bermatzeko”.

Finantzak eta aseguru etxeak

Banketxe, kutxa zein aseguru etxeetako zerbitzuak oinarritzekoak eta jendartearen egunerokoan garrantzizkoak izan arren, oraindik ez zaio beharrezko garrantzirik ematen entitateen aldetik tramite guztiak, dokumentazioa zein informazioa euskaraz jasotzeko.

Bezeroari zuzendutako mezuak, jakinarazpenak zein dokumentazioa hainbatetan gaztelania hutsean helarazi zitzaizkien. Batzuetan, kexa bideratu ostean bezeroari euskarazko mezua helarazten zaion arren, sistemak edo pertsonak aldatzen diren unean berriro errepikatzen da.

Dosierra: 17-2025

“Bigarren aldiz, Kutxabankek gaztelania hutsez idatzitako gutuna bidali dit, euskaraz idatzitako erreklamazio bati erantzuteko. 2024ko ekainean gauza bera gertatu zen. Kexa jarri nuen, eta ordukoa akatsa izan zela adierazi zidaten, eta euren hizkuntza irizpidea dela euskaraz eskatutakoari euskaraz erantzutea. Baina, itxuraz, hipoteka-klausulen erreklamazioen kasuan behintzat, gaztelania hutsezko gutun estandarrek bidaltzea da Kutxabanken hizkuntza-irizpide bakarra. Kutxabankera idatzi dut zuzenean, hemen kexa adierazteaz gain”.

Dosierra: 453-2025

“Kutxabankek emailaz bidalitako komunikatu batean, sustapen batean izen emateko aukera eskaitzen du. Gauza bera bere web orritik online bankuan sartzean. Bi kasutan, helburu duen orria gaztelara hutsez dago, gainera euskaraz jartzeko inongo aukerarik gabe”.

Dosierra: 892-2025

“VIAT gailuan aldaketa bat egin dut. Aldaketaren kontratua gaztelaniaz helarazi dit Laboral Kutxak”.

Telefono bidezko eta zuzeneko arretan ere, euskarazko arreta berariaz eskatzen ibili behar dira herritarrak, eta, hala ere, ez zaie bermatzen.

Dosierra: 308-2025

“Apirilaren 10ean, goizean, Barakaldoko San Bizente kaleko bulegoan leihatilan eragiketa erraza egitera joan nintzenean ez dute nire hizkuntz eskubidea errespetatu eta behin eta berriz eta oihuka “NO ENTIENDO EUSKARA, DIMELO EN CASTELLANO” erantzun dit horko langileak. Errespetu handiz erreklamazio orria eskatu diodanean bere erantzuna izan da: “VES ESO SI LO HE ENTENDIDO, ERREKLAMAZIOA” eta orria luzatzearekin batera bukatzeko betetzen beste leku batean eta joateko handik berak lanean jarraitzeko gaineratu du. Zuzendariari azaldu eta erreklamazioa eman diot.

Azken horrek langilearekin hitz egindakoan, ez didala txarto erantzun bere hitz egiteko modua eta tonoa dela ... Tama-
lez, ez da bulego horretan nire hizkuntza hautaketa dela eta
gorabehera izan dudana lehenengo aldia...”

Dosierra: 324-2025

“Lagun Aro seguru etxera deitu (900380838) eta ez du
aukerarik ematen euskaraz zerbitzua jasotzeko. Pertsona
batekin hitz egin aurretik, azalpen guztiak gazteleraz dira.
Azkenik, telefonoz pertsona batekin hitz egiteko aukera da-
goenean, ez da bermatzen euskaraz dakienik”.

Dosierra: 488-2025

“Altsasuko Caixabanken bulegoan euskarazko aurrez au-
rreko arretarik ez”.

Oraindik webguneetan euskarazko informazioa eskura-
tzeko aukerarik ematen ez duten entitateak aurkitzen di-
tuzte bezeroek. Webgune batzuk katalana eta ingelesa
bezalako hizkuntzetan eskuragarri daude, baina, euska-
raz oraindik ez.

Dosierra: 344-2025

“Santander banketxearen web orrian ezin da euskaraz nabi-
gatu. Ezta web orritik egin daitezkeen eragiketak euskaraz
egin (mugikorrean bai). Web orria euskaratzea eta eragike-
tak euskaraz egin ahal izate eskatzen dut”.

Eta APP zein bestelako online zerbitzuetan euskara hau-
tatzerakoan zuzentasun ezak bezeroak euskarazko ber-
tsioez ez fidatzea eragiten du.

Dosierra: 825-2025

“Banco Santanderren APP-a euskaraz erabili dut, trans-
ferentzia bat egiteko agindua eman dut eta argazkian bi-
daltzen ditudan xehetasunak agertzen zaizkit, hitz batzuk
gastelaniaz daude eta transferentzia egin gabe dagoela
adierazteko gastelaniazko “pendiente” itzuli eta belarritako

jarri dute (egiteke dagoela adierazi beharrean, belarrietan
jartzeko bitxia bezala itzuli da). Banco Santanderri euska-
razko bertsioen zuzentasuna zaintzeko eta kontzeptu guz-
tiak euskaraz ere ezartzeko eskatzen diot”.

Telekomunikazio enpresak

Aurreko urteetan bezala, telefono bidezko arretan eta es-
kaintzak egiteko deietan euskara erabiltzeko zailtasunak
nabarmendu dira. Konpainia batzuek zuzenean ez dute
euskarazko arreta eskaintzarik egiten, eta, beste batzuek,
arreta euskaraz eman eta bezeroekiko euskarazko komu-
nikazioak eskaintzen dituztela iragarri arren, ez da behar
bezala bermatzen, batik bat, zerbitzu horiek kanpoko
enprekin azpikontratatzeko direlako edo azpikontratatu-
tako enpresei beharrezko baldintzak eskatzen ez zaizkie-
lako.

Dosierra: 32-2025

“Euskaltelek bezeroen arretarako 1717 telefonoa du. Berta-
ra deitu dut intzidentzia baten berri emateko, eta erantzun
automatikoak gastelania hutsez egiten du. Ez du euska-
razkoa eskaini ere egiten”.

Dosierra: 371-2025

“Dei galdu bat neukan. Deitu dut eta telefonoa hartu dida-
nak gastelaniaz hitz egin dit. Arreta euskaraz nahi dudala
esan diot eta, orduan berriro deituko didatela esan dit. Be-
rriro deitu didatenean gastelaniaz zuzendu zaizkit eta arreta
euskaraz nahi dudala esan diodanean eskegi egin dit”.

Bezeroek erantzun desegokiak edo irainak ere jasotzen
dituzte kasu batzuetan euskara erabili nahi izateagatik:

Dosierra: 235-2025

“Vodafonek deitu didate. Gasteleraz hasi zaizkit, eta esan
diot “sentitzen dut, ez dizut ulertzen”. Erantzuna:”ah, no en-
tiendes pero yo no hablo taca-taca””.

Dendetako arreta zuzenari dagokionean, normalean enpresa askok ez dute bermatzen uneoro euskarazko arreta eman dezakeen norbait izatea, eta hizkuntza paisaian ere enpresa batzuetan guztia erdaraz ezartzen da.

Dosierra: 962-2025

“Bilboko El Corte Inglesen barruan aurkitzen den Samsungeko bezeroentzako arreta zerbitzuak dena du gazteleraz bakarrik. Txanda hartzeko pantailak ere, adibidez, gazteleraz edo ingeleraz hautatu daiteke. Euskaraz ezer ez”.

Bilboko Telefonicaren denda izandako kasu honetan, herriarraren determinazioari esker, enpresak neurriak hartzea lortu zen, batik bat, langileen formazioari begira.

Dosierra: 942-2025

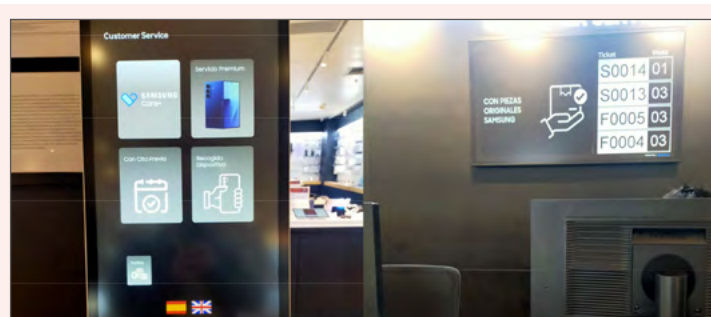
“TELEFONICA dendara (Hurtado Amezaga kalea), kontsulta bat egitera joan nintzenean harrerakoa euskalduna, baina, mahaikoak esaterakoan EUSKERAZ nahi nuela, bere erantzuna “ni se el euskera, ni lo quiero saber”..., erantzun zidan. Eta denda bertan dagoen propaganda dana ERDERA HUTSEZ”.

MERKATARITZA HANDIA ETA MERKATARITZA KATEAK

Merkataritza zentro eta gune handietan hizkuntza paisaierikiko kexak helarazi zituzten bezeroek 2025ean ere. Karteldegiko finko zein aldi baterakoan eta iragarkietan enpresa batzuek euskara ere txertatu duten arren, beste enpresa batzuetan ez da inon euskararen presentziarik.

Dosierra: 919-2025

“Lego multinazionalak sukurtsala zabaldu zuen abuztuan Bilbon. Irekiera iragartzeko kartelak jarri zituzten autobus-markesinetan, eta denak zeuden gaztelania hutsean. Batez ere umeentzako produktuak izanda, eta baliabideak dituen multinazionala izanda, ez dute batere enpatiarik, kontzientziarik, sentsibilitaterik eta errespeturik izan euskararekiko”.

962 dosierra

330 dosierra

55 dosierra

Dosierra: 963-2025

“Megaparketako Media Marketen dendako kartelak gazteleraz bakarrik daude. Txanda hartzeko jarritako pantaila berrietan ere ez dago euskara aukeratzerik; gazteleraz daude”.

919 dosierra

303 dosierra

Decathlon enpresa multinazionalako establezimendu ezberdinetan izan dira kekek aurten ere. Euskal Autonomia Erkidegoan hizkuntza paisaian euskara txertatzeko betebehara duen enpresa izan arren, ez-betetzeak eta hizkuntza eskubideen kontrako enpresaren irizpideak bere horretan mantendu ziren 2025ean ere.

Dosierra: 63-2025

“Donostiako Decathlonen izan naiz eta paisaia linguistiko guztia erdara hutsean dago. Erreklamazio orria sartu dut. Bertako langileak esan dit Espainiar Estatuan soilik Katalunian egiten dutela bi hizkuntzetan, hango legeak behartzen duelako”.

Dosierra: 232-2025

“Donostiako Belartza industriagunean dagoen Decathlon dendan karteldegi berria jarri dute eta dena erdara hutsean dago. Bertan ere sartu duhu kexa”.

Dosierra: 578-2025

“Kexa jarri nahiko nuke, DECATHLON Donostian EZ direlako hizkuntza eskubide eta betebeharrak minimoak betetzen. Karteldegi eta panel informatibo GUZTI-GUZTIAK espainolez eta, txikiagoan, ingelesez daude soilik”.

Dosierra: 591-2025

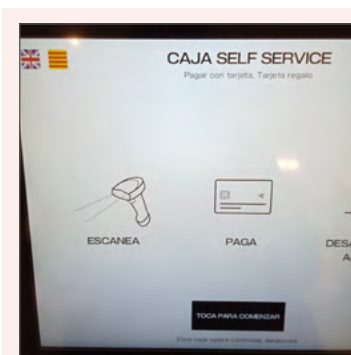
“Berangoko Decathlonera joan gara. Duela gutxi berrikuntzak egin dituzte, baina errotulazioa erabat gaztelaniaz dago. Hitz bakar bat ere ez euskaraz. Gu eskualde horretakoak gara, inguruko gazte euskaldun asko doaz Decathlonera, baina enpresa honentzat euskaldunok ez gara existitzen. Murtzian daudela uste dute, langile eta bezero ugari euskaldunak izan arren. Kontsumilatzaile eta erabiltzaileen hizkuntza eskubideen legeari muzin egiten diote”.

Dosierra: 621-2025

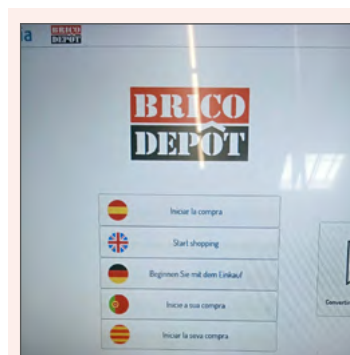
“Durangoko Decathlonen kartel guztiak gaztelera hutsean daude. Eskari bat jasotzera joan nintzen eta neska batek

750 dosierra

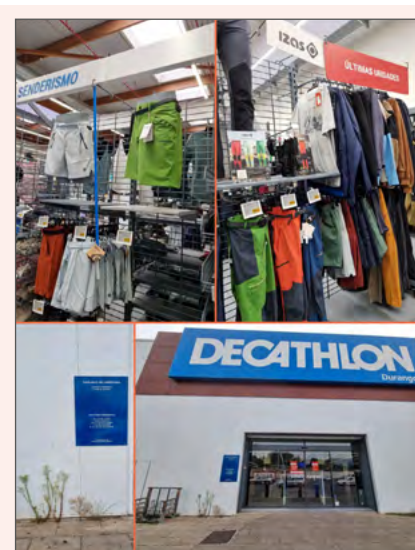
210 dosierra

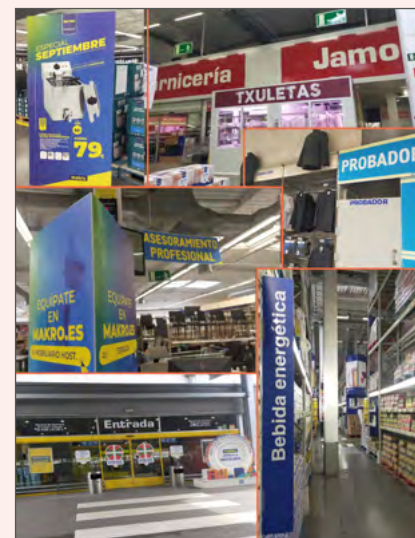
439 dosierra

euskaraz atenditu baninduen ere, lehenengo hitz gaztelera egin zuen eta beste batek ez zekien euskaraz”.

Azken urteetan enpresa handi eta kateetan autokobratzeko, txandak hartzeko, paketeak jasoteko zein bezeroaren iritzia jasotzeko makinak ugaritu dira. Batzuek euskara txertatu duten arren, beste enpresa batzuek hainbat hizkuntzatan eskaintzen dute zerbitzua, baina, euskaraz ez. Kate komertzial batzuetan, enpresa berdina izan arren, establezimendua kokatuta dagoen herriaren arabera euskaraz hautatzeko aukerarik ematen ez duten makinak aurkitu dituzte bezeroek.

631 dosierra

701 dosierra

Dosierra: 112-2025

“Duela aste pare bat Durangoko Decathlonen erosi nituen arropa batzuk. Kutxan gaztelania ---bandera espainola--- dago berez aukeraturik; eta dendariak, ohi bezala, gura izaten du bezeroa ‘lagundu’ pantaila horretan beste hizkuntzarik aukeratzeko ibili barik, edo inori aukeratzeko uzten ibili barik. Aldi honetan bizkor ibili nintzen eta nik neuk ekin nion pantailan eragiketak egiteari, lehen-lehenik ikurrina saka-tuz, asmoa izanik makina euskaraz erabili ahal izatea. Bada, ikurrina sakaturik ere den-dena erdara hutsean zegoen. Euskaldunok arrotz nahinon. Supremazismoaz higuindurik nago. Gainera geuri leporatzen digute supremazismoa su-premazismoan cum laude dutenek”.

Makina batzuek euskaraz erabiltzeko aukera eskaintzen duten arren, gaztelaniaz lehenetsita izaten dira, eta he-rritarrek euskaraz lehenestea ere eskatzen dute. Kasu batzuetan, gainera, euskaraz lehenetsita uzteagatik kargu hartzen diete bezeroei.

Dosierra: 583-2025

“Garbera merkatal guneko Zara dendan autoordainketako zonako makinan ordainketa egin eta gero berriz euskaraz jar-tzeagatik ardura hartu didate justifikatuz eta gaztelaniaz, ber-tara jende asko joaten dela kanpoko eta gaztelaraz jartzeko eta ez egiteko hori. Makinak noski gaztelaraz daude modu predeterminatuan eta badute euskaraz jartzeko aukera”.

Eroskiren kasu honetan makina berriz gaztelaniaz le-henetsi zela aipatzen da, bezero erdaldunek egindako kexengatik.

Dosierra: 44-2025

“Joan den larunbatean, hilak 11, Donostiako Garbera Eros-kin txanda makinak erabili nituen, arrandegian eta urdaite-gian. Makinak erdaraz lehenetsiak daude. Eroskiri eskatzen diot makinak euskaraz lehenetsi ditzan, Arrasaten eta Aba-diñon diren bezala”.

Erantzuna:

“Bezeroak aipatutako arazoari dagokionez, jakinarazi nahi dugu hasiera batean makina horiek ezarri zirenean hiz-kuntza-preferentzia euskara zela. Hala ere, denborarekin, hainbat bezero erdaldunek eta frantses hiztunek egindako kexak direla eta, gaztelania lehenetsi zen. Gure bezeroen gehiengoa erdalduna eta frantsesa denez, erabaki hori har-tu genuen. Dena den, bezeroaren kexa ulertzen dugu eta barkamena eskatzen diogu eragindako eragozpenengatik”.

Aplikazio (APP) zein webguneetan ere oraindik hainbat enpresa handik ez dute euskaraz erabiltzeko aukerarik eskaintzen.

Dosierra: 78-2025

“Just Eat aplikazioa ezin dugu euskaraz erabili. Era berean, enpresaren mezuak erdaraz jasotzen ditugu”.

Dosierra: 211-2025

“Amazonen ‘locker’ direlakoak ezin dira euskaraz erabili”.

Dosierra: 907-2025

“Leioako Artea Merkataritza gunearen webgunean, euskara hautatu arren, gabonetako ekintzen informazioa eta beste hainbat eduki gaztelaniaz baino ez dituzte”.

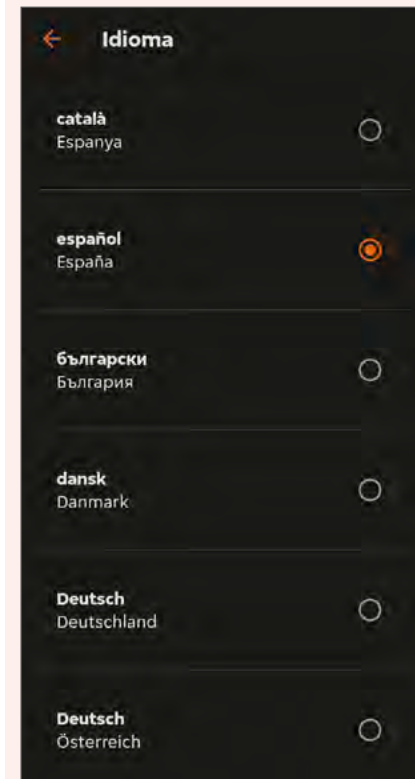
Dosierra: 908-2025

“Ballonti Portugaletako merkatal zentroaren webgunean euskararen arrastorik ez dago inon, ez du hizkuntza alda-tzeko aukerarik ere ematen”.

Arreta zuzena zein telefono bidezkoari dagokionean ere, ez da arreta euskaraz bermatzen, eta bezeroak erdara erabili behar izaten du.

Dosierra: 670-2025

“Forum Sport dendetako Bizkaiko Zentralera deitu dut gaur irailaren 11n 13:50 aldera. 3 tekla sakatu ditut euskaraz

78 dosierra

atenditu nazaten. Artatu nauen pertsona erdalduna izan da. Eskatu dut euskalduna izan zedin eta esan dit orduan ez zegoela euskaldunik libre ni artatzeko. Nahi banuen geroago deitzeko. Espainieraz jarraitu dut eta amaitu egin behar nuen erreklamazioa. Momentu horretan ezin izan dut euskaraz egin. Nire eskubideak urratuak izan dira. Amaieran, jakinarazi diet nire egoneza, ezin izan dudala euskaraz artatua izan”.

Enpresa handi hauetako kutxazain lanpostuak bezeroarekin harreman handiena duten lanpostuak izanik, deigarria da bezeroek euskara erabiltzeko erreparo eta arazoak izaten dituztela. Euskararen ezagutzarik ez izateak bezeroaren hizkuntza hautua baldintzatzen du, eta bezeroak euskarari eustean, erantzun txarrak edo eztabaidak ere sortzen ditu, euskara erabiltze hutsagatik kutxazain dagoen langilea pertsonalki erasotua sentitzeraino.

Dosierra: 117-2025

“Txingudiko Alcampon, larunbatean eguardian kajetato langile bati, ordaindu ondoren, Kutxabankeko kajeroa mesedez? Galdetu nion eta “No entiendo” erantzun zidan, harridura aurpegiarekin errepikatu nion, “Kutxabank kajeroa”, eta “No entiendo “ berriro, jarraian “Junto a Información, y porqué si entiendo castellano no me habla en español” esan zidan”.

Dosierra: 315-2025

“Hondarribiko Eroski supermerkatuko kutxazain bati duela egun gutxi esan nion 0-9 arteko zenbakiak euskaraz ikasteko, Eroski-txarteleko aurrezkiak kobratzeko nortasun agiri-ko zenbakia euskaraz esan ahal nitzan. Gaur, arratsaldeko 15:15 aldera, kutxazain horri erdaraz galdetu diot ea ikasi dituen (ez zen beste kutxazainik). Berak erantzun du hau Espainia dela eta ez duela zertan euskara ikasi”.

Dosierra: 402-2025

“Garbera merkatalguneko Primark dendan gaztelaniaz hitz egin dit kutxazaineko langile batek. Nik euskaraz segi dut eta

oso modu txarretan eta hasperenka erantzun dit ulertzen ez nuen hizkuntza batean. Euskaldunon hizkuntza eskubideak urratzeaz gain, burlaizez tratatu naute. Nahikoa da!”

Dosierra: 837-2025

“BM supermerkatua salatzen dut goitik behera. Kutxan, azkenaldi luze honetan, erdaldunak eta zenbakirik ere ulertzen ez dutenak dira gehien-gehinak Beasainen, Senperen duten supermerkatuan. Bezeroen artean nagusiki beasaindar, lazkaotar eta ataundarrak, euskaldun asko eta denok espainierara derrigortuak eta bortxatuak. Euskaraz hasi eta “en castellano” erantzuten dute, “en cristiano” esatea bakarrik falta zaie. Nire salaketarik gogorrena BM enpresarentzat horiei denei kutxan euskaraz lan egiteko adia ez irakasteagatik. Beste salaketa bat enpresa berari. Interneteko webgunea espainiera hutsean dauka eta lotsarik ez du Euskal Herrian hori eskaintzearekin “Fresco eta super fresco” dio bere propagandak baina hizkuntzan zeharo ihartuta dabil. Azkenik, “fresco” horren propaganda erdalduna espainieraz gehien bat entzutearekin nazkatuta gaude euskaldunok. Supermerkatua Beasaingo Senpere kaleko 7an dago”.

Alor honetan enpresek neurri bereziak hartu beharko lituzketela agerian geratzen da, bai eta bezeroaren arreta bermatuko duen lege babes nahikorik ez dagoela.

OSTALARITZA ETA MERKATARITZA TXIKIA

Ostalaritza eta merkataritza txikian ere azken urteetan antzeko egoerak errepikatu izan dira. Sektorearen ezauzgarri ezberdinek bezeroarekiko gertutasunez jokatu, eta hizkuntzaren aldagaia eskaintzen edo saltzen dituzten zerbitzu edo ondasunen kalitatearen adierazgarri erabiltzetik urrun, orokorrean erdaren erabilera nagusi den sektoreak bilakatu dira.

Ostalaritzako eskaintza eta menuak euskaraz ezin direla kontsultatu azpimarratu dute herritarrek. Kasu batzuetan,

99

Dosierra: 134-2025

“Mariaje herriko okindegian gertatu zen. Bada ia urte bete okindegi berri hau ireki zutenetik. Bertako langilea kanpotarra da, baina euskaraz hitz egiteko saiakera oso gutxi egin du. Beste prioritate batzuk izango ditu ziurrenik (ulergarria puntu bat arte). Kontua da, egun honetan “Egun on, egunkaria, mesedez” esan niola. Ez zuen ulertzeko ahaleginik ere egin. Aurpegi arraroa jarri eta berari gaztelaniaz egiteko eskatu zidan. Ez da lehenengo aldia hau gertatzen dena. Herri euskaldun bat izanik Idiazabal, okindegian “egunkaria” zer den ulertu beharko lukeela uste dut. Ogia erostean ere antzekoa gertatzen da”.

Dosierra: 146-2025

“Algortako ASUABERRI kafetegian euskaraz aritzen garen bezero askori erantzun txarra ematen digute. Oso modu oldarkorrean agintzen digute gazteleraz aritzeko. Arratsaldeetan izaten da. Egoera berez da larria, baina are larriagoa da kontuan izanda San Nikolas ikastolaren parean dagoela kafetegia, eta guraso eta langile asko umeekin joaten garela bertara. Atzokoa ez zen kontu isolatua izan, hainbat herritarri gertatu izan zaigu”.

Erantzuna:

Okindegiaren nagusia: “Ez dut uste kafetegi honetan bezeroei erantzun txarrik eman edo gaizki hitz egiten zaionik euskaraz hitz egin digutelako. Nik ez dakit euskaraz (Bilbokoa naiz eta zertxobait ulertzen dut) eta bertan aritzen diren neskak Honduraskoak dira. Inoiz ez diogu inori erantzun txar bat eman edo modu txarrean hitz egin euskaraz mintzatzeagatik. Jakin nahi nuke nork jarri duen erreklamazioa. Mundu guztiak ez du euskara ezagutzen baina bezero guztiek dakite gaztelania. Guk euskaraz ez dakigula jakinda, guri euskaraz hitz egitea, gureganako errespeturik ez izatea da. Kexa egin duenak ego izugarria du eta denok euskaraz jakin behar dugula uste du”.

Dosierra: 206-2025

“Kafetegian euskaraz eskatzean aurpegi desatsegina jarri

222 dosierra

digute, eta azkenean galdetu diogu kamarerari ea ez dakien euskaraz “ya te he dicho que no sé euskera” erantzun digu. Guk hori ez digula hitzez esan adierazi diogu, eta mesedez, errespetua eskatzen dugula. “Tú eres la que no tiene respeto” erantzun digu. Saiatu gara esaten hitzez esanez gero ez dakiela euskaraz, gazteleraz hitz egingo diogula, baina ez da modurik egon. Erreklamazio orria bete dugu. Kopia ematerakoan, sukaldeko langileak esan digu “pues yo también voy a poner una reclamación por racismo”. (biak migranteak dira). Ze pena, gure hizkuntzaz hitz egitean erantzun hau jasotzea... Ez gara itzuliko, eta hori gure familia ia egunero joaten dela bertara... Hoteleko harrerako langilearekin hitz egin dugu eta hark errespetu handiz jaso gaitu”.

Dosierra: 314-2025

“Azpeitiko EPERRA tabernan kanpoko zerbitzari berria jarri dute. Atzo 21:00etan lagun batzuk joan ginen zerbait hartzera, eta berandu zenez zerbitzariari galdetu nion ea ixten ari ziren. Tonu zakarrean, erantzun zidan: “háblame en castellano”. Berriz galdetu nion, poliki eta ondo ahoskatuz, ea ixten ari ziren. Berriz ere modu zakarrean erantzun zidan kastellanoz hitz egiteko. “Ez al dakizu euskaraz?” galdetu

nionean, kasurik ez eta beste alde batera begiratu zuen. Hori ikustean, tabernatik alde egin genuen, ezer hartu gabe. Gero eta ohikoagoa da Azpeitiko tabernetan zerbitzari erdaldunak kontratatzea, eta gehienek jarrera oso negatiboa dute euskararekiko. Ez dute inongo begirunerik, salbuespenak salbuespen, gure hizkuntzarekiko. Uste dut asnasgune bateko taberna batean lan egiteko gutxienez 3 hilabeteko oinarritzko euskarazko ikastaro bat egin beharko luketeela”.

Dosierra: 356-2025

“Basauriko Bertiz gozotegira sartzerakoan (ez zegoen bezero gehiagorik eta bi saltzaile zeuden saltokian), euskaraz galdera bat egin nien, ea opilak barruan zer zeukan eta saltzaileetako batek zerikusirik ez zuen galdera batekin erantzun zidan erderaz: “para comer aqui, o para llevar?” orduan, nik galdera bera errepikatu nuen eta saltzailea barrezka hasi zen txunditu aurpegia jarritz eta ostean bere lankideari begira, barrezka jarraituz. Orduan, nik, jokamolde hori errespetu falta handia iruditzen zitzaidala adierazi nuenean, ordurarte nirekin aritu etzen saltzaileak, “es que tu le tienes que hablar en español” impositatu zidan modu larderiatsuan”.

Dosierra: 646-2025

“Hondarribiako Kai-alde kafetegian langile batek aurre egin zidan euskaraz jardun nintzelako. Eskariak, aldiro, euskaraz egin nituen eta, segidan, baita gaztelaniaz ere langileak ez zuelako guztiz argi : bi txokolate (bi atzamar erakutsita), garagardo bat (cerveza). Ordura arte ez zen arazorik izan, baina baso bat ur eskatuta, eta zalantzarik izanez gero gaztelaniaz esateko prest banengoen ere, alboan zegoen beste langileak aurre egin zidan esanaz ohartu nintzela ez zidala ukertzen, ea zergatik jarraitzen nuen euskaraz. Esan nion ordura arte ez zela arazorik izan, eta gaztelaniaz azaldu nizkiola eskatutakoak. Komeni zitzaizela euskaraz ikastea, zenbakiak eta zenbait hitz bada ere, bezeroen mesedetan. Gogorarazi nion gure hizkuntza dela, eta jarrera oldarkorra izan zuela nirekin. Gutxiesteaz gain, erantzun zuen bera lanean zegoela”.

Dosierra: 703-2025

“Hondarribiko Etxebarria tabernako zerbitzariari (mutil gazte bat) “ebaki bat eta koka kola bat” eskatu dizkiogu. Ez digu ulertu, orduan azaltzen saiatu gara “ebaki” “cortado” dela eta “bat” “uno”. Bere erantzuna “en castellano mejor que asi nos entendemos todos””.

Hala ere, egoera hauen aurrean neurriak hartzen dituenik ere bada:

Dosierra: 939-2025

“Donostiako “La Cueva del Pollo” jatetxera joan eta oilasko bat eskatzean, “en castellano” modu zatarrean erantzun didate gaur. Saltzen duten gauza bakarra oilaskoa dela jakinda, oilasko=pollo dela esan eta “no me interesa aprender” erantzun dit modu zatarrean oraingoan ere. Lotsagarria izan duten jarrera”.

Erantzunak:

La Cueva del Pollo: “Lehenengoz barkamena eskatu nahi nioke bezeroari gertaturiko arengatik, negoziaren nagusi bezala 25 urte daramatzat eta lehenengo aldiz gertatu zait horrelako egoera desatsegina pasatzea. Urte guzti haue-tan beti zaindu det euskararen presentzia negoziaren arlo guztietan, ni euskalduna izanik garrantzi handia ematen bait diot eta bereziki minduta sentitu naiz egoera honekin. Nahiz eta langileak atzerritarrak izan, beti argi utzi diet nun dau-den eta zein den euskararen garrantzia eta naiz eta ez hitz egin, minimoak jakin atenditzeko eta beti errespetuz zuden-du bezeroei. Kasu honetan bertan zegoen langilearekin hitz egin det eta helarazi diot jasotako kexa, berriro gertatu ez dadin. Besterik gabe agurtzen naiz eta edozer zalantza ge-hiago argitzeko prest”.

Produktuen etiketei dagokionean Europar Batasunean oraindik euskara ofiziala ez izateak enpresekiko bete-behar falta eragin dezakeen arren (gaztelania edo frantsesa dira nahitaez etiketetan agertu behar diren hizkuntzak), Euskal Herriko araudi ezberdinetan euskararen presentzia bermatzeko neurri zorrotzagoak falta dira.

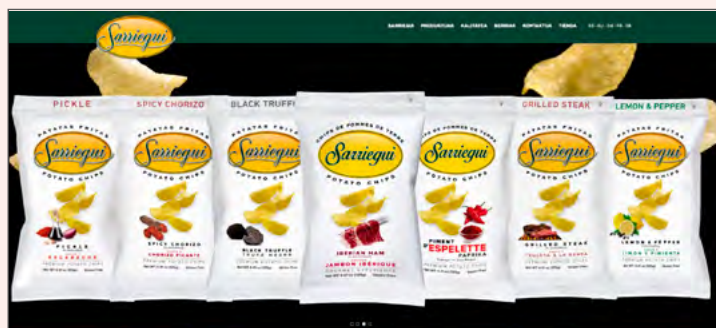
Euskal Autonomia Erkidegoko Kontsumitzaile eta Erabiltzaileen 4/2023 Legearen arabera lurralde horretan ekotzitako edo landutako produktuen etiketetan euskararen presentzia bermatu beharko litzatekeen arren, oraindik batzuetan euskararen presentziarik ez da izaten. Azken lege honetan jatorri izendapena duten produktuetan ez da betebeherrik, sustapena egingo dela dioen aipamena besterik ez.

Dosierra: 599-2025

“Lantzean behin “euskal sagardoa” erosten dut, latatan. Gaur artean, baina, ez dut ikusi Red Bay markakoa. Esku artean izan dut Zornotzako Eroski baten, eta ikusirik euskaldunok ez gaituela kontuan hartzen, zegoen lekuan utzi dut, bertan behera. Erosi ditut erosi ohi dudak markakoak. Eta ikusi dut beste marka bat, gaur arte ere ezezaguna niretako, euskaldunok begirunez tratatzen gaituena. Badut aukerarik. Argi dago zein ez dudak erosi. Bestalde, uste dut Euskal Sagardoa delako markaren ardura daukatenez ere ez liekeela utzi behar “Euskal Sagardoa” zigilua erabiltzen euskaldunok errespetatzen ez gaituztenei”.

Dosierra: 808-2025

“Gernika-Lumoko urriko azken asteleheneko azokan jarritako postuan dena gaztelaraz bakarrik”.

827 dosierra

Dosierra: 827-2025

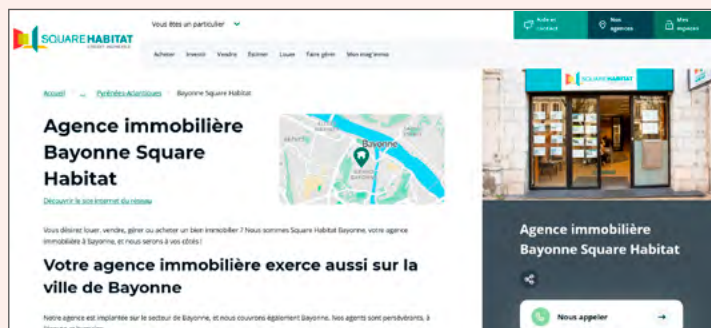
“Patatas Sarriegui produktuen izenek eta paketeen azalek ez dute euskararen arrastorik, gaztelera eta ingeles hutsean jarri dituzte”.

PROFESIONALAK ETA BESTELAKO ZERBITZUAK

Profesional ezberdinen eskaintza egiten duten webgune, sare sozial zein iragarkietan euskararen presentzia eza salatzen zuten kasuak bideratu zituzten herritarrek Euskararen Telefonora.

Dosierra: 24-2025

“Baionan ere plantatua den SQUARE HABITAT higiezin agentziaren webgunea (<https://www.squarehabitat.fr/square-habitat-pyrenees-gascogne/nos-agences-immobilieres/pyrenees-atlantiques/bayonne-64100/agence/square-habitat-bayonne>) eta harreta zerbitzua osoki frantsesez dira. Euskara eta gaskoina Baionako jatorrizko hizkuntzak izanki, domaia da tokiko bezeroei zerbitzua hizkuntza horietan ez eskaintzeak, eta euskara zein gaskoina estimu handiagoan hartzen duten agentziengana joateko gogoia ematen dio bezeroari”.

24 dosierra

599 dosierra

808 dosierra

Dosierra: 89-2025

“Honako gutun hau jaso nuen Azpeitiko “Aurola Psikoteknikoa” zentrotik (Artubia hiribidea, 31 behea), dena gaztelania hutsean. Ez, atzeko aldean ez du euskarazko bertsiorik. Euskararen arnagune handiengan, gure hizkuntzari lehen-tasuna ematetik urrun, oraindik ere badira komunikaziorako gaztelania soilik erabiltzen dutenak”.

Dosierra: 164-2025

“Bermeoko Udaritz inbiliararen webgunea gaztelaraz bakarrik”.

Dosierra: 406-2025

“Doneztebeko Leurtza apartamentos izeneko apartamentuak, bere sare sozialetan espainola erabiltzen du hizkuntza bakar gisa”.

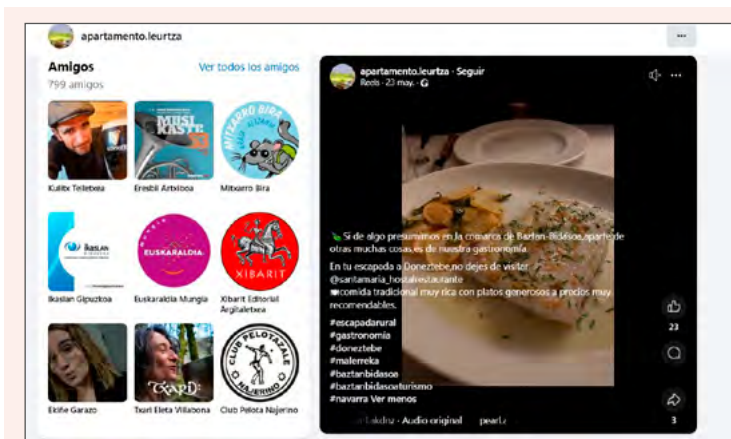
Dosierra: 904-2025

“Etxean (Donostia) Moonz haginlariaren eskuorria jaso dugu gaztelania hutsean”.

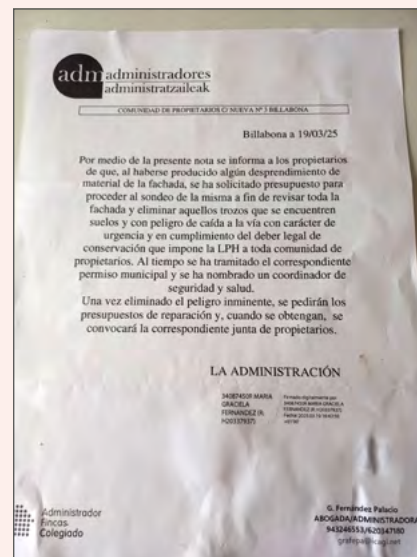
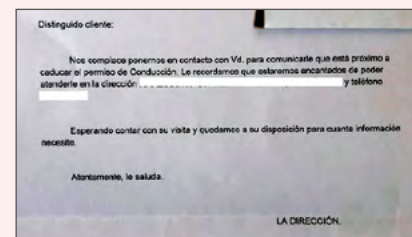
Enpresa hauek bezeroei bidaltzen dizkieten jakinarazpen, mezu zein oharretan ere euskararen presentzia eza nabarmentzen da. Faktura, aurrekontuak, kontratuak... gehienek dena erdaraz helarazten diote bezeroari, eta euskarazko arreta ere ez da behar bezala bermatzen.

Dosierra: 193-2025

“Zaragozako Solitium enpresak Bilboko Lankidego enpresa erosi zuen baina, nahiz eta jakinarazi euskerazko zerbitzua eskaini behar duela, hemengo hizkuntz legeria betetzeko, jarraitzen du agiri asko gaztelara hutsean bidaltzen. Euskeraz egiten duena: faktura, komertzial euskaldunarekiko harremana, teknikari gazte bat euskalduna. Gaztelaraz egiten duena bat: gainerako guztia (aurrekontuak, jakinarazpen teknikoak, toner eskaerak...) Hemen, arazo teknikoei buruzko jakinarazpen bat, adibidez. Zinez eskertzen diogu egiten duena baina oso urrun dago legea betetzetik”.

406 dosierra**Dosierra: 286-2025**

“Gure bizilagun komunitateak administratzaileak (abokatua ere bada) ordaintzen du administrazio kontuak eramateko (Telleria Gestión). Hori horrela, edozein jakinarazpen edo gorabeheraren berri estutitz bidez jakinarazten digu. Azkena duela bi aste inguru jaso genuen jakinarazpena. Bada, guztia gaztelania hutsean zegoen. Uste dut bi hizkuntzatan egin behar harko luketela”.

286 dosierra**89 dosierra****164 dosierra**

Dosierra: 378-2025

“Garajeetako jabeen emailtara Bilbofincas kudeatzaileak bidalita, APP baten berri eman digute espainieraz zein ingelesez. Erantsitako argazkian ikusgai”.

Dosierra: 527-2025

“Hondarribiko Errekabea auzoko igerilekuetako kartelak, ordutegiak, arauak eta bestelako abisuak gaztelania hutsean daude, euskararen presentzia hutsaren hurrengoa da. Administrazioa daraman enpresak jartzen ditu, Irungo Arpe Asesores enpresak. Administrazioa daraman enpresak jartzen ditu, Kartelak, arauak eta bestelako abisuak administrazioa daraman enpresak jartzen ditu, Irungo Arpe Asesores enpresak. Guztia gaztelania hutsean dago, ordutegiak, abisuak, arauak... Euskararen presentzia hutsaren hurrengoa da. Atxikita bidaltzen ditut argazkiak. Ekaina erdian ireki zirenetik, Errekabea auzoko igerilekuaren sarreran dagoen ordutegiaren kartela gaztelania hutsean idatzita dago”.

Dosierra: 969-2025

“GLSek euren zerbitzua baloratzeko bidaltzen duten e-maila hiru hizkuntzatan egin daiteke, baina; euskaraz ez”.

Dosierra: 970-2025

“Abenduaren 29an egon nintzen eta harrerako langileak ez daki euskaraz”.

2025eko ekainean, turismoari lotutako alojamenduen enpresa batekin euskaraz komunikatzen saiatzerakoan emandako egoera eta erantzunak zeresana sortu zuten:

Senperekiko ikastetxe baten ikasleekin egin nahi zuten atxerdiaren prestaketan, lo egiteko lekua bilatzen hasi ziren Bilbon, eta “Ganbara Hostel” izeneko aterpetxearekin harremanetan jarri ziren. Euskaraz ba ote zekiten galdegina eta ezetz, hurrengo komunikazioetarako gaztelania erabiltzea eskertuko luketela adierazi zieten. Harremanak hasi zituen irakasleak adierazi zion emailak zuzendaritza

eta talde pedagogikoarekin partekatzen zituela, beraien ikastegia Lapurdin zela, eta euskaraz eta frantsesez mintzatzen zirela (proiektuan bera zela gaztelaniaz egiten zuten bakarra). Horren aurrean, enpresatik ostatu hartzea ukatu eta beraien beharrak asetzen zituen beste ostatu bat aurkitzeko gomendatu zieten.

Enpresa horrek atzerriko hizkuntzak onartzen dituen arren, Bilbon ofiziala den hizkuntza ez zuen onartu, eta bezeroari nahitaez gaztelania edo ingelesaren erabilera inposatu nahi izan zion. Idatzizko komunikazioa euskaraz onartu baino, nahiago izan zuten bezeroa galdu, komunikazio hori bermatzeko tresnak edonoren eskura izan arren.

Beraz, kasu honek ere azalean utzi zuen premiazkoa dela euskaraz artatzeko lege betebeharrak garatzea, batik bat, turismoari lotutako enpresetan, baita ez-betetzeen aurrean zehapenak ezartzea ere.

**ALDERDI POLITIKOAK
ETA SINDIKATUAK**

Alderdi politiko eta sindikatu batzuek beraien jarduna gehienbat erdaraz edo osotasunean erdaraz egiten dute. Herritarrei zuzendutako kartel, iragarki zein bestelako propagandan euskararen presentzia eza aurkitu izan dute.

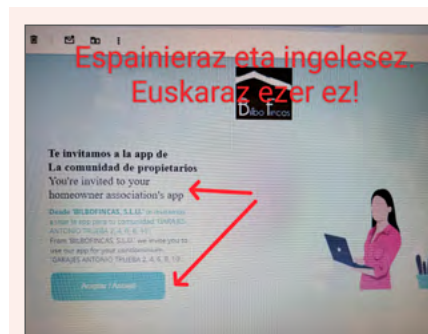
Dosierra: 131-2025

“Etxe guztietan Getxoko PP alderdiaren udal propaganda bat jaso dugu, aldizkari modukoa, eta den-dena dago gaztelaniaz”.

Dosierra: 782-2025

“Antsoingo PSNren eskuorria jaso dut postontzitik. Euskaraz, “Antsoain” hitza bakarrik”.

Urraketa onartu eta neurriak hartu dituenik ere izan da:

378 dosierra**782 dosierra**

Dosierra: 241-2025

“Gaur Nafarroako Ezker Batuaren mezu elektroniko bat jaso dugu, Iruñean egingo duten ekitaldi bat dela eta. Kartela eta emailaren mezu osoa gaztelania hutsean, bertoko hizkuntzan ezta esaldi bakarra. Ezker Batuari eskatu nahi diot Nafarroako herritarren hizkuntzarekiko aitortza egin dezan beharrezko neurriak hartuz beraien komunikazioan”.

Erantzuna:

“Lehenik eta behin, barkamena eskatu behar diugu akatsagatik, eta eskerrak eman behar dizkizuegu mezuagatik. Gauza hauek zergatik gertatzen zaizkigun azaltzeko arrazoi asko emango nizkizueke, baina ez dago aitzakiarik. Eskerrik asko zure arretagatik. Kartel hau berriz diseinatu dugu elebiduna izan dadin (erantsita doa) oso kontuan hartuko dugu etorkizunean kartelak eta publizitateak elebidunak izan daitezzen. Berriro ere eskerrak ematen dizkizuet ohartarazpenagatik, hobetzeko modua delako”.

Langileei zuzendutako informazio sindikalean enpresa zein atal sindikal batzuetako informazioan ez da euskararen presentziarik bermatzen, eta informazio gehiena erdaraz izaten da.

Dosierra: 234-2025

“Aski da!! Euskara ofiziala!! Irunen euskaraz!! Bidasoaldea Euskalduna eraiki!! Ikusten bezalaxe, CGTren renferen erakunde sindikalek beraien afixak gaztelera hutsez plazaratzen dituzte”.

Dosierra: 882-2025

“Gaur Nafarroan garraiolariek greba eguna izan dugu. ELA, LAB, CCOO eta UGT goizean deitutako deialdian pankarta gaztelania hutsean idatzita egon da. Goizean irakurritako manifestuan ere euskararik ez. Nafarroan euskaraz lan egin eta borrokatu nahi dugu!”

234 dosierra

2025. urtean hizkuntza eskubideek eta hizkuntza politikak hainbat inflexio puntu eta eztabaida sortu zituzten. Izan ere, txosten honetan jasotzen diren intzidentzia eta irakurketa askok egoera eta hizkuntza eskubideen aitortzak aurrerapausorik gabe edo atzera pausoeekin jarraitzen dutela erakusten dute. Hizkuntza eskubideak behar bezala ez aitortzeak edo berme faltak, hizkuntzaren beraren irakaskuntzan, erabileran zein etorkizunean ere eragin zuzena du, beraz, larrialdi linguistikoarekin bat egiten du Behatokiaren irakurketak. Araugintzan errotiko aldaketak planteatu, baliabide material zein ekonomikoekiko inbertsio nahikoa egin eta neurri bermatzaileak oinarri bezala ezarri ezean, azken hamarkadetan gertatu diren egoera berdi- nek errepikatzen jarraituko dute. Herritarrek jada gairituak beharko lituzketen egoerak pairatzen jarraituko dute.

Administrazio Orokorrak

Nafarroako Gobernuaren jakinarazpenak edo informazioa jasotzeko oztopo eta baldintzatze nabarmenak daude. Herritarrak berariaz euskarazko informazioa eskatzen ibili behar dira edo tramiteak euskaraz nahi dituztela uneoro adierazten ibili behar dira. **Eusko Jaurlaritzako** administrazio orokorreko zerbitzuetan ere bai; Lanbide bezalako zerbitzuetan, adibidez.

Zenbait lanpostu publikotan euskararen ezagutza ez izateak zerbitzua bera ez ezik, sistema osoak ere euskaraz funtzionatzeko izan beharko lukeen gaitasuna oztopatzen du.

Azpikontatutako zerbitzu batzuetan hizkuntza betebeharrakiko klausulak falta dira, eta daudenetan ez-betezteak ohikoak izaten dira, beharrezko kontrol mekanismo eta ondorio faltagatik.

Estatuetako administrazioak

Frantziako Estatuko administrazioaren ukazio sistematikoak bertako hizkuntza eta hiztunen eskubideen zapalkuntza erabatekoa eragiten du. Honen adibide, herrita-

rek jasotzen dituzten zerbitzu publiko gehienak euskaraz jasotzeko ezintasuna izateaz gain, justizia, hezkuntza edo osasungintzan herritarrei sortzen zaizkien albo-kalte ondorioak ere badira. Ezin daiteke kalitatezko zerbitzu publikoak izateko eskubidea behar bezala bermatu, eremu horietan euskara erabiltzeko tresna edo neurri egokiak planteatzen ez badira. Aitortza ezaz harago, euskara erabiltzeko debekuez ere hitz egiten ari gara.

Espainiako Estatuko administrazioari dagokionean, azaleko aldaketa batzuk egin diren arren, praktikan euskararen aitortzak bigarren mailan egoten jarraitzen du. Oraindik orain euskara hutsean idatzitako dokumentuak zein tramiteak euskaraz egin nahi izateak eragozpenak sortzen dizkio herritarrari.

Espainiako administrazioetan euskararen ezagutza nahi-taezkoa ez izateak sistema osoan hizkuntza eskubideen bermea eragozten du.

Herriko etxe eta udalak

Herritarrek harremana euskaraz nahi dutela adierazten ibili behar dute. Batik bat Ipar Euskal Herrian eta Nafarroan euskaraz nahi dutela adierazita izan arren, sistemak euskaraz gaituta ez egoteak, euskararen ezagutza faltak (dena itzulpengintzara bideratzea) edo euskarari bigarren mailako izaera emateak, herritar horiei erdaraz zuzentzea eragiten du. Harremanak eta informazioa euskaraz berdintasunean ez bermatzeak, herritarrak zerbitzuak gaztelaniaz edo frantsesez nahi dutenen baldintza berberetan jaso ahal izatea eragozten du.

Euskara ofiziala den herrietan (Euskal Autonomia Erkidegoaren kasua adibidez) kexak bideratu ostean zuzenketak egiten diren arren, erdaraz lan egiteko ohiturek eta euskararen ezagutzarik ez duten lanpostuek urraketak urtero errepikatzea eragiten dute, eta euskarazko zerbitzuak baldintzatzen dituzte.

Larrialdi linguistikoarekin bat egiten du Behatokiaren irakurketak.

Herrietako aldi baterako seinaletika eta hizkuntza paisaiak kexa iturri izaten jarraitzen du, eta azpikontratutako zerbitzuetan ere ohikoa izaten da euskararen inguruko baldintzarik eza edo baldintzen ez-betetzea.

Justizia

Espainiako Estatuko administrazioaren pean dagoen justizia sistemaren funtzionamenduak (prozedura zibil, penal eta administratiboak) gaztelaniaz izaten jarraitzen du, eta horrek herritarren hizkuntza hautua zein kalitatezko justizia izateko eskubidea uneoro baldintzatzen du.

Eusko Jaurilaritzak justiziako eskumenak eskuratu zituen (epaile, magistratu eta fiskalenak izan ezik). Hala ere, hizkuntza eskubide urraketa nabarmenak egiten jarraitzen da, eta jardun gehiena gaztelaniaz burutzen da. Euskaraz jarduteko proba pilotuak eta euskara planean ezarritakoak ez dira nahikoak EAEko justizia euskalduntzeko.

Ipar Euskal Herrian justiziaren alorrean 2025ean emandako gertakariak hizkuntza eskubideen ukazioa eta defentsa eraginkorrerako eskubidearen urratzea azpimaratu zuten. Izan ere, frantziar nazionalitatea duten herritarrek frantsesez deklaratzera behartuak daude eta espainiar nazionalitatea duten hegoaldeko herritarrei ere euskarazko itzulpengintza sistema erabiltzea ukatzen zaie, gaztelaniaz deklaratzera behartuz. Euskaraz idatzitakoek ere ez dute inongo baliorik Frantziako Estatuko justizia sisteman.

Osasungintza

Arreta eta honi lotutako informazio zein baliabideak euskaraz jaso ezina salatu zuten herritarrek.

Osakidetzaren kasuan euskarazko harremana edo arreta jasotzeko aukera ematen den arren, sistemaren hutsune nagusia bermean dago, eta, beraz, herritarrek ez dute ulertzen zergatik ematen zaien euskarazko arreta

eskatzeko aukera, gero egunerokoan behar bezala bermatu ez bazaie edo uneoro baliabide falta, aldi-baterako ordezkapenak edo antolakuntza arrazoiengatik ezin dela euskarazko arreta eskaini erantzuten bazaie. **Osasunbidearen** kasuan, idatzizko harremana soilik eskatu daiteke euskaraz, eta hori ere ez da behar bezala bermatzen. Gainera, lanpostuen euskararen ezagutza ezak ia ezinezkoa egiten du euskarazko arreta jasotzea.

Orokorrean espezializazioetan zein eremu edo herri/hiri batzuetako osasun etxeetan euskarazko arreta jasotzeko ezintasunak gero eta handiagoak izaten ari dira. Lehen euskararen ezagutza zuten herritarren kopuru handiagoa zuten udalerrietan berme neurri handiagoak izaten ziren arren, gaur egungo sistemak eta aldaketek udalerri hauetako euskarazko arretan ere eragiten bukatu du. Euskararen ezagutzarik ez duten profesionalen hizkuntza hautua gailentzen ari da eta horrek herritarra babes gabe uzteaz gain, osasun sistemaren kalitatean ere zuzenean eragiten du.

Euskararen ezagutzarik ez duten lanpostuen deialdiak argitaratzen jarraitzen da, eta, beraz, osasun-sistema euskalduntzen joan beharrean, parametro berdinetan jarraitzen da. Sistema publikoaren beraren ahultzeak eta bestelako aldaketa zein egoera koiunturalek, hizkuntza eskubideen aitortzari ere zuzenean eragiten diote.

Lapurdi, Nafarroa Beherea eta Zuberoako osasungintza sisteman euskarazko arreta eta informazioaren ukazioa erabatekoa da.

Osasungintza pribatuan lege betebeharrak sendoen faltak erdaraz ardatzen du sektore hau, sistema pribatura doazen herritarrek nekez ausartzen dira arreta edo zerbitzuak euskaraz eskatzera.

Hezkuntza

Euskaraz ikasteko eskubideak tamalez, 2025ean ere Eus-

**Araugintzan
errotiko aldaketak
planteatu,
baliabide material
zein
ekonomikoekiko
inbertsio
nahikoa egin eta
neurri
bermatzaileak
oinarri bezala
ezarri ezean,
azken
hamarkadetan
gertatu diren
egoera berdinek
errepikatzen
jarraituko dute.**

kararen Telefonoan eta Behatokiaren txostenean nahi-taezko tokia izaten jarraitzen du. Ipar Euskal Herrian Ba-xoa azterketa euskaraz egin ezina, Nafarroan D ereduak irekitzeko dauden oztopoak edo lurralde guztietan Lanbi-de Heziketan dagoen euskarazko eskaintza urria urte ho-netan ere mantendu egin dira.

Unibertsitatei dagokionean, euskarazko eskaintza urria-ren aurrean ikasleek beraien ahotsa altxatu zuten (EHU edo NUPen kasuak), baina ikasketak euskaraz egiteko aukera dutenen artean ere, baldintza berberetan zerbi-tzuak zein bestelako baliabideak jasotzeko eskubidea al-darrikatzen dituzte.

Hezkuntza komunitate osoak euskararen ezagutza iza-teak eta euskaraz ikasteak hezkuntza sistema bera ez ezik, jendarteko bestelako sektoreen euskalduntzea ere ahalbidetu ahal izango luke. Adibidez, osasungintzari lo-tutako ikasketa eskaintzan neurriak hartzeak osasungint-za publiko zein pribatuan arreta eta diagnostikoa euskaraz egin ahal izateko baldintzak erraztuko lituzke, eta honek, era berean, gaixoen arreta zein tratamendua hobetu ahal izango lituzke sistemaren beraren kalitatean aurrera egi-nez.

Herrizaingoa eta segurtasuna

Herritarrak berariaz euskaraz hitz egin nahi dutela adie-razten ibili behar izan zuten 2025ean ere. Udaltzain eta agente ezberdinekin izandako harremanetan euskara era-biltzerakoan albo-kalte ondorioen beldur ere izaten dira eta, kasu batzuetan, euskararen aldeko hautua manten-tzeak agenteak oldartzea, erantzun txarrak jasotzea edo bestelako kalteak ere eragin dizkio herritarrari. Euskara bera erabiltzea agenteen kontrako jarreratzat ere hartu izan da kasu batzuetan. Jarrera eta urraketak Ertzaintza, Foruzaingoa zein udal batzuetako Udaltzaingoko agente-engan mantentzen dira.

Uneoro bermatu behar diren zerbitzuak eta herritarrentzat garrantzia berezia izan dezaketen tramiteak izanik, euska-raz tramiteak edo harremana berdin burutzeko bermeak nahi dituzte herritarrek. Gaur egun, ordea, baldintzatze edo ziurgabetasunak eragiten dizkie segurtasunaren alo-rrean euskara erabiltzeak. Horri lotuta, herritarrak zerbi-tzua edo arreta unean bertan euskaraz nahi badu, erdaraz egiteko edo itxaron behar duela esaten zaio eta horrek, nola ez, zerbitzua ematen duenaren hizkuntza hautua gai-lentzea eragiten du, eta ez herritarraren hizkuntza eskubi-dea errespetatzea. Oraindik euskararen ezagutzarik ez duten lanpostuak daude segurtasunari lotutako adminis-trazio ezberdinetan.

Zerbitzu hauen izaera medio, emergentzia egoera edo une garrantzitsuetan herritarrekin euskaraz ongi komuni-katzeko gaitasuna izatea segurtasun eta integritatea ber-matzeko ezinbestekoa da.

Kultura, aisia eta kirola

Zenbait kultur-gune eta museotako karteldegi zein seina-letikan euskararen presentzia eza edo presentzia urriagoa nabarmendu zituzten herritarrek. Erakusketa, museo zein ikastaroetan antolatzen diren bisita gidatu eta azalpenetan euskarazko eskaintza urriagoa salatu izan da lurralde guztietan 2025ean ere. Izan ere, erdarazko saio gehiago eskaintzen dira eta euskaraz programatutako zenbait ka-sutan, euskararen ezagutzarik ez duen bisitaririk bada, er-darara pasatzen da.

Azpikontratatzan diren kultur zerbitzuetan euskararen in-guruko klausula edo baldintza zorrotzagoen beharra urtez urte nabarmentzen da.

Zinemaren munduan, zinema komertzialetako jardunean euskararen presentzia eskasa (hizkuntza paisaia, webgu-ne eta sare sozialak...) eta euskarazko eskaintza falta na-barmendu ziren 2025ean ere (Euskal Herri osoa kontuan

hartuta, zinema komertzialetako euskarazko eskaintza ez da % 1era heltzen).

Kirolaren alorrean, kirol talde, federazio zein kirol enpresen egunerokoan euskara atzerriko hizkuntzen pare edo atzetik uztea ere salatu izan da.

Eremu sozioekonomikoa

Oinarrizko zerbitzuak eskaintzen dituzten enpresek (energia hornitzaileak, internet eta telefonoa, garraioak...) bezeroei arreta eta informazioa euskaraz bermatu gabe jarraitzen dute eta gogoan izan behar da EAEn lege betebeharrak dituztela. Enpresa hauekin harremana euskaraz nahi dutela adierazita duten bezeroek ere arazoak dituzte, batik bat, arreta zerbitzuak azpikontratatu eta Euskal Herritik kanpoko enpresei esleitzen zaizkielako. Finantza erakunde eta aseguru-etxeen dokumentazio eta informazioa euskaraz eskuratzeko oztopoak izaten jarraitzen da.

Merkataritza handia eta kateetan euskararen presentzia eskasa izan zen nagusi Euskal Herri osoan (hizkuntza paisaia zein arretan). Enpresa hauek erabiltzen dituzten makina eta teknologia berriekiko kexak ere ugaritu egin ziren. Bereziki enpresa batzuen jarrera ez dela aldatzen salatu zen.

Ostalaritza eta merkataritza txikian euskara erabiltzean egoera deseroso zein erantzun desegokiak nabarmendu ziren. Enpresa mota hauek egiten duten eskaintzan atzerriko hizkuntzen presentzia euskararena baino handiagoa izaten dela salatu izan da.

Enpresek emandako zerbitzu edo saldutako ondasunetan bezeroen hizkuntza eskubideak bermatzeko, oinarrizkoa beharko lukeen lege babes egokia eta horri lotutako neurri eta plangintzak falta dira.

HIZKUNTZA ESKUBIDEEN GUTXIESPENA

Herritarrek egunerokoan dituzten zeregin eta inguratzen dituzten ekintza guztietan euskara erabili, euskaraz informatuak izan edo euskaraz ikasi eta lan egitea bigarren mailako behar bezala hartzen da gizarteko hainbat gunetan. Euskaraz bizitzeko determinazioa tinko mantentzea euskara ez dakitenekiko eraso bezala hartzen da zenbait esparrutan, eta, ondorioz, espazio batzuetan erabakiarekin aurrera jarraitzeak ondorioak izaten ditu herritarrarentzat.

2025. urtean hizkuntza eskubideen urraketen aurrean administrazio, enpresa zein eragile ezberdinek ematen dituzten erantzunetan jarri nahi dugu fokoa txosten honen bidez. Izan ere, erantzun txarrez harago, urraketa baten aurrean ez erantzutea edo bestelako lehentasunak daudela erantzutearen arazoa ere mahaigaineratu nahi dugu. Esparru publiko zein pribatuan arazo eta helburu anitzak daude, baina, justiziazko jendarte berdinazale bat nahi bada, oinarrizko giza eskubideen aitortzak gure erakunde eta enpresen oinarrizko ezaugarri eta adierazle izan behar du, egiten dugun jardueraz harago, pertsona eta kolektibo bezala gure ongizatea eta aitortzaz ari garelako.

Erantzun hauen artean, aurtan Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailetik jasotakoak nabarmendu nahiko genituzke. Izan ere, erantzun hauek hizkuntza eskubideak bermatzeari begirako araudi marko eta neurri berriak eskatzen dituztela argi erakusten dute; azken urteetan, herritarrei arreta eta zerbitzuak euskaraz jasotzeko aukera eskaintzen zaien arren, berme neurriak mugatuta eta euskara planen helburu minimoak betetzera bideratuta daude, ez euskarazko arreta hori bermatzera. Hona hemen kasu askotan errepikatzen diren erantzunen adibide batzuk:

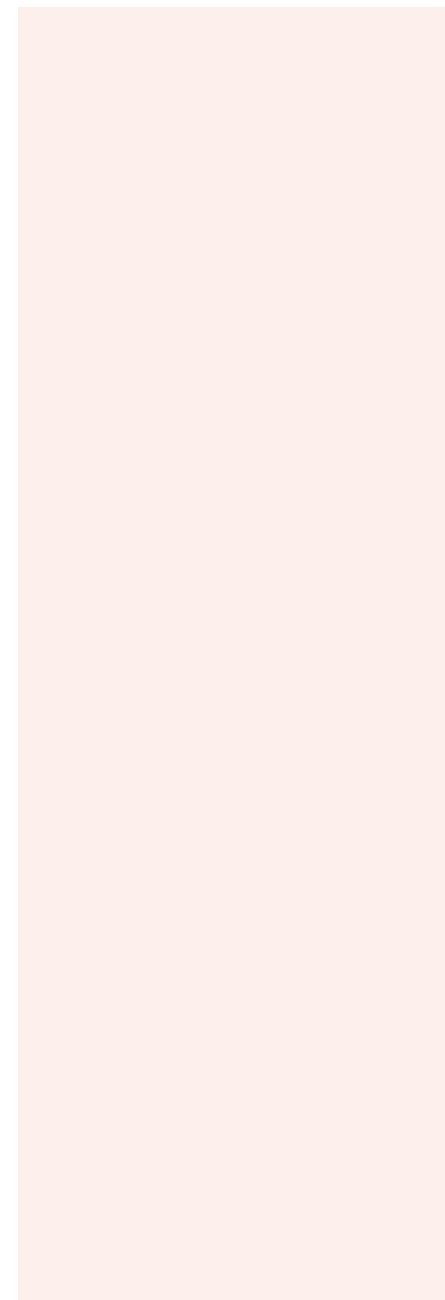
- “Antolakuntza arrazoiak direla-eta, ez da posible izaten euskaraz artatua izateko eskubidea bermatzea, euskaraz dakiten profesional faltagatik. Horrelako egoeretan asistentzia sanitarioa lehenesten dugu...”

Hizkuntza eskubideen urraketen aurrean ez erantzutea edo bestelako lehentasunak daudela erantzutearen arazoa mahaigaineratu nahi dugu.

- “Oinarrian dago arazoa, euskararen B2 maila ez baita nahikoa fakultatibo edo erizain batek bete behar dituen zereginak, ahoz zein idatziz, euskaraz ganoraz betetzeko. Eskerrak eman nahi dizkiogu herritarrari, hutsegitea detektatu eta jakinarazteagatik. Horren argitan, zera planteatu diezaiokegu herritarrari irtenbide gisa: Basauri-Kareagako osasun-zentroko pediatria esleitzea arreta euskaraz bermatzea nahi badu”.
- “Ahaleginak egiten ditugu profesionalek euskaraz artatu dezaten, baina batzuetan ez da posible izaten; izan ere, kontratazio zerrendetan badira hizkuntz eskakizunak betetzen ez dituztenak, eta euskaraz ez dakiten profesionalekin bete behar izaten dira plazak. Barkamen eskea helarazi nahi diogu kexa jarri duen erabiltzaileari, ezin izan baikenuen euskaraz artatua izateko bere eskubidea bete, eta horrek deseroso sentiarazi zuen”.
- “Ordezkapenak egiteko ditugun mediku batzuek ez dute lanpostua betetzeko eskatzen den hizkuntz eskakizunik; beraz, batzuetan ezinezkoa da lanpostuak dagokien hizkuntz eskakizuna duen profesionalekin betetzea”.
- “Gaur egun Osakidetzan profesional gutxi ditugunez, euskararen hizkuntza eskakizunik ez duten profesionalak kontratatatu behar izan ditugu.”
- “Kontrataziorako lan-poltsetan medikuak falta dira, eta ordezkapenak egiteko ditugun mediku batzuek ez dute lanpostua betetzeko eskatzen den hizkuntz eskakizunik; beraz, batzuetan ezinezkoa da lanpostuak dagokien hizkuntza eskakizuna duten profesionalekin betetzea. Gaur egungo egoera honetan, zerbitzu estaldura bermatzen dugu, nahiz eta ohartzen garen zer eragin izan dezakeen pazienteetan lanpostua betetzen duen profesionalak euskaraz ez jakiteak. Edo nola ere, osasun arreta ziurtatzen dugu.”

Herritarrek zerbitzuak edo arreta euskaraz eskatzen dituztenean osasun arreta lehenesten dela erantzuteak, hizkuntzak diagnosia eta tratamendu egokian duen eragina gutxiesteaz gain, herritarra bera baldintzatu eta gutxietara eramaten du.

Txosten honetan Euskararen Telefonoan jasotako intzidentzietako batzuk soilik agertzen dira. Jasotako intzidentzia guztiak biltzen dituen dokumentua www.behatokia.eus webgunean dago eskuragarri, ‘2025eko dosierren sinopsiak’ izenburupean.

- Hizkuntz Eskubideen Behatokia. (2026). *2025eko dosierren sinopsiak. Euskararen Telefonoa*. https://behatokia.eus/media/pdf/Dosierrek_Behatokia_2025_WEB.pdf

Bestalde 2025eko azaroan, “EHUko euskarazko graduen diagnostikoa eta hizkuntza eskubideen zapalkuntza” izeneko txostena aurkeztu zuen “Ireki Lei(h)oa Euskarari” Leioako kanpuseko euskara taldeak. Lehentasun beza-la, hautazko ikasgaiak euskaraz bermatzea nabarmendu zuten, eta Leioako euskarazko graduak izendatutakoetan ez zela euskarazko irakaskuntza osoa bermatzen adierazi zuten. Euskara hutsean eskaintzen diren graduak gutxien-go-a direla azpimarratu zuten. Talde honen baimenarekin, ondorioen txostena www.behatokia.eus webgunean dago eskuragarri.

- Ireki Lei(h)oa Euskarari Euskara Taldea. (2026). *EHUko euskarazko graduen diagnostikoa eta hizkuntza eskubideen zapalkuntza. Bizkaiko Campuseko (Leioa) hautazko ikasgaiak ardatz 2025/2026*. https://behatokia.eus/media/pdf/HAUTAZKOAK_EUSKARAZ_TXOSTENA_ERANSKINIKGABE_-_ILE.pdf

Azkenik, Aiaraldeko Euskalgintza Kontseiluak 2025an zehar Aiaraldeen jaso diren hizkuntza eskubideen urraketa eta euskal hiztun gisa pairatutako tratu txarrak bildu ditu txosten batean, ondoren, Hizkuntz Eskubideen Behatokia helarazteko. Urraketa horiek ez daude esku artean duzun *Hizkuntza Eskubideen egoera 2025* txosten honetako zenbaketa orokorrean txertatuta. Hori horrela, aparteko txosten hori eskuragarri dago www.behatokia.eus webgunean.

- Aiaraldeko Euskalgintza Kontseilua. (2026). *Hizkuntza eskubideen urraketa eta tratu txarrak Aiaraldeen 2025*. <https://aiaraldekoeuskalgintza.eus/wp-content/uploads/2026/03/2025-errotuladore-gorria-txostena.pdf>

Euskararen telefonoa

Euskararen Telefonoa hizkuntza eskubideen urraketei konponbidea emateko tresna da. Behatokiaren doaneko zerbitzua da eta Euskal Herriko edozein herritarren eta elkarteren eskura dago.

(+34) 948 14 61 72
euskararentelefonoa.eus

HIZKUNTZ
ESKUBIDEEN
BEHATOKIA

behatokia.eus